

Oslo, 07.januar 2010

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

ENDELIG INNKALLING TIL MØTE 01/10 I STUDENTPARLAMENTET I OSLO

Tid: 21. januar 2010, kl.17

Sted: Rådssalen i Administrasjonsbygningen, 10.etg.

Forslag til sakliste:

SAK	SP	001/10	Valg av møteledelse og referent	
SAK	SP	002/10	Godkjenning av innkalling	
SAK	SP	003/10	Godkjenning av dagsorden	
SAK	SP	004/10	Godkjenning av referat	
SAK	SP	005/10	Godkjenning av valgprotokoll	
SAK	SP	006/10	Orienteringer	
SAK	SP	007/10	Ettergodkjenning av oppnevninger	(vedtakssak)
SAK	SP	008/10	Valg av studentrepresentanter til komiteer	(vedtakssak)
SAK	SP	009/10	Høringssvar til Strategisk plan for UiO 2010-2020	(vedtakssak)
SAK	SP	010/10	Høring: prinsippprogram NSO	(vedtakssak)
SAK	SP	011/10	Høring: navn ny studentorganisasjon	(vedtakssak)

Eventuelt

Husk at det er **møteplikt** til møtene i Studentparlamentet. Dersom noen ikke kan møte, må man selv kontakte sin vararepresentant og varsle Studentparlamentet. Ring Natasa på tlf. 22 85 70 44 eller send e-post til [natasa.duric\(a\)studorg.uio.no](mailto:natasa.duric(a)studorg.uio.no). Vel møtt!

Mari Helén Varøy
Leder

Mari Olsen Mamre
Nestleder og Universitetsstyrerepresentant

SAK 001/10 Valg av møteledelse og referent
Ordstyrer: Christer Gulbrandsen
Referent: Natasa Duric

SAK 002/10 Godkjenning av innkalling

SAK 003/10 Godkjenning av dagsorden

SAK 004/10 Godkjenning av referat
Møte 09/09 i Studentparlamentet i Oslo, 12.november 2009

Referatet vil du kunne finne under "Om Studentparlamentet/SP-møter" på www.studentparlamentet.org

SAK 005/10 Godkjenning av valgprotokoll
Godkjenning av valgprotokoll fra Det Humanistiske fakultet

SAK 006/10 Orienteringer
Orientering fra leder
Orientering fra nestleder
Orientering fra Universitetsstyrerepresentant
Orientering fra studie- og forskningsansvarlig
Orientering fra internasjonalt ansvarlig

Godkjente referater fra Arbeidsutvalgsmøter 38/09, 39/09, 40/09, 41/09, 42/09, 43/09, 44/09 og 44/09.

Godkjente referater fra Arbeidsutvalgsmøter vil du kunne finne under "Om Studentparlamentet/SP-møter" på www.studentparlamentet.org

Orientering fra Leder

Godt nyttår! Nå er det en stund siden sist Studentparlamentsmøte og det har vært juleferie, like fullt er et nytt semester over oss og det har kommet nye studenter til UiO. Velferdstinget fikk nytt AU fra januar, og i 1. etg på Villa Eika har nå, Mari, Even, Sivert, Kjartan og Peder kommet seg på plass og vi gleder oss til å samarbeide med de fremover.

Siden sist orientering ble skrevet 12. november har det skjedd en del, noe av dette har dere nok fått med dere gjennom Universitas og våre nyhetsbrev. I tillegg til 7 ulike julebord skjedde det mye i november og desember. Denne orienteringen blir dermed litt preget av oppsummering av alt som har skjedd. AU var tilbake på Eika 4. januar etter juleferie.

SiO/OAS

UiO gikk for å anbefale en sammenslåing mellom SiO/OAS, til tross for at papirene til styremøte gikk i mot en sammenslåing, det var gode argumenter fra Anders og Mari med støtte fra flere i styret som sørget for at styret endte på et ja. Det var før styremøte et ekstraordinært møte i Læringsmiljøutvalget (LMU) hvor det endte opp med 4 mot 4.

LMU

I tillegg til et ekstraordinært møte, var det et ordinært møte i LMU, her var studentombud saken opp og det ble vedtatt at det skal settes ned en arbeidsgruppe som skal se på omfang, oppgaver og økonomiske konsekvenser et slikt ombud vil få og denne arbeidsgruppen skal levere sin innstilling i april/mai og saken skal opp i LMU i juni. Videre var det også oppe i LMU en sak om at studenter skal slippe og søke om tilrettelegging i studieløpet mer enn i første semester, studieavdelingen skal se videre på denne saken og man kommer tilbake til den ved en senere anledning i LMU.

Internseminar AU

Arbeidsutvalget var fra 30. november-2. desember på et internseminar på hytta til Julie i Trysil. Her evaluerte vi det første halvåret, samt la planer for det neste halvåret, med konkrete planer for oppfølging og når ting skal skje. På Studentparlamentsmøte vil dere få en oversikt over hvordan vi ligger an i forhold til handlingsplanen som ble vedtatt på handlingsplanseminaret i august. I tillegg jobbet vi mye med strategisk plan, og planla litt av aktivitetene i studentparlamentsvalget.

Møter

Det har som vanlig vært ymse møter, bla. i Studenthovedstaden, hvor det ble vedtatt en årsplan for 2010, det skal gjennomføres en evaluering av prosjektet i 2010. Jeg var tilstedet på frokostallmøte i studentutvalget på Mat.Nat, her var det over 50 stk og god stemning. Hele AU var tilstedet på valgmøte i Velferdstinget. AU har også hatt møte med den nye redaktøren og redaksjonslederen i Universitas. Jeg har deltatt på LO sin høyere utdanningskonferanse hvor lederen av KUF komiteen holdt innledning, i tillegg til en debatt om BDO sin rapport om samskipnadene hvor bla. Anne Karine Nymoen og Ina Tandberg satt i panelet. Anders og jeg var tilstedet på UiO sin debatt om "Yngrebølgen", dessverre var det lite studenter i salen, men

det var en god debatt om den store bølgen av studenter som vil komme fremover. Som også førte til en del debatt om bachelorgraden i etterkant av seminaret. I tillegg har jeg hatt et møte med Hadia Tajik som har ansvaret for universitetene og studentvelferd i AP sin utdanningsfraksjon på Stortinget. Kim og jeg hadde også møte i Studentutvalgslederforum (SULF) hvor det ble mange nye ledere fra nyttår, vi diskuterte arbeidet med strategisk plan lokalt på fakultetene, gikk gjennom kurset vi skal ha 23. januar samt en runde på arbeidet i Studentutvalgene lokalt, vi avsluttet kvelden med bowling. SULF møtene fortsetter en gang i måneden dette semesteret.

NSU

Det har vært LS i NSU i slutten av november, det har allerede kommet innkalling til neste LS som foregår i Oslo siste helgen i januar. På LS i november var både NOKUT og senter for fremragende utdanning (SFU) oppe, SP fikk gjennomslag for de viktigste punktene våre i NSU sin NOKUT høring, mens vi ikke fikk gjennomslag for høringen vår i SFU-høringen. Videre var det en del oppnevninger her fikk SP god uttelling. Per Anders T. Langerød ble valgt inn i styret for Samordna opptak, Thomas André Syvertsen ble valgt til NOKUT sin sakkyndige komite for godkjenning av Høgskolen i Bodø, Jon Christian Brekke ble valgt til den felles klagenemd, Trygve H. Losnedahl ble oppnevnt til nemda for politiattest. Det var også fokus på sammenslåingen, og det arbeidet vil ta mye tid for NSU det kommende halvåret og det kommer stadig flere høringer til medlemslagene. Neste LS vil foregå over to dager, men sakspapirene har ikke kommet så det er vanskelig å si noe om hva som kommer til å bli tatt opp.

I tillegg har det vært gjennomført to møter i lederforum, her har vi gått gjennom LS papirene, snakket om hva som skjer med sammenslåing det neste semesteret, og hatt en grundig gjennomgang av den økonomiske situasjonen til medlemslagene.

Odontologi undersøkelsen

Resultatet fra arbeids og læringsmiljøundersøkelsen på Odontologi ble lagt frem i midten av desember, den viste som dere sikkert har fått med dere at mange studenter oppga at de har opplevd at det er mangler på grensesetting for uakseptabel oppførsel, undersøkelsen fikk oppslag i Dagbladet, Aftenposten, NRK, Universitas og Uniforum. Saken var oppe som orientering på styremøte 15. desember og vil videre bli fulgt opp av AMU, LMU og universitetsstyret videre.

Semesterstart

Det kommer nye internasjonale studenter til UiO i tillegg begynner det nye kull på juss, medisin og odontologi. Julie og jeg stod på Oslo S og tok i mot internasjonale studenter som en del av "pick up service" i samarbeid med ESN, Erasmus student network. I tillegg har vi vært med på andre deler av semesterstarten for de internasjonale studentene. Vi fortsetter å ha utekontor og prioriterer først de fakultetene hvor det begynner nye studenter nå i januar.

Media

Jeg har vært på en årskavalkade på Radio Nova, i tillegg har AU hatt flere utspill i Universitas både saker og leserinnlegg.

Strategisk plan

Høringssvaret til SP skal vedtas på dette møtet, forslaget til høring har SP-AU jobbet grundig med siden høringen ble sendt ut av UiO, i tillegg har vi arbeidet med debatten vi arrangerer i samarbeid med UiO 26. januar på UB, vi kommer til å sende ut informasjon om dette så snart

alt er på plass, og SP arrangerer i tillegg et ”etterpå arrangement” i Kjelleren på UV. Vi håper at det vil komme mange på våre arrangementer. Og ser frem til en spennende debatt om strategisk plan.

Har dere spørsmål, andre ting dere lurer på så er det bare til å ta kontakt.

Mvh

Mari Helén Varøy
Leder

Til: Studentparlamentet

Fra: Anders Rindal

Sakstittel: Orientering

Universitetsstyremøter

Det har siden sist Parlamentsmøte vært to møter i universitetsstyret. Møter 24. november behandlet en hel rekke saker. UiO har nå endret mening i saken om sammenslåing SiO/OAS. Med mindre tilsynsrapporten utført av BDO Noraudit munner ut i kritikk av SiO/OAS eller endringer av samskipnadsloven så stiller UiO seg positive til sammenslåing.

Det har blitt fattet vedtak i saken om omorganisering av det medisinske fakultet. Fakultetet går fra fem institutter og fem fakultetsdivisjoner til kun tre institutter: Institutt for medisinske basalfag (uendret fra tidligere struktur), Institutt for sykehusmedisin og Institutt for helse og samfunn. Grunnet størrelsen på disse instituttene blir det sannsynligvis nødvendig å opprette et undernivå under instituttene. Mer om det når det kommer opp igjen. Ellers så kommer det en debatt om de nye instituttene skal ha valgte eller ansatte ledere, og i forlengelsen av det styrer eller råd.

Det ble gjort endelig fordeling av midlene fra statsbudsjettet. Det er satt av femten millioner til studiekvalitet, men ellers er det store kutt på alle enheter. Den planlagte byggingen av læringscenteret i Vilhelm Bjerknes' hus er utsatt på ubestemt tid. Det blir ikke startet noen ny satsinger sentralt i 2010. "

Det ble vedtatt opptak for 2010. Det er lite endringer fra i fjor, men det er verdt å nevne at bråket rundt PECOS nå er slutt. Det blir opptak i 2010.

Strategisk plan

Høringsnotatet til strategisk plan er nå ute på høring. Universitetsstyret vil fatte endelig vedtak i saken 27.4. Alle studenter har mulighet til å komme med innspill gjennom UiOs nettsider. Jeg har brukt mye av tiden min på dette dokumentet siden sist møte.

Likestilling

I tråd med Parlamentets handlingsprogram så er nå UiOs likestillingsmidler drastisk endret. Den tidligere modellen innebar at halvparten var innsatsmidler fakultetene måtte søke på og halvparten var incentivmidler delt ut ved ansettelse av kvinner i miljøer med

spesielt dårlig kjønnsbalanse som mer eller mindre omfatter alle miljøer på UiO. Nå er alle 8 millionene fordelt til innsatsmidler i tråd med Parlamentets politikk.

Studentparlamentsvalg

Arbeidet med neste års studentparlamentsvalg er i gang. Jeg ønsker å minne alle om fristen femtende februar for å melde inn listenavn.

Til: Studentparlamentet
Fra: Studie- og forskningsansvarlig

Til:
Studentparlamentet

Oslo, 14.01.2010

Orientering fra Studie- og Forskningsansvarlig

Godt nyttår til alle sammen, håper dere har dratt nytte av ferien deres, det har i hvert fall jeg prøvd å gjøre. Det betyr selvsagt ikke at ingenting har skjedd siden sist orientering. Møtevirksomheten i desember var rett nok preget av at man diskuterte mindre og pratet mer, ofte på kveldstid men opptil flere saker har hatt fremgang, eller i det minste bevegelse siden sist.

Aktivitetsskalender

Arbeidet med en aktivitetsskalender på UiO går videre. Planleggingen er begynt og både studieavdelingen i administrasjonen og SiO-studentliv er involvert. Planen er å ha prosjektet klart til semesterstart og jeg er foreløpig forsiktig optimist i det henseende.

Elektronisktilgjengelige artikler i kompendier

Jeg har skrevet et saksnotat til studiedirektøren i forbindelse med det neste studiekomiteemøte og signalene jeg har fått er at saken kommer opp på førstkommende møte. Jeg har stor tro på at behandlingen vil gå bra her og at vi kan få anbefalt at man ikke trykker artikler som er tilgjengelig elektronisk, eller at disse trykkes i et eget kompendium. Det endelige svaret er ikke klart før etter møtet som avholdes 28. januar.

Tilbakemelding på eksamen

Fremgangen er ikke like rask på dette området, men det går fremover. Jeg har skrevet et saksnotat til studiedirektøren der jeg har klargjort Studentparlamentets ønsker om et prøveprosjekt og de jobber nå med deres vurdering av kostnadene og konsekvensene. Saken kommer ikke opp på førstkommende møte, men vil med all sannsynlighet komme på møtet i mars.

Kurs for tillitsvalgte

Kurset for tillitsvalgte ved UiO nærmer seg, og forberedelsene er i all hovedsak ferdig. I skrivende stund er påmeldingen noe liten, men vi satser på et godt arrangement til uka. Husk at medlemmer av Studentparlamentet også er tillitsvalgte, så meld dere gjerne på, det er ingenting i veien for å ha erfaring og likevel bli med.

Bibliotekene

Jeg har gitt tilbakemelding på de nye kurssidene til universitetsbiblioteket for å gjøre det lettere å finne frem til tilgjengelige kurs (Julie Ness sitter i arbeidsgruppen som utformer siden). Hensikten er å bedre muligheten for studenter og institutt/program til å finne frem til hvilke kurs biblioteket kan tilby tilpasset deres behov.

Media

Universitas startet det nye året med å berømme Studentparlamentets vedtak om å få et eget verneombud for studentene. Først og fremst er det første gang så lenge jeg kan huske at Universitas har gitt positiv omtale om SP på lederplass, og honnøren bør derfor gjengjeldes, bra at Universitas tar tak i viktige saker, og videre vil jeg berømme initiativtakerne for et godt forslag.

Mindre positivt i mediebildet er uttalelsene til en noe forvirret Iver B. Neumann. Han har fått det for seg at det er studentenes feil at UiO ikke er en eliteinstitusjon (som vi selvfølgelig ønsker oss...), og uttalte: «man får kastet etter kreti og pleti som vil studere uten å ha særlig forutsetninger for det, og så skal man lage et universitet som skal styres. Dette blir jo bare tøv.» Sitat slutt. Jeg trenger selvfølgelig ikke påpeke de åpenbare feilslutningene, ei heller faktafeilene, i min orientering, men under møtet er forhåpentligvis en kommentar på trykk i Universitas.

Til sist: dagens inspirerende melding

*If you have built castles in the air, your work need not be lost; that is where they should be.
Now put foundations under them.*

Live long and prosper!

Kim Orlin Kantardjiev
Studie- og forskningsansvarlig

12. januar 2010

Orientering fra Internasjonalt ansvarlig

Siden forrige Studentparlamentsmøte har det vært en relativt travel periode for meg. Jeg har deltatt på 4th European Quality Assurance Forum (EQAF) i København, 57th Board Meeting (BM) i ESU/ESIB¹ i Krakow i tillegg til at vi dro til Trysil i tre dager på internseminar for å evaluere høstseminaret og startet planleggingen for vårsemesteret.

4th EQAF:

Konferansen ble arrangert i regi av ENQA², ESU, EUA³ and EURASHE⁴ om kvalitetssikring. Jeg reiste sammen Mari Mamre, og vi fikk mange gode ideer om hvordan vi kan jobbe bedre med kvalitetssikring på UiO. Dette gjelder særlig hvordan kvalitetssikring kan brukes strategisk, å bli flinkere til å få informasjon ut av de evalueringene som blir gjort. Generelt er det en stor evalueringstrøtthet på UiO, samt en ukultur i at forelesere og emneansvarlig evaluerer seg selv. Dette er noe Mari Mamre og jeg jobber med, så det kommer opp på et senere Studentparlamentsmøte.

57th BM:

Jeg hadde en fin tur til Krakow, men uheldigvis ble møtet ødelagt av spesielt en møteplager. Samt at det fra ESUs side ikke var arbeidet godt nok med de politiske sakene, som av den grunn ble fjernet fra dagsorden. Men NSU fikk et par gjennomslag, samt at vi fikk valgt Christian Bjerke (Bergen) inn i Academic Affairs Committee. I tillegg fikk NSU fornyet sitt mandat til arbeidsgruppen International Cooperation Working Group (ICWG).

ICWG:

ICWG er satt sammen av en fra AU i ESU, og VSS-UNES-USU (Sveits) og NSU, hvor jeg har blitt oppnevnt til å sitte i en nasjonal gruppe som Magnus Malnes koordinerer. For tiden planlegger vi et oppfølgingsmøte av møtet som ble holdt i forbindelse med Verdenskonferansen om Høyere Utdanning i regi av UNESCO i juli 2009. ICWGs arbeid består i å legge til rette for og koordinere arbeidet med en global studentbevegelse, oo oppfølgingsmøtet vil finne sted 13-15 januar, der alle regionale studentorganisasjonene samt en del sektorvise organisasjoner er representert.

Internasjonalt nettverk:

Det har vært et møte i Internasjonalt nettverk siden forrige Studentparlamentsmøte, og der var det en del spennende som kom opp. I lys av Stortingsmeldingen om *Internasjonalisering av utdanning* og dialogen med KD, vil KD utvikle indikatorer på gode utvekslingsavtaler. UiO vil

---

¹ European Students Union/European Students Information Bureau

² the European Association for Quality Assurance in Higher Education

³ European University Association

⁴ European Association of Institutions in Higher Education

være i forkant og har nå satt ned et utvalg som skal se på hva UiO mener kvalitet er i studentmobilitet. Dette utvalget består av 4 ansatte ved fakultetene og SIS, samt meg.

Kunnskapsalliansen Oslo:

Jeg har sittet i en arbeidsgruppe under Kunnskapsalliansen Oslo som har arbeidet med problemstillinger rundt Internasjonalisering. Det ble avholdt et frokostmøte 30. november, med bra oppmøte. Tema var de ulike institusjonenes internasjonaliseringsstrategier. Frokostmøtet var bra og vi fikk mye inspirasjon til å arbeide videre. Det skal på nyåret arrangeres to frokostmøter til.

Semesterstart:

Semesterstart for vårsemesteret er allerede i gang, og vi har hatt en god dialog med det nye fadderordningsutvalget, og SP-AU har bistått ESN i sine arrangement.

Annet:

I desember var det mye arbeid med strategisk plan, ikke bare med å få ferdigstilt høringsvaret men det var også oppe i Studiekomite-møtet der jeg møtte som vara og LMU (der Marianne H. Rustbergaard møtte som min vara). Det har vært et par interessante diskusjoner med de ansatte på UiO angående Strategisk Plan, spesielt de som har vært med på å skrive den.

Vi har hatt våre vanlige rektormøter, der vi blant annet har hatt oppe bruk av Finn-Rom portalen til booking av kollokvierom for studenter. Dessverre fikk vi ikke et umiddelbart positivt svar, men UiO må utrede om dette kommer til å funke i et nytt system som de skal starte å bruke. Men rektoratet var ikke negativ til tanken.

Med vennlig hilsen,

Julie Ness
Internasjonalt ansvarlig

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 007/10
Sakstittel: Ettergodkjenning av oppnevninger

Studentparlamentets Arbeidsutvalg 09-10 har:

- på Arbeidsutvalgsmøte 30. november 2009 oppnevnt Sigve Reme Sand, Benedichte Limmesand og Kåre Sagård som vararepresentanter for Blå liste til Velferdstinget 2010, Ørjan Skår som vara for HumSam-lista og Kristine Jonassen som vara for S.MOT.
- på Arbeidsutvalgsmøte 30. november 2009 oppnevnt Julie Ness som 3.vara for studentrepresentanter i Studiekomiteen, Muisha S. Balingene, Ingvild Reymert og Henriette Lindvig frem til 1.juli 2010.
- på Arbeidsutvalgsmøte 16. desember 2009 oppnevnt Julie Ness som studentrepresentant til UBs webredaksjon.

Forslag fra Arbeidsutvalget:
Oppnevningene ettergodkjennes.

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 008/10
Sakstittel: Valg av studentrepresentanter til komiteer

På tidligere møter i Studentparlamentet ble følgende valg ikke gjennomført og utsatt. Det er to komiteer som mangler medlemmer med vararepresentanter.

Dette gjelder følgende komiteer:

- 2 representanter til Kontrollkomiteen med vara
- 1 representant med vara til Felles opptakskomite for Grunnstudier

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 009/10
Sakstittel: Høringssvar til Strategisk plan for UiO 2010-2020

Innledning

Studentparlamentet er bedt om å levere et høringssvar til ny strategisk plan for UiO. Den nye strategiske planen skal være styrende for utviklingen av UiO fram til 2020. Planen er ment å peke ut hvilken retning UiO skal velge de neste ti årene. Det overordnede målet er at UiO skal styrke sin posisjon som et fremragende europeisk forskningsuniversitet og lærested med et aktivt samfunnsengasjement. Høringen er svært omfattende og derfor er også forslaget fra Arbeidsutvalget tilsvarende langt. Den strategiske planen er til for å ta de store veivalgene og vi har derfor valgt å fokusere på de mer omfattende sakene i vårt høringssvar. Strategisk plan blir den viktigste saken for Studentparlamentet og UiO i 2010.

Det er opprettet en svært god nettside for arbeidet med den strategiske planen. Den ligger på http://www.uio.no/for_ansatte/organisasjon/strategi/strategi2010_2020/.

Studentparlamentet oppfordrer alle studenter til å benytte muligheten til å logge seg inn for å legge inn sitt svar på høringen. Høringsfristen er satt til 29. januar. Endelig vedtak fattes av universitetsstyret 27.4. Alle fakulteter skal vedta lokale planer basert på den sentrale planen innen 30.6.

Studentparlamentets Arbeidsutvalg vil på det sterkeste oppfordre alle som vurderer å fremme endringsforslag å sende inn disse før møtet sånn at parlamentets medlemmer kan vurdere dem før møtet. Det vil også gjøre det mulig for AU å kopiere dem opp på forhånd. Endringsforslag sendes til natasa.duric@studorg.uio.no

AU ønsker også Parlamentets medlemmer velkommen til debatt om strategisk plan på Georg Sverdrups hus 26.1 klokka 14.00. Her vil det bli livlig debatt med blant annet rektor i panelen. Det vil bli etterarrangement på en av studentkjellerne etter debatten der vi fortsetter diskusjonen med høyere temperatur og lavere alvorlighetsnivå.

Vedlagt ligger:

1. AUs forslag til høringssvar

2. Høringsnotat fra Universitetsledelsen.
http://www.uio.no/for_ansatte/organisasjon/strategi/strategi2010_2020/Hoeringsnotat2011Endelig.pdf
3. Andre relevante dokumenter som er lagt ut av prosjektgruppen for Strategisk Plan.
Lenke tidligere i teksten

Forslag til vedtak:

Studentparlamentet vedtar hørings svar til strategisk plan med de endringer som blir vedtatt i møtet.

1 Hørings svar fra Studentparlamentet i Oslo

2 Studentparlamentet ønsker å takke for muligheten til å svare på høringen om strategisk plan. Videre
3 så setter vi stor pris på at ledelsen tar initiativ til at alle studenter kan sende sine innspill gjennom
4 UiOs internettsider.

5 *Generelle betraktninger*

6 Vi oppfatter at hovedintensjonen med høringsnotatet er å peke ut mulige måter studenter og
7 ansatte best kan realisere sitt fulle potensiale. Vi støtter fullt ut denne intensjonen og vi oppfatter at
8 vi er enige om målet for 2020, et universitet der alle ønsker å strekke seg til det ytterste av sine
9 evner. Selv om vi er enig om målet, er vi til dels uenige i virkemidlene som er foreslått og veien mot
10 dette målet.

11 Dokumentet har en undertone når de omtaler studenter som kan tyde på at de betraktes som
12 kunder som benytter seg av UiOs studietilbud. Vi vil gjerne påpeke at kunder har en tendens til å
13 måtte betale for seg og ønsker at dokumentet først og fremst ser på studenter som deltakere, ikke
14 som kunder eller brukere av tjenester.

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker å stryke foregående avsnitt

15 UiO er i dag ofte preget av styring fundert på kortsiktige motiver, hvilket gir institusjonen lite
16 handlingsrom. Vi håper at den nye strategiske planen kan benyttes aktivt av ledelse på alle nivåer for
17 å sikre langsiktighet og handlingsrom. Dokumentet bør også inneholde en ambisjon om at
18 institusjonen skal klare å prioritere.

19 Dokumentet skisserer mange utfordringer for UiO, men er mer unnvikende på andre.
20 Studentparlamentet savner et klarere fokus på kjente problemområder, her under likestilling,
21 læringsmiljø, en tydelig rekrutteringsstrategi og frafallsproblematikken på lavere grad. Videre savner
22 vi klare kriterier for hva som legges i kvalitet, spesielt studiekvalitet.

23 Selv om de faglige prioriteringene er vedtatt så sier prioriteringene kun noe om hva som skal
24 prioriteres internt på hvert fakultet, men sier lite om hvilke fakulteter som skal prioriteres. For å
25 ytterligere møte trusselen om at faglig fragmentering, mangel på kritisk masse og for stor spredning
26 av ressursene ikke skal undergrave faglig kvalitet og gjøre miljøene lite robuste og
27 konkurransedyktige for fremtidens utfordringer bør UiO trekke tankegangen om faglige prioritering
28 lenger. Hvert fakultet og enhet har gjennomgått sine faglige prioriteringer og summen av disse vil da
29 automatisk være UiOs prioriteringer. Gjennom perioden vil det være ønskelig med tydeligere
30 institusjonelle prioriteringer hva gjelder alle aktiva. UiO bør sentralt gå gjennom hvilke områder det
31 har forsknings- og undervisningsmessig styrke veid opp mot betraktninger som arbeidsdeling,
32 konsentrasjon og samarbeid med andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt. Vi oppfatter
33 eksempelvis at Kunnskapsdepartementet har en klar ambisjon om å styrke realfagene uten at dette
34 er drøftet i dokumentet.

35 Dokumentet fokuserer sterkt på UiOs konkurransevne i forhold til studenter, forskere og
36 finansiering.

37 Et arbeid for mer samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon er en lenge varslet politikk fra sentrale
38 myndigheter. UiO bør være i forkant og høyne innsatsen for å utrede mulige partnere og muligheter
39 for arbeidsdeling og konsentrasjon nasjonalt og internasjonalt. Faglig prioriterte områder kan være
40 områder det er ønskelig å inngå samarbeid og konsentrasjon. Strategiske nettverk er også et ledd i
41 dette. Mindre prioriterte områder kan være gjenstand for arbeidsdeling hvor andre institusjoner
42 prioriterer sterkere. Det er viktig at UiO selv tar grep om en slik utvikling og kan være
43 premissleverandør og arbeidet bør begynne snarest. Vi ønsker derfor at planen også bør inneholde
44 et initiativ til norsk og nordisk arbeidsdeling. De naturlige samarbeidspartnere i Norge er i dette
45 tilfellet NTNU og UiB.

46 Det skrives mye om den europeiske agendaen i dokumentet. Selv om vi er for økt utveksling på
47 europeisk nivå, ønsker vi å påpeke at institusjonene vi da i realiteten sammenlikner oss med har en
48 del elementer som overhodet ikke er ønskelig på UiO, i tillegg til å stride mot Studentparlamentets
49 politikk og rektors valgplattform. Vi nevner blant annet stadig økende studieavgifter, et
50 universitetsdemokrati som er røsket opp med roten, universiteter som i mindre grad er tilknyttet det
51 offentlige og en dreining av studietilbudet til å tilpasses markedets behov. Noe liknende ble foreslått
52 av Ryssdalutvalget i 2004 og ble nedstemt i Stortinget etter massive protester fra studentene og de
53 ansatte. Disse europeiske trendene bør i større grad synliggjøres og problematiseres. Mange av
54 rapportene som trekker fram det positive med privat finansiering av forskning ble skrevet før
55 finanskrisa. Vi stiller oss derfor tvilende til troen på eksternt finansierte prosjekter av privat karakter.
56 Det er tvilsomt at bedrifter med stram økonomi ønsker å stille "risikovillig kapital" til den type
57 forskning som UiO driver med. Vi ønsker også å påpeke at finansiering fra private kilder til tider er en
58 langt større trussel mot den akademiske friheten enn den offentlige, se blant annet hva som skjedde
59 med et gaveprofessorat fra Olav Thon (se vedlegg 1).

Dissens:

Et mindretall i Arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker å bytte ut avsnittet over med følgende tekst:

Den komplementære rollen privat sektor kan spille i utviklingen av UiO er viktig. UiO bør tilstrebe en naturlig balanse mellom offentlig og privat kapital, med hovedvekt på det første. At UiO satser på å profesjonalisere forholdet til private donorer er et skritt i riktig retning. At private personer stiller kapital til rådighet viser akademias betydning i hele samfunnet, ikke kun det offentlige, og UiO bør utnytte alle inntektskilder med gode etiske retningslinjer og en profesjonell tilnærming. Det vesentlige er hvordan man plasserer disse midlene. Et forslag er å kanalisere midlene inn mot kortere satsninger slik at man unngår risikoen for bortfall.

60 ***Grunnlagsdokumenter for høringsnotatet***

61 Grunnlagsdokumentene som er lagt ut skildrer den internasjonale situasjonen. Det vi derimot savner
62 er det nasjonale grunnlaget. UiO er et statlig forvaltningsorgan og våre eiere har store ambisjoner
63 for oss og sektoren generelt. En strategisk plan bør inneholde en drøftelse om hvordan UiO kan bidra

64 til oppnåelse av Stortingets ambisjoner for sektoren uten at det skal tolkes som en støtte til
65 innsnevring av den akademiske friheten. Motsatt savner vi en plan for hvordan UiO vil påvirke
66 sentrale myndigheter for å få gjennomslag for sin ønskede akademiske virksomhet. Vi savner en
67 drøfting av hvilke konsekvenser stortingsmeldingene om sektoren vil ha for UiO. Underdals NOU om
68 akademisk frihet kan være nyttig for det videre arbeid. Den er sitert i høringsnotatet, men ligger ikke
69 ute på nettsiden om strategisk plan.

70 Vi ønsker at rapporten fra McKinsey ikke tillegges vesentlig vekt i det videre arbeidet med
71 strategiplan. Etter en grundig gjennomlesing er det vårt inntrykk at rapporten skisserer en del
72 kriterier for suksess som ikke er forenlig med Studentparlamentets politikk i tillegg til at mange
73 tiltakene ikke er egnet til å heve UiO grunnet organiseringen av norsk høyere utdanning og
74 arbeidsliv. Videre så ønsker vi å påpeke at rapporten implisitt anbefaler en dreining vekk fra
75 humaniora og samfunnsfag. Vi finner det spesielt hvis UiO velger å nedprioritere sine fremste
76 forskningsmiljøer. Det er imidlertid noe å lære av rapporten når det gjelder behov for ytterligere
77 fokus på rekruttering samt insentiver for kvalitet i undervisningen.

78 Det samme gjelder i enda større grad rapporten fra Verdensbanken om fremragende universiteter
79 som er blitt lagt ut på UiOs nettsider. Vi opplever at denne rapporten med sitt entydige fokus på
80 skolepenger og privat finansiering overhodet ikke er egnet til å bidra i det videre strategiarbeidet.
81 Formuleringer som beskriver offentlig finansiering som "the short-term mercy of government
82 funding1" har sannsynligvis lite å bidra med i den norske og europeiske virkeligheten.

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker å erstatte forrige avsnitt med følgende tekst:

Det er grunn til å være kritisk til Verdensbankrapportens relevans for UiO når man ser dokumentet over ett. Spesielt kan det påpekes at rapporten ser universitetet for isolert fra det øvrige samfunn, og samfunnsoppdraget som spiller en sentral rolle i høringsdokumentet er fraværende. Noen hovedkonklusjoner bør UiO allikevel ta inn over seg i strategiarbeidet. Rapporten skisserer tre karakteristikk for suksess: Konsentrasjon av talent, rikelig tilgang på ressurser og riktig ledelsespolitikk. Sammensetningen av de tre er det som er utslagsgivende. Dette bør være fokus i strategiarbeidet. "Viktige er mulighet til å velge de høyest kvalifiserte studenter og ansatte. En undersøkelse fra 2007 blant europeiske universitet fant en invers korrelasjon mellom størrelsen på internt rekruttert arbeidskraft og forskningskvalitet. De med høyest "innavl" hadde lavest resultater på forskningssiden". I tillegg bør UiO følge rapportens anbefalinger om mer strategiske samarbeid på både forsknings- og undervisningssiden og helst en kombinasjon av disse.

83 Dokumentet bør gjennomgå en språkvask. Det er flere tilfeller av ordbokengelsk, en bokstavelig
84 oversettelse av engelske begreper. Vi nevner blant seamless=sømløs, excellency=eksellense,
85 drivers=drivere. UiO som Norges fremste akademiske institusjon bør tilstrebe presisjon i språket.

---

¹ Salmi, Jamil: *The Challenge of Establishing World Class Universities* 24-25

86 **UiO i dag**

87 Vi noterer oss at formuleringen i 3.26 om at ambisjonen om å bli et fremragende
88 forskningsuniversitet har aksept hos Kunnskapsdepartementet. Vår lesing av dokumentet innebærer
89 også at ønsket er å dreie UiO til et eliteuniversitet på studiesiden. Vi stiller oss mer tvilende til at UiO
90 har Kunnskapsdepartementets aksept for å skape en eliteinstitusjon. Det bør i så fall avklares tidlig i
91 prosessen. Vi vil gjerne påpeke at Tora Aasland på debattmøte 30.11 om "Yngrebølgen" gjorde det
92 klart at hun ikke ønsker eliteinstitusjoner i Norge.

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker å stryke foregående avsnitt

93 Vi mener at UiO i dag har vist framgang på noen sentrale områder de siste årene. Vi har markant
94 framgang på forskningssiden, og vi klatrer på internasjonale rangeringer. Måloppnåelsen er ikke like
95 god på studiesiden. Vi mener at det største uforløste potensialet på UiO per dags dato er
96 studentene. Det produseres i gjennomsnitt ikke nok studiepoeng. Det skader UiOs omdømme,
97 finansiering og studiekvalitet. Se avsnittet om studier for en mer detaljert beskrivelse.

98 **De andre institusjonene og UiOs ambisjoner**

99 Vi legger merke til at ambisjonen er at UiO skal bli et fremragende forskningsuniversitet på den
100 internasjonale arenaen. Det er svært nærme det NTNU har vedtatt:

101 *" Vår visjon er at NTNU i 2020 skal være internasjonalt anerkjent som et fremragende universitet. På grunnlag av*
102 *aksepterte kriterier, evalueringer og vurderinger skal det dokumenteres at*

- 103 • *NTNU er i internasjonal toppklasse på et utvalg av faglige styrkeområder*
- 104 • *NTNU er blant de ti ledende teknisk-naturvitenskapelige universiteter i Europa*
- 105 • *NTNU som breddeuniversitet er blant de 1 % beste i verden "*

106 UiB er ikke like ambisiøse som NTNU, men skriver likevel at hovedmålet: "UiB skal videreutvikle seg
107 som et internasjonalt synlig forskningsuniversitet". Studentparlamentet stiller seg tvilende til at
108 Norge kan ha tre institusjoner som er internasjonalt anerkjent. Hvis UiO skal lykkes med sine
109 ambisjoner bør det avklares nasjonalt at det er UiO som skal hevde seg blant de norske
110 institusjonene. Vi er ikke sikre på at konkurransen om å bli best i Norge og hevde seg internasjonalt
111 vil føre til kvalitetsheving på alle universitetene. Hvis noen skal hevde seg internasjonalt er det
112 selvfølgeligvis naturlig at det blir UiO, men det krever et ressursmessig løft som enten vil kreve mer
113 penger til sektoren eller en spesiell fordelaktig fordeling til UiO. Dette må i så fall drøftes med
114 Kunnskapsdepartementet.

115 UiO er sannsynligvis best i Norge på den faglige biten. Vi ligger dessverre langt bak på arbeidsmiljø
116 og læringsmiljø, både fysisk og psyko-sosialt. De nylige avsløringene om trakasseringssakene på
117 Odontologi og labsikkerheten på Biologi er ikke verdig for et universitet som vil være i den
118 internasjonale toppklassen. Strategisk plan bør derfor sette klare mål om at tilfeller som dette må
119 forebygges, ikke bare håndteres. Vi mener universitetsledelsen har taklet sakene godt, men vi
120 ønsker at hele organisasjonen skal ta tak i disse problemene i langt større grad. Det bør innføres en
121 nullvisjon med påfølgende nulltoleranse for denne type saker i den nye strategiske planen.

122 ***Internasjonale trender med betydning for UiO***

123 Studentparlamentet savner en problematisering av de internasjonale trendene og ser med stor uro
124 på at studieavgifter omtales som et kvalitetstegn i dokumentet om globale trender som er sendt ut
125 med høringsnotatet. Dokumentet burde i større grad framhevet gratisprinsippet som et stort
126 nasjonalt fortrinn. Studentparlamentet ønsker også å påpeke at mange av trendene i Europa har ført
127 til massive studentprotester i mange land, og møter i de fleste tilfellene massiv motstand fra
128 studentenes organisasjoner og tillitsvalgte. Blant annet tyske og franske studenter har mobilisert til
129 store protester mot økte studieavgifter. Dokumentet bør også inneholde en redegjørelse for hvilke
130 motkrefter som finnes og hvorfor disse jobber mot den internasjonale utviklingen innenfor sektoren.

131 Dagens organisering av norsk høyere utdanning og forskning gir noen store fordeler som er stikk i
132 strid med de internasjonale trendene. Vi ønsker at dokumentet i større grad tar inn over seg det
133 egalitære og demokratiske aspektet som norsk høyere utdanning og forskning har i dag.
134 Gratisprinsippet, universitetsdemokratiet og den offentlige finansieringen er goder som i stadig
135 større grad forsvinner internasjonalt, men som står grunnstøtt i Norge. En utfordring er imidlertid
136 utviklingen mot sterkere politisk styring av sektoren. Mindre langsiktige politiske interesser om å
137 løse nåværende samfunnsutfordringer kan utfordre langsiktigheten i akademisk forskning og da
138 spesielt grunnforskningen. Strategisk plan bør legge til grunn hvordan vi best kan utnytte fordelene
139 til å heve oss internasjonalt og samtidig hvordan vi kan balansere politiske myndigheters politiske
140 ønsker for forskning og utdanning bedre med egne. Vi opplever at de internasjonale trendene ikke
141 foster det egalitære og demokratiske aspektet ved universitetsverdenen, men først og fremst er
142 opptatt av fremragende forskning. UiO må klare å forene disse to aspektene fram mot 2020.
143 Samtidig må idealet om akademisk frihet og naturlige grenser for politikk holdes i hevd og
144 videreutvikles gjennom mottoet: Universitetet vet best selv. Vi mener at de nevnte norske
145 særtrekkene ikke er et hinder for å bli et fremragende universitet, men en nødvendighet for å få
146 studenter og ansatte til å strekke seg mot nye høyder.

147 Maassen skriver følgende om de internasjonale trendene i den europeiske sektoren: "The necessary
148 reforms consists of the following elements: less government, more institutional autonomy and
149 accountability, increased private investment in higher education (including tuition fees), partnership
150 with industry (also in education), and increased mobility of students and academic staff"². Dette
151 minner mye om de trendene som er skissert fra ledelsen. Maassen skriver derimot at mange av
152 trendene er basert på antakelser og et ønske om å legge seg tettere opp til amerikanske
153 eliteuniversiteter³. Generelt sett kan det være en ide å spørre om et bidrag fra Maassen all den tid
154 han er professor på UiO.

155 ***Utvexling og internasjonalisering***

156 Det står mye positivt om utveksling i dokumentet. Vi støtter mye av det som blir skrevet og ønsker i
157 tillegg at muligheten for å ta utveksling som varer i mer enn seks måneder vektlegges. Vårt inntrykk
158 er at de fleste kun tar et semester utveksling. Vi ønsker også at det opprettes flere gode tilbud for de

---

² Maassen, Peter: "European Higher Education In Search Of Institutional Order" i Kehm, Huisman og Stensaker (red): *The European Higher Education Area: Perspectives on a Moving Target* Sense Publishers Rotterdam 2009 side 286

³ Ibid

159 som er på høyere grad og integrerte profesjonsstudier. UiO har per dags dato avtaler med en del
160 gode institusjoner som for eksempel Cambridge/IAKH, Berkeley/Sosiologisk institutt og
161 MIT/Matematisk Institutt, men at det i for stor grad har blitt fokusert på et ønske om å tilby flest
162 mulige avtaler. Vi ønsker at kvalitet og ikke kvantitet skal være hovedfokus i det framtidige arbeidet.
163 Strategiske partnerskap er en start på arbeid i riktig retning, men det er viktig å gi studentene så
164 bredt tilbud som mulig. Utnvekslingsavtaler bør opprettes og bedømmes ut i fra den faglige
165 relevansen eller utvidelse av språkkompetanse hos studentene. Videre bør Universitetet se på
166 mulighetene for at hvert enkelt institutt utarbeider utvekslingsavtaler med emneporteføljer som gir
167 direkte godkjenning for fag som tilbys på instituttet. Dette vil lette ettergodkjenningsprosessen for
168 både studenten og Universitetet, samt stimulere til utveksling på Universiteter som vi har gode
169 erfaringer ved. Det bør også opprettes et register for emner som tidligere har blitt godkjent ved
170 utvekslingsavtalene.

171 Vi stiller oss bak intensjonen om å ha flere inn- og utreisende. Vi ber likevel om at UiO bør vurdere
172 tiltak for bedre integrering av de internasjonale studentene vi har og vil få flere av. Spesielt viktig blir
173 det at en internasjonaliseringsstrategi inneholder en klar plan for å lære norsk til de som skal være
174 her lengre enn seks måneder.

175 Nyere forskning om trender i høyere utdanning i Europa viser at internasjonaliseringen i stor grad er
176 forbeholdt de gruppene de mest privilegerte gruppene i akademia.⁴ En strategi for økt utveksling
177 må søke å motvirke denne trenden. Den samme forskningen viser også en klar tendens til at
178 europeiske beslutningstakere velger tiltak som oppfattes å bidra til økonomisk vekst framfor andre
179 hensyn når det er viktig å prioritere. Vi legger videre til at det er indikatorer på at økt
180 studentmobilitet kan føre til større sosiale forskjeller⁵.

181 Norske studenter mangler språkkompetanse som er viktig for utenlandsstudier. Mange studenter
182 har ikke engelsk utover grunnkurs på VGS, og mange behersker kun norsk på et tilfredsstillende
183 akademisk nivå. Hvis UiO skal nå sine mål om internasjonalisering må det i større grad oppfordres til
184 at studentene skal ta språkemner som en del av graden. Dette gjelder også engelskundervisning.
185 Studentparlamentet stiller seg tvilende til at grunnkurs engelsk er nok til å levere solide akademiske
186 tekster på engelsk. Den strategiske planen bør vurdere om flere fakulteter bør tilby språkkurs av
187 samme typen som det juridiske fakultet har med "Engelsk for jurister". Studentparlamentet ønsker å
188 påpeke at det juridiske fakultet mener at det er såpass krevende at de har satt emnet til 30
189 studiepoeng.

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker følgende tekst inn i dokumentet:

UiO blir aldri bedre enn menneskene som arbeider og studerer ved institusjonen. De globale universitetsrangeringene viser i større grad forskningsmessig styrke enn kvalitet i utdanningen. TIMES og ARWA er to av de mest velrennomerte rangeringer. Studentparlamentet vil ikke støtte en

⁴ Brennan, Naidoo og Patel: "Quality, Equity and the Social Dimension" i Kehm, Huisman og Stensaker (red): *The European Higher Education Area: Perspectives on a Moving Target* Sense Publishers Rotterdam 2009 side 144

⁵ Op. Cit 158

ukritisk strategi for å stige på rangeringer da disse underminerer undervisningskvaliteten som er vanskeligere å måle. Allikevel er slike rangeringer unektelig viktig når internasjonale studenter og ansatte vurderer sitt valg av utdanningssted. En strategi som sikter mot høy plassering på et utvalg slike ved å finne hvor universitetet har sammenfallende prioriteringer vil derfor være et ledd i en rekrutteringsstrategi. Rangeringene ivaretar ofte vitenskapelig ansattes vurderinger og vil dermed naturlig spille en rolle i rekruttering av internasjonalt ansatte. Det er vanskelig for UiO å tilby internasjonalt konkurrerende lønninger og privilegier pga. sentralt fastsatte lønnsoppgjør. Faglig styrke og institusjonens omdømme blir i så måte desto viktigere. En tilnærming til de mest kjente rangeringer vil derfor kunne være å anerkjenne deres rolle som rekrutteringsstrategi og som en forlengelse av dette vurdere om det er hensiktsmessig at deres parametre er sammenfallende med universitetets mål og strategi. Mål om flere gode internasjonalt ansatte og studenter er et eksempel på sammenfallende politikk som både bidrar til bedre rangeringer og muligens som resultat av dette letter arbeidet med rekruttering. UiO kommer dårlig ut i eksterne evalueringer når det gjelder rekruttering av topp ansatte. Det vil fremover være nødvendig med offensive planer for hvordan UiO rekrutterer sine ansatte. Oppsøkende aktivitet er en rekrutteringsstrategi flere av verdens ledende universitet og andre benytter. Samtidig vil man kunne markedsføre UiOs utdanninger bedre. En plan for rekruttering bør innebære oppsøkende rekruttering og tydelig markedsføring av institusjonen internasjonalt så vel som nasjonalt.

190 **Studier**

191 Studentparlamentet finner at det som står om studier er bra. Vi støtter de fleste punktene beskrevet
192 i dokumentet, men har to generelle kommentarer til studier generelt. Dokumentet har en ambisjon
193 om å se alle aspekter ved virksomheten i sammenheng. Vi opplever at studiesiden er den som er
194 dårligst integrert i høringsnotatet. Videre så mener vi at studier i større grad bør bli vektlagt i det
195 endelige dokumentet som presenteres.

196 Vi mener at universitetsledelsen må formulere eksplisitt hva den legger i kvalitet. Selv om det er
197 vanskelig å legge klare definisjoner til grunn all den tid det er store forskjeller på lavere og høyere
198 grad og på fagmiljøer så ønsker Studentparlamentet at ledelsen vurderer disse kriteriene for kvalitet
199 på forskningsbasert undervisning

- 200 • Forskere som underviser
- 201 • At studenter knyttes opp mot pågående forskningsprosjekter
- 202 • Undervisningsintensitet
- 203 • Variasjon i undervisningsmetoder
- 204 • Evnen til kritisk analyse av problemstillinger
- 205 • Pedagogisk kompetanse

206 Normen for antall studiepoeng i et emne er 10 studiepoeng. Studentparlamentet stiller seg tvilende
207 til at 10 studiepoeng er nok til å gi en skikkelig fordypning innenfor et emne. Fordypning er svært
208 viktig for å kunne kaste et kritisk blikk på pensum, og det er også viktig med nok tid til forsøk med
209 forskning. For å ivareta dette aspektet bør UiO i større grad ta bruk av 20-poengs emner eller
210 vurdere å innføre 15-poengsnormen fra UiB.

211 Frafallsundersøkelsen ga mange indikasjoner på hva som gjør at studentene trives på studiet, og hva
212 som gjør at de faller fra. Vi savner at disse funnene er tatt med, og dette blir satsningsområder
213 fremover. Noe for å hindre frafall, men også for å skape et godt læringsmiljø og trivsel blant
214 studentene som egenverdi. Studentparlamentet ønsker å påpeke at frafallsundersøkelsen viste at
215 den viktigste grunnen for frafall var studiemiljø og ikke kvalitet på utdanningen.

216 **Veiledning og tilbakemelding**

217 Studentparlamentet ønsker at veiledning og tilbakemelding til studentene skal prioriteres ved UiO.
218 For å nå målet om å øke kvaliteten og relevansen i utdanningen ved UiO er det nødvendig at UiO
219 bedrer innsatsen på de to områdene.

220 Veiledningen ved UiO må bedres både kvalitativt og kvantitativt. Man bør se på muligheten for,
221 spesielt tidlig i studieløpet, å innkalle samtlige studenter til veiledning. Frafallsundersøkelsen viser at
222 det første studieåret er essensielt for å minske frafallet og den generelle veiledningen bør derfor
223 prioriteres i denne studieperioden.

224 Den faglige veiledningen blir viktigere senere i studieløpet. Sisteårs bachelor og masterstudenter har
225 det største behovet for faglig veiledning, og bør prioriteres. Veiledning til bacheloroppgaven bør
226 bedres, spesielt dersom man får en bacheloroppgave på 20 studiepoeng, noe som er ønskelig. På
227 master bør studenter og veiledere i større grad kunne forventes å lage, bruke og følge opp tidsplaner
228 for fremdrift i mastergraden. Det må stilles krav til studentene knyttet til dette verktøyet, uten at det
229 dermed skal følge avstraffelser ved avvik.

230 Tilbakemelding er en enkel og rask måte å bedre læringsutbytte for studentene. Karakterer som gis
231 uten begrunnelse svekker muligheten for å dra nytte av eksamen som *læringsform*, og underbygger
232 studenters oppfatning av eksamen som et kortsiktig mål. Dersom man skal forsvare
233 eksamensformene man bruker i dag, bør eksamener følges av en obligatorisk, skriftlig tilbakemelding
234 som følger malen fra sensorveiledningen. Også kvalifiseringsoppgaver bør følges av en skriftlig
235 tilbakemelding for å øke læringsutbyttet.

236 Et viktig aspekt for omdømmet til UiO er hvorvidt studentene som ikke fortsetter en videre yrkesvei
237 ved UiO har et positivt syn på UiO, og her kan alumninettverk være en måte å ivareta studentene på
238 i etterkant. Per dags dato eksisterer det et nettbasert alumninettverk, og noen institutter som har
239 bedre rutiner for sånt enn andre, men det er ingen systematikk i tilbudet av alumninettverk.

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Helén Varøy ønsker å stryke avsnittet over.

240 Studentparlamentet mener det er viktig for å heve kvaliteten på studiene at det er økt faglig kontakt
241 mellom student/vitenskapelig ansatt. Vi ønsker at planen beskriver strategier som knytter studenter
242 og ansatte tettere sammen i faglig arbeid.

243 Det bør være insentiver for å fremme god undervisning, f. eks gjennom forfremmelser.
244 Stillingstittelen dosent som er på linje med professor innebærer avansement som følge av
245 undervisningsmessig styrke og bør i større grad benyttes ved UiO (1 p.t.).

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Anders Rindal ønsker å stryke avsnittet over

246 Noe som er helt fraværende i dokumentet er en plan for arbeidet med å definere læringsmål og
247 læringsutbytte for å møte kravet om Nasjonalt rammeverk innen 2012. Læringsmål og
248 læringsutbytte bør brukes aktivt for å kommunisere til studenter og arbeidsgivere hva graden
249 innebærer.

250 Selv om strategisk plan ikke er faglige prioriteringer så mener vi at strategisk plan bør ha som mål å
251 heve de studiene som ligger dårligst an i forhold til rekruttering. Dette oppfatter vi som en satsing på
252 blant annet Mat-Nat fagene. Dette er viktig fordi det er der noen av de sterkeste forskningsmiljøene
253 er lokalisert og fordi det vil være et stadig større behov for realister framover. I regjeringens
254 forskningssatsing er realfag tungt prioritert. For et UiO som har ambisjoner om å tilby
255 forskningsbasert utdanning bør det også inkludere en satsing på studier innenfor nevnte
256 forskningsområder.

257 Det har kommet signaler fra ledelsen om at det kan være aktuelt å opprette en form for
258 sivilingeniørutdanning på UiO. Studentparlamentet ønsker initiativet velkommen, men ønsker at en
259 eventuell utdanning innenfor feltet tilbyr noe annet enn det NTNU er svært gode på i dag. Videre så
260 mener vi at det kunne vært spennende hvis en slik utdanning ble knyttet opp til den omfattende
261 satsingen på SFler som er tatt opp i forskningskomiteen.

262 Det er viktig å sikte mot et godt mål på antall undervisningstimer per student, noe som er
263 fraværende i notatet.

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Anders Rindal ønsker å stryke foregående setning

264

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker følgende kapittel inn i teksten:

Bedre dialog med arbeidslivet

UiO har mye å tjene på bedre dialog med næringslivet og offentlig sektor utenfor departement. Dette gjelder både innen studier, forskning og finansiering. Et konkret grep UiO kan gjøre er å opprette et arbeidslivspanel bestående av relevante personer fra forskjellige deler av næringslivet og offentlig sektor kan sammen bistå universitetet i oppbyggelse av relevante grader, utstrakt bruk av praksisplasser, veilede og samarbeid i områder det er ønskelig med felles finansiering samt forskningssamarbeid. Et slikt grep vil kunne ivareta to av strategiprosessens målsettinger, å gjøre UiO til et bedre universitet samt bedre ivareta sitt samfunnsoppdrag.

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv er viktig for å øke kvaliteten i utdanning. Et mer formalisert samarbeid mellom utdannings- og arbeidsliv ved utvikling av nye og eksisterende studietilbud vil styrke studienes relevans overfor arbeidslivet og virke kvalitetsfremmende. Eksempelvis finnes et formalisert samarbeid mellom 6 universitet og høyskoler og Statoil, Finnmark fylkeskommune og

Hammerfest fylkeskommune kalt Energicampus. Energirelatert, skreddersydd høyere utdanning i tilknytning til Statoils industrianlegg. Det finnes også eksempler på UiO med samarbeid mellom utdanningsetaten i hovedstaden, Universitetet i Oslo ved Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling og StatoilHydro.

For UiO kunne flere slike samarbeid være interessant innen de mer praktiske fagene, eksempelvis realfag.

265

266 Videre er det flere tiltak UiO kan sette i verk for å bedre utdanningssituasjonen.

267 • Universitetet bør begynne et arbeid for en «fadderordning» der studenter på master for et
268 særskilt ansvar for en mindre gruppe studenter på lavere grad. Denne gruppen skal ha
269 minimum tre møter i semester ledet av masterstudenten.

270 • Uteksaminerte studenter ved UiO har gode skriftlige kunnskaper. Det må være et mål at
271 studenter ved UiO også utvikler en god muntlig fremstillingsevnen. Det er likeledes viktig at
272 evnen til å bruke kunnskapen utenfor akademiske kretser utvikles, bare slik kan UiOs
273 kandidater bli ettertraktet og kunnskapen som til enhver tid skapes ved UiO nå ut til
274 samfunnet.

275 • UiO bør sette seg som strategisk mål at innen 2020 skal minimum 30 % av forelesninger på
276 lavere grad være tilgjengelig elektronisk.

277

278 • UiO skal ha som mål at kandidater som uteksamineres ved UiO er utstyrt med det sett med
279 evner som kreves for å også etter fullført grad kunne holde seg oppdatert på utviklingen i
280 fagområdet. En viktig del av dette er at man integrerer IT-kurs og bibliotekskurs og gjør slike
281 kurs til en integrert del av utdanningen.

282 • UiO skal ha som mål at alle vitenskapelig ansatte som kan tenkes å drive undervisning,
283 herunder også PhD-kandidater, skal ha en årlig oppdatering av sin pedagogiske kompetanse.
284 Dersom UiO skal ha som mål at forskningen skal formidles til studentene, og at studentene i
285 størst mulig grad skal få utbytte og kunne nyttegjøre seg av ny forskning, setter dette krav til
286 formidlingskompetansen til undervisere. I tillegg gjør nye undervisningsmetoder, og farten
287 på utvikling av disse, det nødvendig med en langt hyppigere oppdatering av kunnskapen på
288 området.

289 ***Bachelorgraden***

290 Det pågår for tiden en debatt om bachelorgradens framtid for universitetsutdannede.

291 Bachelorgraden fungerer ikke i dag som en selvstendig grad for de fleste som studerer ved UiO.

292 Studentparlamentet ønsker derfor at det ferdige dokumentet legger en plan for hvor UiO vil med
293 bachelorgraden. Studentparlamentet ønsker å komme med følgende innspill til debatt.

294 • Det er per dags dato for mye frihet i bachelorgraden. For å gjøre overgangen fra
295 videregående opplæring og dens faste mønster minst mulig, bør man se på muligheten for å
296 begrense valgfriheten det første året for senere å gi studentene større frihet.

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget Mari Helén Varøy ønsker å stryke første setning i bombepunktet.

- 297
- 298
- 299
- Universitetet bør se på muligheten for å sette sammen «fagpakker» der man gir mulige studieløp etter det første året.
  - Selve bacheloroppgaven bør være normert til minst 20 studiepoeng

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Anders Rindal ønsker følgende tilleggspunkt

- Ex-phil og ex-fac tar vekk 20 studiepoeng fra en grad som mangler nok studiepoeng til å fungere som en selvstendig grad. UiO bør vurdere å fjerne disse fagene fra graden hvis man velger å fortsette med dagens gradstruktur.

300

Dissens:

Et mindretall i Arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre og Anders Rindal ønsker følgende tilleggspunkt:

- I de tilfellene der en bachelorgrad ikke har noen funksjon utover det å studere et fag bør det vurderes å legge ned tilbudet for å heller tilby årsheter og integrerte fem-årige grader.

301

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker følgende tilleggspunkt

- Større samarbeid med arbeidslivet i sammensetningen av graden og selve bacheloroppgaven

302 **Ledelse**

303 Det står mye om ledelse i dokumentet. Studentparlamentet ønsker at det ferdige dokumentet har et
304 aspekt som inkluderer hvordan UiO skal styrke og utvikle den valgte ledelsen på fakultets- og
305 sentralt nivå. Valgdeltakelsen blant studentene i valget av ledelse på UiO må opp fram mot 2020 og
306 Studentparlamentet bidrar gjerne i dette arbeidet. Videre så bør det åpnes for at akademikere
307 utenfra UiO kan stille til valg for toppvervene. Det er allerede mulig i rektorvalget, men ikke mulig til
308 dekan og instituttleder jamfør §9-1 og §10-1 i Reglement for tilsetting og valg av ledere ved
309 fakulteter og institutter. Hvis ambisjonen om større rekruttering utenfra skal stå sentralt i arbeidet
310 mot 2020 må det også gjelde rekruttering til faglige lederstillinger.

311 Universitets- og høyskoleloven §9.3 andre ledd åpner for at styret kan vedta annen sammensetning
312 enn første ledd tilsier. Vi mener at denne åpningen bør benyttes til å styrke universitetsdemokratiet
313 ved å gi studentene en ekstra plass i styret, sånn at representasjonen nærmer seg den til de

314 vitenskapelige ansatte og de eksterne som per dags dato sitter med fire representanter hver. En
315 rimelig sammensetning vil være rektor, tre vitenskapelige ansatte, tre studenter, tre eksterne og en
316 teknisk-administrativt ansatt.

317 Universitets- og høyskoleloven åpner for at studentenes stemmer kan telle opp mot 30% ved valg av
318 rektor. Studentparlamentet mener det er håpløst av Stortinget å sette en grense for innflytelse for
319 den største gruppen i akademia, men mener samtidig at UiO har et forbedringspotensiale i å gi
320 studentene innflytelse. Per dags dato teller studentene 23% ved rektorvalget, det er ønskelig at det
321 snarest og i alle fall innen 2020 økes til 30%.

322 Det er en tendens til at studenter involveres når avgjørelser tas, men ikke i prosessene som leder til
323 avgjørelsene, hvilket kan føre til lavere kvalitet på deres bidrag. Opplæringen av
324 studentrepresentanter bør bedres i et ti-årsperspektiv. En svakhet ved systemet med
325 studentrepresentasjon er at studenter sitter i kort tid og kunnskapen forsvinner ut. Opplæring må
326 innebære overførbarhet. Dette er i hovedsak studentrepresentantenes ansvar, men Universitetet
327 bør være behjelpelige med kurs og opplæring i forhold til mandat og hva slags arbeid som styret,
328 utvalget eller rådet har, samt hva som forventes av studentrepresentantens side fra UiO.

329 **Formidling**

330 Konkret tiltak for å bedre dialogen med omgivelsene er at UiO satser ytterligere på utadrettet
331 virksomhet gjennom kursing av vitenskapelig ansatte og større andel av informasjonsavdelingen
332 retter blikket utover. Riktig formidlingsarbeide bør ansees som et eget fagfelt og UiO bør i større
333 grad dra nytte av eksperter på området.

334 **Konklusjon**

335 Studentparlamentet kan ikke støtte en strategisk plan basert de premissene som er skissert i
336 dokumentet som er sendt ut. Vi ønsker:

- 337 • En nyansering av de internasjonale trendene som er skissert
- 338 • Et større detaljnivå i forhold til tiltak er nødvendig så det er mulig å ta stilling til hvilke grep
339 UiO skal ta fram mot 2020.
- 340 • At delen om studier blir utdypet og at fokuset dreies fra studenter som kunder\brukere til
341 deltakere.
- 342 • Et større fokus på likestilling og læringsmiljø
- 343 • En plan for samarbeid, konsentrasjon og arbeidsdeling
- 344 • En handlingsplan for nasjonal og internasjonal rekruttering

Dissens:

Et mindretall i arbeidsutvalget bestående av Mari Mamre ønsker følgende tilleggspunkt:

- Et arbeidslivspanel som skal bistå UiO i å utvikle bachelorgraden og mer relevant utdanning

345

Høringsdokument for UiOs strategi 2010 - 2020

1. Introduksjon	2
2. Hva er UiO til for? – vårt samfunnsansvar	3
3. UiO i dag	6
4. Globale trender med betydning for UiO	11
5. Overordnet mål for UiO frem til 2020	13
6. Hovedmål.....	14
6.1. Et kvalitetsbevisst universitet	14
6.2. Et grensesprengende universitet.....	14
6.3. Læringsuniversitetet.....	15
6.4. Et engasjert, åpent og samfunnsbyggende universitet	15
6.5. Et handlekraftig universitet	16
6.6. Det gode universitet	16
7. Hovedutfordringer.....	18
7.1. UiO skal styrke kvalitetskulturen	18
7.2. UiO skal samarbeide mer med de mest attraktive miljøene og konkurrere bedre om de beste forskerne og studentene.....	20
7.3. UiO skal integrere utdanningen og forskningen bedre og heve utdanningsambisjonene	22
7.4. UiO skal være mer åpen, synlig og aktiv som samfunnsinstitusjon, nasjonalt og globalt	23
7.5. UiO skal skaffe seg et større økonomisk handlingsrom gjennom å utnytte sine samlede ressurser mer strategisk.....	25
7.6. UiO skal etablere et helhetlig program for menneskelige og materielle ressursers bidrag til kunnskapsproduksjonen	27

1. Introduksjon

1. I april 2010 skal Universitetsstyret vedta en ny strategi for perioden 2010 – 2020. Dette høringsnotatet inneholder forslag til en hovedretning for den nye strategien. Strategien som Universitetsstyret skal vedta i april 2010 vil bli kortere enn dette notatet. For å få en best mulig dialog om strategien ved UiO har vi i denne versjonen valgt å gi mer plass til begrunnelser og beskrivelser av kontekst enn i den endelige planen.
2. God kunnskap og sterke miljøer bygges over tid. Den kommende strategien har derfor et ti-årsperspektiv. Strategien skal utformes som et veikart som angir den overordnede retningen for hvor UiO bør være i 2020. Vi tror overordnet hovedmål og de seks hovedmålene vil være retningsgivende for hele ti-årsperioden. De tilhørende seks hovedutfordringene har et kortere perspektiv (2-4 år). Det endelige strategidokumentet vil angi milepæler hvor evaluering av framdrift og måloppnåelse knyttes til videreutvikling av utfordringer og tiltak fram mot 2020.
3. Ambisjonen er at Universitetet i Oslo fram til 2020 skal løfte seg opp blant de beste forskningsuniversitetene i Europa – hvor utdanning, formidling og forskning spiller sammen for å virke på sitt beste. UiO har mye å være stolt av og er i en god utvikling på mange områder. Samtidig mener vi at UiO ikke er på høyde med sitt potensial som bidragsyter til den globale kunnskapsallmenningen. Med våre store ressurser, menneskelig og materielt, har vi mye å gå på. Det overordnede målet som foreslås er derfor at **UiO skal styrke sin posisjon som et fremragende europeisk forskningsuniversitet og lærested – med et aktivt samfunnsengasjement**. Det betyr at *hele universitetet må strekke seg* og i enda større grad skal løfte blikket mot verden rundt oss.
4. For å nå dette målet gjøres det til et hovedgrep at forskningen, utdanningen, innovasjonsarbeidet og vår dialog med samfunnet blir *mer integrert* - med hverandre, og med administrasjon, drift, HR, bygg, teknologi og annen infrastruktur. Høringsnotatet er derfor bygget opp slik at alle UiOs oppgaver og ressurser sees i sammenheng, snarere enn etter den vanlige tre-delingen knyttet til 'primær oppgavene' (forskning, utdanning og 'kunnskap i bruk').
5. UiOs samlede strategier 2010-2020 vil bestå av en overordnet strategi for UiO, samt utdypende strategier for hvert enkelt fakultet, bibliotek, museene og sentrene. Fakultetenes strategier skal understøtte den overordnede strategien, men samtidig ta hensyn til fakultetenes egne ståsted og særskilte utfordringer. Fakultetsstrategiene skal vedtas av fakultetsstyrene innen 30.06.2010.
6. Notatet er organisert ved at en tar utgangspunkt i hva UiO er til for, hva slags *internasjonale trender* vi ser vil utgjøre muligheter og begrensninger for universitetet i årene fremover, *hvor Universitetet i Oslo står* i dag og hvilke *hovedmål* og delmål vi ønsker at UiO skal arbeide mot fram til 2020. Dernest beskrives hvilke *utfordringer* UiO har for å nå disse målene, - med følgende kriterium for øye: *Hva kan UiO selv gjøre noe med?*
7. Vi inviterer med dette alle ved UiO til å gi tilbakemeldinger på høringsnotatet, særlig på forslag til utfordringer (kap 7). Er dette de riktige utfordringene? Vil de gi drahjelp til å møte UiOs ambisjoner og utfordringer sett fra enhetenes ståsted? Vi ber dessuten om: a) innspill til gode **indikatorer** for overordnet mål og hovedmålene; de behøver ikke være kvantitative, men vi må være i stand til å måle fremgang og avdekke stillstand, og b) forslag til **konkrete grep og tiltak** vi ved universitetet kan gjøre selv for å møte utfordringene og realisere ambisjonene.
8. Høringsfristen er satt til 29. januar 2010. Dato for endelig vedtak er 27. april 2010. Se også strategiprosessens nettside: http://www.uio.no/for_ansatte/organisasjon/strategi/strategi2010_2020/

2. Hva er UiO til for? – vårt samfunnsansvar

9. Universiteter er en så selvfølgelig og viktig del av et sivilisert samfunn at vi innen akademia kan henfalle til en antagelse om at deres eksistens ikke krever begrunnelse. Universitetet i Oxford er over hundre år eldre enn Magna Carta, Harvard University er 140 år eldre enn USAs uavhengighetserklæring, og Universitetet i Oslo feirer 200-års jubileum tre år før den norske grunnloven. Hva mer er; universitetet har vist seg som en svært robust organisasjonsform, som kombinerer tradisjon og stabilitet med fleksibilitet og evne til utvikling. De grunnleggende aktivitetene, som utvikling av ny kunnskap gjennom forskning og overføring av kunnskap gjennom utdanning, har foregått uavbrutt i århundrer.

10. Tradisjonelt har universitetene bidratt gjennom *utdannelse, dannelse, forskning, og bidrag i samfunnsdebattene*. Universiteter utdanner kandidater gjennom formidling av forskningsbasert kunnskap og gjennom å trene dem til ferdigheter som er nødvendig for å tilegne seg og anvende kunnskap i praktisk virke. Universitetene startet som profesjonsuniversiteter for å dekke samfunnets etterspørsel etter teologer, jurister og leger. Helt siden 1811 har UiOs samfunnsansvar i stor grad vært knyttet til å utdanne kandidater til skoleverket, statsadministrasjonen, rettsapparatet, sykehusene og næringslivet. Universitetene bidrar til kandidatenes dannelse gjennom å trene dem i kritisk refleksjon og tolkningskompetanse, ved å innlemme dem i "en vitenskapelig tenkemåte og erkjennelseslære, fordypning, saklighetslære, og etisk kompetanse"¹, samt en akademisk tilnærming til fremlegging og prøving av argumenter.

11. Universitetene utvikler ny kunnskap gjennom forskning og kvalitetssikrer den gjennom den akademiske debatt blant fagfeller. Kvalitetskriteriene som trekkes frem for forskning i denne tradisjonen er varianter over de Michael Polanyi presenterte i "The Republic of Science" (1962); 1. *soliditet* – tåler resultatene som presenteres kritisk etterprøving, 2. *iboende vitenskapelig verdi* – relevans for andre forskere, og 3. *originalitet* – i hvilken grad representerer resultatene ny eller overraskende innsikt?" Samfunnsmessig relevans" er ikke et fremtredende kriterium. Universitetene bidrar også tradisjonelt til at debatter i samfunnet opplyses gjennom faglig etterprøvbare argumenter og gjennom en akademisk tilnærming til debatt.

12. Dette er tidløse oppgaver som står like sterkt i et globalisert kunnskapssamfunn der høyere utdanning er blitt et massefenomen, som i industrisamfunnet hvor høyere utdanning var forbeholdt de få. Forestillingen om at dette er oppgaver som i dag kan løses av universiteter som opererer i selvvalgt isolasjon, –som monologer fra elfenbenstårnet, står imidlertid for fall.

13. I tillegg til disse fire tradisjonelle oppgavene har universitetene over en tidsperiode blitt tillagt, og tilegnet seg, nye oppgaver – det som i departemental språkbruk gjerne omtales som "samfunnsoppdraget", men som like gjerne kan ses som en integrert del av det samfunnsansvaret som naturlig tilligger moderne universiteter. Dette innebærer at universitetene forventes å bidra med langt sterkere direkte påvirkning av samfunnet; innovasjon og kunnskap i bruk for å løse samfunnets ulike utfordringer gjennom universitetenes unike evne til å mobilisere kunnskap, gjerne på tvers av tradisjonelle disiplingrenser. Dette er intet nylig påfunn; såkalte "land grant universities", i USA, med Massachusetts Institute of Technology (MIT) som det fremste, ble opprettet med motivasjon for mer direkte samfunnsnytte enn de klassiske universitetene, som Oxford og Harvard.

14. "Samfunnsoppdraget" fordrer en reell dialog med omgivelsene, også på en måte som innebærer at dialogen kan påvirke universitetets prioriteringer, både innen forskning og utdanning. For universitetene kan en slik dialog virke berikende og utfordrende, eller innsnevrende og begrensende,

---

¹ Hentet fra dannelsesutvalgets sluttdokument "Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre".

http://www.uio.no/om_uio/uttalelser/dannelsesutvalgets-sluttdokument.pdf

avhengig av innretningen av dialogen og av om og i hvilken grad dialogen utfordrer universitetenes evne til å sette sine egne prioriteringer. Dialogen kan, dersom den i tilstrekkelig grad foregår på universitetets premisser, gi tilgang til interessante og viktige forskbare problemstillinger som gir grunnlag for viktig fagutvikling. Denne dialogen blir stadig viktigere, også fordi den følges opp med ressurser fra universitetets dialogpartnere, enten det er departementer, Forskningsrådet, EUs ulike programmer og virkemidler, eller andre eksterne partnere, som for eksempel Helse Sør-Øst med tilliggende sykehus.

15. I boken *Pasteur's Quadrant*² viser Donald Stokes at det, til tross for den vanlige definisjonen av grunnforskning som "eksperimentell eller teoretisk virksomhet som primært utføres for å skaffe til veie ny kunnskap om det underliggende grunnlag for fenomener og observerbare fakta, uten sikte på spesiell anvendelse eller bruk"³, ikke er noen iboende motsetning mellom fri grunnforskning og anvendelse. Søken etter ny, grunnleggende innsikt er uavhengig av motivasjonen for slik søken. Stokes trekker frem Niels Bohr som eksempel på en som bedrev grunnforskning uten tanke for anvendelse. Han benytter Louis Pasteur som eksempel på en som bedrev grunnforskning med meget klare motiver for anvendelse. Som eksempel på en som var drevet av en sterk motivasjon for å nyttiggjøre ny kunnskap, men mindre opptatt av å utvikle grunnleggende ny kunnskap, trekker Stokes frem Thomas A. Edison. Poenget med dette avsnittet er å synliggjøre at "nytteorientering" og "grunnforskning" er fullt ut kombinerbare. Samtidig er det vanskelig å tenke seg et universitet av UiOs type hvor det ikke er betydelig rom for grunnforskning som kun er drevet av søken etter ny innsikt, uavhengig av utsikter til anvendelse. I stadig sterkere grad anses også grunnforskning av ypperste kvalitet som universitetenes unike bidrag til innovasjon⁴.

16. En kritikk mot grunnforskningsbegrepet slik det er drøftet ovenfor er at det er mest relevant for "science." For humaniora og deler av samfunnsfagene er det mindre relevant. I en hermeneutisk tradisjon vil skillet mellom "grunnforskning" og "anvendelse" ofte være underordnet friheten til å tolke og retolke fortid og samtid fra originale eller kritiske perspektiver. Anthony Giddens begrep "dobbel hermeneutikk" viser til samspillet mellom forskere og de sosiale aktørene som berøres av forskningen ved at aktørenes forståelse påvirkes av forskerens fortolkning; forskningen griper således uvegerlig inn i virkeligheten det forskes på. "Grunnforskning" kan dermed tilsiktet eller utilsiktet bli "anvendt" fordi den griper inn i forståelsen av episoder, handlinger, fenomener hvor sosiale aktører er involvert eller har interesser. Gjennom dobbel hermeneutikk får således forskning innflytelse, men dermed også ansvar⁵, i hvert fall dersom en legger et konsekvensetisk syn til grunn.

17. Ikke sjelden ser man argumenter for at dialogen med det omkringliggende samfunn, særlig representert ved statens ulike aktører eller kommersielle virksomheter, kan true den akademiske

---

² Donald Stokes, "Pasteur's Quadrant" (1997) Brookings

³ Hentet fra NIFUSTEPs norske oversettelse av Frascati-manualen (s. 7)
<http://www.nifustep.no/content/download/985/9704/file/Frascatimanualen2002norsk.pdf>

⁴ I en rapport utarbeidet for Storbritannias statsminister Gordon Brown, "Higher Education and Collaboration in Global Context – Building av Global Civil Society" av Rick Trainor, Principal for King's College London, og John Sexton, President for New York University, er "'Blue sky' research – research undertaken for knowledge's sake, to probe theoretical boundaries but without immediate applied value – [...] the driver of innovation. Universities, and a handful of government laboratories, are now the only sites at which such fundamental research is conducted." (s. 20). <http://www.international.ac.uk/resources/Final%20Report.pdf>
Dette kan i noen grad tolkes som en "neolineær innovasjonsmodell" i kontrast til senere års kritikk av den lineære innovasjonsmodellen som har vært rådende siden Vannevar Bush' "Endless frontier".

⁵ Se for eksempel Ottar Brox'rapport "Kunnskap og makt" i Makt- og demokratiutredningens rapportserie
<http://www.sv.uio.no/mutr/publikasjoner/rapp2000/rappport12.html>

friheten⁶, som må sies å være en umistelig og definerende egenskap ved et universitet. Argumentasjonen kan være en naturlig reaksjon på at samfunnet, representert ved staten, i økende grad forholder seg til universitetene gjennom monolog og politisk motiverte øremerkinger og avgrensede tematiske satsinger hvor søken etter ny kunnskap i tradisjonell forstand kommer klart i skyggen av et instrumentelt ønske om å få løst et politisk definert og avgrenset problem.

18. Motivasjonen for denne sterkere styringen fra statens side kan søkes i en stadig sterkere erkjennelse av universitetene som den helt vitale institusjonen for å møte det fremvoksende kunnskapssamfunnet og som kan sette oss i stand til å løse fremtidens hovedutfordringer. Det forventes at UiO skal ta imot og utdanne nye store ungdomskull samtidig som kravene til bedre kvalitet og omfang av forskningen har økt. Videre disponerer universitetene en stadig større andel av samfunnets ressurser, som forskere, studenter og penger. Alle disse ressursene er forutsetningsvis blant de mest produktive samfunnet har, og de har således en verdifull alternativ anvendelse. Staten er således i økende grad opptatt av at universitetene kan gjøre rede for ressursbruken. I tillegg økes kravene til god og effektiv forvaltning og god økonomistyring. For UiO er det uansett en betydelig utfordring å beholde og helst øke universitetets strategiske kapasitet og autonomi i en slik situasjon.

19. For UiO innebærer erkjennelsen av universitetenes betydning for løsning av det 21. århundrets store samfunnsutfordringer et tilsvarende *samfunnsansvar*. Formålet med denne strategiprosessen er derfor todelt; for det første skal den bidra til å klargjøre hvordan UiO kan bli et bedre universitet; for det andre skal den bidra til å klargjøre hvordan UiO kan ivareta sitt samfunnsansvar på en enda bedre måte enn i dag. For å møte disse målene i kombinasjon er det viktig å styrke dialogen mellom UiO og legitime eksterne interessenter. I tillegg til å styrke den *faglige kvaliteten* må UiO således styrke sin profil som et *engasjert* universitet.

20. I kommende 10-årsperiode tar UiO mål av seg til å definere og ivareta sitt samfunnsansvar ennå tydeligere som et globalt orientert forskningsuniversitet preget av høy kvalitet i forskning og utdanning og aktiv deltakelse i samfunnet - på linje med noen av de aller beste universitetene i Europa.

---

⁶ Definert av "Underdalutvalget for akademisk frihet" som "1. Frihet til å stille spørsmål – også ved det autoriteter anser som etablert kunnskap og forståelse, og ved saksforhold eller teser som det knytter seg sterke interesser eller følelser til. 2. Frihet til å bestemme hvilket materiale og hvilke metoder man vil benytte for å finne svar; mer presist et sant eller holdbart svar. 3. Frihet til å legge frem hypoteser, resultater og resonnementer offentlig." (s. 10)

http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kd/hdk/2006/0011/ddd/pdfv/292853-nou019_06_akademisk_frihet06.pdf

3. UiO i dag

21. UiO har høye ambisjoner for sin langsiktige utvikling⁷. For å legge en god plan for hvordan UiO skal styrkes fremover og nå sine mål trenger vi både å ha en klar oppfatning av vår rolle, hvilke mål vi arbeider mot, hvilke drivkrefter som hjelper oss eller hemmer oss, herunder hvilke tunge trender vi kan forutse vil påvirke vårt arbeid, samt en vurdering av hvor UiO står i dag. Vi trenger å vite noe om UiOs faglige kvalitet og produksjon, våre faglige styrkeområder, vår ressursmessige basis, herunder det internasjonale samarbeidet og kontaktflatene og plattformene for slik samarbeid. Vi trenger også å vite hvordan vi vurderes utenfra, siden omdømmet har stor betydning for rekruttering og attraktivitet som samarbeidspartner – internasjonalt, nasjonalt og regionalt.

22. Bildet av hvor vi står i dag – som er fokus i dette avsnittet – skal gi oss et avspark på flere måter: det gir grunnlag for å vurdere fremgang eller tilbakeslag, det gir grunnlag for å bygge videre på sterke sider ved virksomheten og organisasjonen, samt bidrar til å kunne peke på utfordringer som svekker oss. Nedenfor trekkes det frem noen kjennetegn ved UiOs posisjon ut fra utvalgte indikasjoner og det gis en vurdering av UiOs strategiske utviklingsarbeid ut fra en gjennomgang av gjeldende strategiske plan SP 2005 – 2009.

23. Det er viktig at dette bildet så langt mulig bygges på et godt datagrunnlag. UiO har i senere år hatt god fremgang i arbeidet med å bedre faktagrunnlaget og resultatdokumentasjonen, og UiO ligger langt fremme når det gjelder forskningsdokumentasjon. Dette arbeidet må fortsette: med økt autonomi følger økt forpliktelse til god dokumentasjon av resultater, og resultatindikatorerne vil bli videreutviklet både i norsk sammenheng og i forbindelse med internasjonale universitetsrangeringer.

24. Profil og størrelse

25. UiO er et stort breddeuniversitet både mht faglig spennvidde i vitenskapsdisipliner og kompetanse, i antall ansatte og studenter, samt i typen virksomhet. I denne bredden ligger det også tradisjon for og et ønske om heterogenitet og mangfold i typen virksomhet. UiO ser dette som en viktig dynamisk faktor fremover. Breddeprofilen er blitt ytterligere viktig som basis for videre utvikling, ikke minst som basis for tverrvitenskapelig forskning og utdanning og i forhold de større globale utfordringene UiO nå ønsker å gå tynge inn i. Begge deler krever samvirke mellom et bredt spekter av faglige kompetanseområder.

26. UiO har tidligere foretatt et bevisst valg når det gjelder profil som forskningsuniversitet og har arbeidet systematisk for å avklare og forsterke denne profilen. Bestrebelsene har gitt alle fakultetene og universitetsmuseene et klarere forskningsfokus – også fakulteter med svakere tradisjon for forskning – og alle UiOs fakulteter har nå en mer ambisiøs forskningsstrategi. UiOs ambisjoner om å bli et fremragende europeisk forskningsuniversitet har departementets aksept, noe som innebærer at UiO fremover kan ha særlig fokus på å styrke sin internasjonale orientering.

27. Grunnforskningsprofilen og forskerinitiert forskning står sterkt ved UiO i dag og er et utvetydig fortrinn i lys av alle trender fremover, bl.a. at forskerinitiert grunnforskning og mer risikovillig finansiering forventes å få økt betydning som nødvendig beredskap for nyskaping og radikale løsninger. Fremragende kvalitet, kritisk masse og/eller fremragende forskningsledere i grunnforskningsaktiviteten viser seg å være avgjørende for investeringsvillighet knyttet til forskningsbasert innovasjon.

28. Samtidig er UiO opptatt av at faglig fragmentering, mangel på kritisk masse og for stor spredning av ressursene ikke skal undergrave faglig kvalitet og gjøre miljøene for lite robuste og

---

⁷ Se eget notat med vurdering av UiOs oppfølging av inneværende strategiske plan. Notatet er tilgjengelig på UiOs webside for strategiprosessen

konkurransedyktige for fremtidens utfordringer. UiOs omfattende gjennomgang av langsiktige og retningsgivende faglige prioriteringer har satt UiO bedre i stand til å bygge bevisst opp under fagområder hvor det er identifisert sterke miljøer, grupper og enkeltforskere, og understøtte områder hvor UiO har potensial til å bli sterke. Dette vil innebære en noe høyere grad av konsentrasjon og bidra til en klarere faglig profil.

29. UiO er med sine 6000 ansatte og 25 000 studenter det største universitetet i Norge. UiO har ca 30 % flere forskere og studenter enn NTNU og dobbelt så mange som Universitetet i Bergen. I Nordisk perspektiv har UiO om lag samme antall vitenskapelig ansatte og studenter som Universitetene i Stockholm, Lund, Göteborg og Århus, mens Uppsala er noe mindre. I Norden er det bare Universitetet i København og Helsinki som har flere studenter og ansatte enn UiO. I europeisk sammenheng er UiO også på størrelse med både Oxford og Cambridge (disse har noe færre studenter og noe flere vitenskapelige tilsatte). Videre er UiO omtrent like stor som Harvard University og dobbelt så stor som Yale⁸.

30. UiOs størrelse gir ikke i seg selv uttrykk for institusjonens kvalitet og potensial. Men, i kombinasjon med UiOs ledende posisjon nasjonalt og lovende posisjon internasjonalt, samt plasseringen i hovedstadsregionen med landets tetteste konsentrasjon av kunnskapsintensive virksomheter, gir størrelsen UiO et meget godt grunnlag for å nå sine egne mål og gi avgjørende bidrag til kunnskapsutvikling og –deling globalt og lokalt.

31. Faglig kvalitet og produksjon ut fra utvalgte indikatorer brukt nasjonalt og internasjonalt

32. **A. I nasjonal sammenheng** scorer UiO høyere enn de tre øvrige store breddeuniversitetene ut fra de 4 indikatorene KD benytter i regjeringens finansieringsmodell for forskning (se tabell)⁹. UiO står for om lag 1/3 av all faglig produksjon og eksternt finansiert forskning i universitets- og høyskolesektoren.

Tabell 1 KDs fire indikatorer for finansieringsmodellen for forskning (gjennomsnitt for 2004 – 2008)

	UiO	NTNU	UiB	UiTø
Publiseringspoeng per fast vitenskapelig stilling	1,05	0,74	0,91	0,68
NFR-tildeling per vitenskapelig årsverk (1000 kr)	198,73	197,14	179,58	186,21
EU-tildeling per vitenskapelig årsverk (1000 kr)	15,30	12,31	13,90	10,10
Doktorgrader per vitenskapelig årsverk	0,17	0,16	0,15	0,11

33. **B.** Med hensyn til UiO-miljøenes gjennomslag i konkurransutsatt forskningsfinansiering ut fra kvalitet er bildet lovende, men blandet. Når det gjelder gjennomslag for prosjekter innen EUs finansieringsordninger, viser tall for tildelinger i EUs 6. og 7. rammeprogram at UiO i flere år har gjort det forholdsvis bra, både i norsk og europeisk sammenheng. I det 6. rammeprogrammet hadde UiO en tilslagsprosent på 31 %, mens EU-gjennomsnittet var på 18,6 %. Nasjonalt hadde UiO dobbelt så mange EU-finansierte prosjekter som NTNU, som hadde nest flest prosjekter i Norge. I 7. ramme-program er imidlertid suksessraten foreløpig noe lavere (21 % per juni 2009). For universitetene har

⁸ Kilde for ansatte- og studenttall: Times Higher - QS World University Rankings 2009.

⁹ Definisjonen av vitenskapelig årsverk er hentet fra Kunnskapsdepartementets dataspesifikasjoner for styringsparametre.

antall prosjekter finansiert av det nye Europeiske forskningsrådet (ERC) høy prestisje. Her har UiO foreløpig kun to prosjekter, mens for eksempel Universitetet i Helsinki har syv.

34. Av Forskningsrådets 21 Sentra for fremragende forskning (SFF) ligger 8 ved Universitetet i Oslo. Ved den siste tildelingen fikk UiO hele fem av åtte nye sentra. Når det gjelder Sentra for forskningsdrevet innovasjon (SFI) ligger kun én av 14 ved UiO. Dette er ikke tilfredsstillende i forhold til vårt potensial.

35. **C. De globale universitetsrangeringene** har, siden de dukket opp i begynnelsen på 2000-tallet, fått mye oppmerksomhet. Tross en del svakheter og mangler vil bruken av slike rangeringer trolig øke i årene fremover. På de to mest anerkjente rangeringene, Shanghai (Academic Ranking of World Universities - ARWU) og Times-QS (Times Higher Education Supplement) ligger UiO på hhv. 65. plass og 101. plass i verden.

36. På Shanghai-rangeringen ligger UiO på 18. plass i Europa og 3. plass i Norden i 2009. De to nordiske universitetene som gjør det bedre enn UiO er København universitet og Karolinska Institutet. Både ARWU og Times benytter seg av siteringsindekser. Selv om dette er en indikator som har faglige skjevheter¹⁰, gir de et oversiktsbilde over den generelle kvaliteten på vitenskapelige artikler. Shanghai-rangeringen bygger i større grad enn Times-QS på individuelle prestasjoner – institusjonene belønnes for priser vunnet av alumni og av ansatte, samt for publiserte artikler i Nature og Science, samt en indikator som teller antall forskere som er på listen over høyest siterte forskere innenfor sitt fagfelt. Med andre ord er dette indikatorer som refererer til institusjonenes beste forskere og forskergrupper.

37. Når det gjelder Times-rangeringen er UiO på 33. plass i Europa og på 5. plass i Norden i 2009. Her ligger både København, Aarhus, Lund og Uppsala høyere enn UiO. Times-rangeringens fokus er særlig på internasjonalisering, omdømme og forholdet mellom antall forskere og studenter. Vurderingene har forbedret seg kraftig og gjenspeiler universitetenes kvalitet gjennom deres omdømmevurdering levert av forskningsmiljø og næringsliv.

38. **D.** For å få belyst universitetets generelle omdømme foretok UiO en egen omdømmeundersøkelse¹¹ i 2008 blant sine nærmeste samarbeidspartnere i politikk, forvaltning, næringsliv, organisasjoner, skoleverk og ledende representanter fra forskning og høyere utdanning. Tilbakemeldingene tyder på at universitetet er forventet å være tydeligere, åpnere og mer aktiv overfor det øvrige samfunn. Samtidig har respondentene stor tillit til den etiske standarden, og mener UiO er til å stole på.

39. Når det gjelder UiOs popularitet blant egne studenter svarer om lag 80 % av studentene at de vil anbefale andre å studere ved UiO.¹²

40. UiOs strategiske utviklingsarbeid i perioden 2005 -2209

41. I forhold til UiOs strategi for perioden 2005 - 2009 har UiO på mange felt kommet et godt stykke videre i forhold til sin overordnede ambisjon. UiO har i noen grad styrket sin profil og sin posisjon som forskningsuniversitet. Samlet sett har det overordnede målet og strategien hatt sterkest effekt på

---

¹⁰ Data fra Thomson Reuters ISI Web of Knowledge (ISI Highly Cited) viser at Norge har 14 høyt siterte forskere, seks av disse er tilknyttet UiO. Dette er den siste statistikken og baserer seg på artikler utgitt i perioden 1981-99. Men det er et stykke igjen før Norge når nordisk nivå. Sverige har 63 høyt siterte forskere, Danmark 31 og Finland 18 (USA har over 4000). På institusjonsnivå har universitetene i København og Lund flest høyt siterte forskere (11), mens universitetene i Stockholm og Uppsala ligger på nivå med UiO.

¹¹ "UiO: I andres øyne .." Rapport fra omdømmeanalysen hos nøkkelmålgrupper, 2008.

¹² Studentspeilet 2005 og 2007.

forskningsvirksomheten. For den nye strategien blir det derfor en viktig utfordring å heve ambisjonene som forskningsuniversitet også for øvrige deler av virksomheten, og for organisasjonens samlede ressurser.

42. Mange av målene i SP 2005-2009 er fortsatt relevante og kan brukes videre. Som grunnlag for videreutviklingen av strategien er det særlig grunn til å peke på noen punkter hvor det er behov for å klargjøre retningen eller for å skjerpe gjeldende strategi, ikke minst i lys av ønsket om langsiktighet for kommende plan. Det gjelder særlig:

- a. Rekrutteringsarbeidet og oppfølging: planen er nøktern, men gir lite trykk i forhold til den konkurransesituasjonen som forventes i det globale akademiske arbeidsmarkedet. Det er nødvendig å drive et offensivt rekrutteringsarbeid med klarere prinsipper og ambisjoner enn det som er avspeilet i gjeldende strategi. UiO har i liten grad oversikt over hvordan institusjonen har maktet å utnytte det handlingsrommet som er skapt ved at mange har gått av for aldersgrensen.
- b. Forskerutdanningen: UiOs ambisjoner som forskningsuniversitet, UiOs meget tunge investeringer i forskerutdanningen og UiOs attraktive rammebetingelser for stipendiater tilsier at UiOs forskerutdanning må holde fremragende kvalitet, være i takt med forskningsfronten og at UiO overvåker at ressursene brukes strategisk. Gjeldende plan gir ikke retning og ambisjonsnivå, og det internasjonale perspektivet savnes.
- c. UiOs utdanningspolitikk: både strategien og oppfølgingen av den, herunder Prosess faglig prioritering, viser behov for å løfte og tydeliggjøre ambisjonene og gi klarere uttrykk for hvilke endringsbehov som skal få særlig oppmerksomhet og hvilke utdanningstilbud vi ønsker å ta fortsatt ansvar for. UiOs rolle innen livslang læring bør avklares. UiO forventes å opprettholde og på enkelte områder forbedre kvaliteten på utdanningen.
- d. UiOs samfunnsoppdrag og Kunnskap i bruk (den tredje oppgaven): gjeldende strategi er lite ambisiøs og viser i liten grad hvordan UiO samlet sett ivaretar sitt samfunnsengasjement. UiO er i utakt med hvordan de fremste universitetene internasjonalt arbeider for å realisere sitt samfunnsansvar; det samlede resultatet av samspillet mellom forskning, utdanning og innovasjon (Kunnskapstriangelet). UiO forventes å forsterke vektleggingen av "samfunnsoppdraget".
- e. Internasjonaliseringen: UiO har et omfattende internasjonalt samarbeid, særlig innen forskning, og har en meget god basis for videre internasjonalisering. Det internasjonale perspektivet er tilstede i UiOs gjeldende strategi, men gir ikke tilstrekkelig retning og trykk i lys av universitetenes forsterkede rolle som globale aktører og press på evnen til å delta på krevende konkurranse- og samarbeidsarenaer. Nye plattformer for internasjonalt samarbeid og økt samarbeid gjennom nettverk, store og komplekse prosjekter, den europeiske arenaens økte betydning og muligheter, samt økende utveksling av studenter, tilsier at UiO forsterker det strategiske grepet om internasjonaliseringsarbeidet.
- f. Finansieringssituasjonen: UiO trenger en strategi for å styrke sin finansielle basis. Det strategiske handlingsrommet må økes for å styrke UiOs muligheter til å forfølge egne prioriteringer og sikre UiOs autonomi. UiO må styrke sin evne til å søke de riktige eksterne midlene og utnytte de mulighetene for finansiering som er gode for UiO, ikke minst innen EU og deler av Forskningsrådet. Politiske myndigheter forventer at UiO øker ambisjonsnivået for innhenting av midler fra EUs ulike finansieringsordninger, og fra Forskningsrådets tematiske programmer.
- g. Infrastrukturkostnadene legger et stort press på UiOs økonomi. Store deler av UiOs egen bygningsmasse er teknisk utdatert og lite funksjonell. Det er behov for store investeringer

og utskifting av tekniske anlegg. Noen av bygningene tilfredsstill ikke lenger dagens lover og forskrifter og heller ikke nye krav til universell utforming. Det er også behov for funksjonell oppgradering og tilpassing til ny forskningsvirksomhet, nye undervisningsformer, læringsmiljø og optimal bruk av bygningene. Selv om vedlikeholdsbudsjettet er økt og det er tatt viktige løft innenfor egne økonomiske rammer, gjenstår det vesentlige utfordringer på dette området.

4. Globale trender med betydning for UiO

43. En tiårsstrategi for Universitetet i Oslo krever en utdypet forståelse av globale¹³ trender som innvirker på de nasjonale systemene for høyere utdanning og forskning gjennom nasjonal kunnskapspolitikk og europeisering av denne, men også slår direkte inn i sektorens universiteter¹⁴. Nedenfor gis det en oversikt over utviklingstrekk som vil påvirke Universitetet i Oslo i det kommende tiåret. Oversikten er basert på rapporter, uttalelser og dialoger mellom sentrale aktører, samt analyser av nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer. Flere av trendene er ledd i en villet politikk fra nasjonale og overnasjonale myndigheter for å skape økt dynamikk i kunnskapssamfunnet. Her forventes ikke minst universitetene å spille en mer sentral rolle enn før. Disse trendene representerer derfor både begrensninger og muligheter for universitetenes handlemåte fremover:

44. **Globaliseringen** og dens vidtrekkende implikasjoner på alle sektorer. Universitetene merker dette ved at det akademiske arbeidsmarkedet blir stadig mer globalt. Flere studenter vil studere og flere forskere vil forske i andre land. Dette påskyndes av ulike tiltak for å øke den internasjonale akademiske mobiliteten, samt at konkurransen om de beste skjerpes. Dette innebærer at institusjoner som har ambisjoner om å tiltrekke seg flere av de best kvalifiserte må utvikle en klar HR-strategi og drive aktiv rekrutteringspolitikk på alle nivåer. Videre innebærer globaliseringen at finansieringen også blir mer global både fra offentlige og private kilder. Internasjonale universitets-rangeringer er også resultat av globaliseringen. Universitetenes globale status får økt betydning, og flere land har en klar strategi for å styrke sine institusjoner som globale aktører. Samtidig er de fremste universitetene i ferd med å bli selvstendige globale aktører med løsere bånd til sine lands nasjonsbyggende prosjekter.

45. **Kunnskapssamfunnet og universitetenes utvidete rolle i kunnskapsøkonomien:** Kompetanse, kunnskap og teknologi blir viktigste fortrinn i nødvendig tilpasning til en konkurransedyktig og bærekraftig kunnskapsøkonomi. Forventningene til universitetenes samfunnsansvar øker. Evne til å delta i kunnskaps- og teknologiutviklingen, og til å få kunnskap og teknologi i rask sirkulasjon mellom sektorer i samfunnet er blitt avgjørende i det globale markedet. For eksempel vil informasjonsteknologi være en kraftfull endringsdriver i årene som kommer. På forskningssiden inngår IT i alle deler av forskningsvirksomheten, – i forskningsprosessen, i metodeutviklingen og i forskningsformidlingen. De nye studentene vil knapt kjenne en tid og tilværelse uten global adgang til nett, kilder og dialog med verden. Både i EU, i OECD og i nye nettverk universitetene imellom er det enighet om at moderniseringen av universitetene kommer til å bli gjennomgripende. Dette vil blant annet kreve at universitetene formulerer sin egen rolle i samfunnet klarere, utvikler en sterkere ledelseskultur, forstår sin rolle som vekstmotor i den lokale og globale økonomien og skaper mer dynamikk og sterkere integrasjon mellom aktivitetene innen utdanning, forskning og innovasjon.

---

¹³ Bruken av begrepet *global* i dette notatet refererer til det omfattende og raskt voksende samarbeidet, konkurranseforholdet og den gjensidig påvirkningen, innvevingen og avhengigheten på tvers av regioner, land, sektorer og kulturer og som gjelder hele verden. Men det refererer *også* til det globale perspektivet som er grunnfestet i universitetshistorien i den forstand at samarbeid om kunnskap alltid har hatt en dimensjon ut over det nasjonale og samarbeidet mellom stater. *Internasjonalisering*, er derimot dels er en strategi for å møte globalisering, men henviser også til et noe snevrere fenomen knyttet til samarbeid og kontakt mellom land og institusjoner. Når internasjonaliseringsbegrepet likevel benyttes flittig i dette dokumentet er det nettopp som en strategi for aktivt å møte utfordringer og muligheter som knytter seg til det globale, men også fordi alternativet *globalisering* henviser til en større, og ofte normativ debatt, om innholdet og verdien av dette fenomenet.

¹⁴ Dette kapitlet er et utdrag av et lengre notat som er lagt ut på UiOs webside for strategiprosessen.

46. **Den europeiske arenaen** får økt innvirkning på universitetene – både direkte og gjennom europeiseringen av nasjonal kunnskapspolitik. EU er den sterkeste driveren for endring i de europeiske universitetene. Dette gjelder både gjennom politikktutvikling direkte og gjennom medlemslandenes myndigheter, gjennom finansiering av forskning gjennom rammeprogrammene samt ved 'joint programming' og ved at EUs egen kunnskapspolitik kobles med Bolognaprosessen og utviklingen av Europa som et felles utdanningsområde. EU ser behov for endringer i de europeiske kunnskapssystemene med vekt på å fremdyrke eliteuniversiteter, og gir sterke incentiver for excellence innen hele kunnskapstriangelet. Videre vil fokus legges på store, integrerte satsinger med en helhetlig tilnærming som utfordrer sektorgrensene og skillet mellom grunnforskning og anvendt forskning, samt skiller mellom fagområder. Særlig vekt legges på store temaer knyttet til såkalte 'grand challenges'. Forskningsfinansieringen blir mer risikovillig og basert på tillit for å stimulere til radikale løsninger.

47. **Nettverksorganisering** og nye plattformer for internasjonalt samarbeid blir viktigere for faglige prestasjoner og for strategisk posisjonering. Dels har dette å gjøre med at forskningsutfordringene ikke kan løses ved den enkelte institusjon. Ofte må man samle spisskompetanse fra flere miljøer for å løse problemene sammen. Kostnadene ved utstyr innenfor stadig flere fagfelt er så store at flere forskningsinstitusjoner og finansører må gå sammen. Mange fagfelt er dessuten så små ved egen institusjon at nettverkssamarbeid er nødvendig for å få en kritisk masse. I tillegg etableres det stadig flere nettverk der forskningsmiljøer, sektorforvaltning og næringsliv går sammen om å løse konkrete problemstillinger og samfunnsutfordringer. Fra EUs og andre finansørers side understøttes denne utviklingen ved å forutsette aktivt samarbeid med mange partnere. Nettverk og partnerskap er blitt valuta og inngangsbillett. Videre bidrar konkurransen mellom universitetene om midler, talenter, prestisje og politisk innflytelse til at universitetene inngår strategiske allianser med andre gode institusjoner.

48. Den **instrumentelle tilnærming** til universitetene forsterkes. Innslag av kommersialisering og markeds mekanismer øker. En mer instrumentell tilnærming til universitetene merkes på flere områder av universitetets virksomhet – ikke minst gjennom krav og forventninger knyttet til ressurstildeling, ressursutnyttelse og resultatdokumentasjon. Presset på offentlige utgifter i kombinasjon med universitetenes ressursbehov for å kunne hevde seg i den globale konkurransen, samt stigende kostnadsnivå, medfører at universitetene må generere inntekter fra mange kilder og konkurrere i et marked. Universitetenes evne til å skaffe seg handlingsrom for egne langsiktige prioriteringer, til å legitimere sin ressursbruk og dokumentere sine samfunnsbidrag blir avgjørende for om universitetet går svekket eller styrket ut av denne utviklingen.

49. Universitetenes **autonomi vs ansvar for ressurser og resultater**. Statlig deregulering av den offentlige universitets- og høyskolesektoren har pågått de siste 10 årene i de fleste europeiske land - også i Norge. Økt institusjonell autonomi ses på som nødvendig for mangfold/differensiering blant institusjonene og større samlet fleksibilitet for endringer. Det forventes at universitetene blir tydeligere på sin egen rolle og i stand til å forvalte sitt særpreg i det moderne kunnskapssamfunnet. Men denne økte friheten – til egne valg og prioriteringer, følges av tilsvarende ansvar for ressursbruk og resultater med økte forventninger til institusjonens strategiske evne.

50. Det strategiske grepet kan være å tilpasse egne prioriteringer til eksterne prioriteringer (for eksempel på europeisk og nasjonalt nivå) for å styrke autonomien og evnen til å ta del i påvirkningsprosesser på universitetets egne premisser. Men det krever kompetanse og reaksjonsevne i organisasjonen.

5. Overordnet mål for UiO frem til 2020

UiO skal styrke sin posisjon som et fremragende europeisk forskningsuniversitet og lærested – med et aktivt samfunnsengasjement

Følgende gjennomgående prinsipper vil gjelde for UiO i strategiperioden:

- a. Bedre **kvalitetskultur** – faglig og administrativt
- b. Mer **strategisk** – fra den enkelte ansatte til hele UiO
- c. Mer **uavhengig** – både faglig og som institusjon
- d. Bedre **ledelse** – ikke bare 'i linjen' men i hele organisasjonen
- e. Mer **grenseløs** – med aktivt samfunnsengasjement og internasjonalisering som gjennomgående prinsipper
- f. Større **handlingsrom** – alle ressurser ses i sammenheng

6. Hovedmål

51. Hovedmålene som skisseres er kjennetegn og egenskaper ved et fremragende europeisk forskningsuniversitet, og responderer på ovenstående globale trender og dagens status for UiO. UiO bør derfor ha mål om å være:

6.1. Et kvalitetsbevisst universitet

52. **UiOs aktiviteter og samlede virksomhet er preget av en kontinuerlig søken etter kvalitet. Det må legges til rette for et mangfoldig universitet der den frie forskningen får reelt spillerom og der det er en god balanse mellom spissmiljøer og faglig bredde.**

Dette betyr at:

- a. UiO kontinuerlig styrker kvaliteten i utdanningen og forskningen, og i samspillet mellom utdanning og forskning
- b. UiO har tydelige kriterier for forsknings- og utdanningskvalitet, slik at suksess og fremragende kvalitet så vel som aktiviteter som ikke holder mål følges opp
- c. UiO har forskerutdanning som tiltrekker de aller beste forskerrekutter internasjonalt, med forskerskoler som flaggskip
- d. UiO har god praksis for å balansere langsiktig fordypning og faglig fornyelse; nysgjerrighetsdrevet grunnforskning av høy kvalitet har en fremtredende plass
- e. UiO har en stadig høyere plassering i anerkjente internasjonale rangeringer, dog som et resultat, ikke som et mål i seg selv
- f. UiO benytter systematisk eksternt finansierte prosjekter vunnet på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer, samt andre fagfellebaserte evalueringer for å heve kvaliteten på egen virksomhet
- g. UiO har en forsknings- studie- og driftsadministrasjon som er godt integrert med den faglige aktiviteten og preget av aktiv samhandling mellom enheter og nivåer
- h. UiO tilbyr et arbeidsmiljø, læringsmiljø og infrastruktur på høyde med de beste universitetene internasjonalt

6.2. Et grensesprengende universitet

53. **UiO utfordrer faglige grenser, har et aktivt samarbeid med ledende universiteter og forskningsmiljøer internasjonalt, og er en etterspurt bidragsyter til den globale kunnskapsallmenningen.**

Dette betyr at:

- a. forskning ved UiO utfordrer faglige, teoretiske og metodiske grenser
- b. UiOs forskere og forskningsmiljøer er attraktive internasjonale samarbeidspartnere
- c. det globale perspektivet preger hele UiOs virksomhet og at globale utfordringer skal inspirere UiOs faglige og tematiske prioriteringer
- d. UiO konkurrerer aktivt om de beste forskerne og de beste studentene internasjonalt
- e. UiOs utdanninger er internasjonalt anerkjente og konkurransedyktige
- f. UiO deltar sterkere i den europeiske kunnskapsregionen
- g. UiO styrker samarbeid med etablerte så vel som fremvoksende kunnskapsnasjoner i andre verdensdeler
- h. UiO ivaretar sitt solidariske ansvar gjennom godt faglig samarbeid med partnere i sør

- i. UiO inngår i strategiske allianser og partnerskap på forskningsområder der UiO står sterkt. Forsknings samarbeid skal også være utgangspunkt for utdannings samarbeid
- j. UiO har en bred prosjektportefølje som er uavhengig av kortsiktig nytte

6.3. Læringsuniversitetet

54. **UiO framstår som en integrert læringsarena for en utdanning som er internasjonalt attraktiv, kvalitetsfokuseret, ambisiøs og forskningsledet, for livslang læring og som en lærende institusjon for faglig og administrativ nyskapning.**

Dette betyr at:

- a. UiO tiltrekker seg studenter som engasjeres av og har forutsetninger for et studieløp ved et fremragende europeisk forskningsuniversitet
- b. studentene ved UiO skal eksponeres for, inspireres av og involveres i forskning ved at de er deltakere i aktive forskningsmiljøer, at utdanningens innhold er i overensstemmelse med forskningens nyeste resultater og at studentene møter aktive forskere i undervisningen
- c. studieprogrammene gir studentene en solid faglig basis, som kan danne grunnlag for en bredde av karrieremuligheter
- d. studieprogrammene inspirerer til kritisk refleksjon, etisk kompetanse og samfunnsmessig myndighet, og bidrar til personlig vekst og modning
- e. UiO utvikler og videreutvikler sitt utdanningstilbud på grunnlag av forskningskvalitet, utdanningskvalitet og samfunnsrelevans. Særlig bidrar våre sterkeste forskningsområder til utdanningsprogrammene
- f. studentene møter ulike typer læringsformer som er tilpasset læringsmålet, inkludert moderne læringsressurser og læringsomgivelser
- g. studenter er aktive bidragsytere til utvikling av studieprogrammene og egne læringsprosesser
- h. UiO har et aktivt program for livslang læring ved å tilby forskningsbasert etter- og videreutdanning
- i. UiO er en lærende organisasjon både i forhold til interne prosesser og på den internasjonale arena

6.4. Et engasjert, åpent og samfunnsbyggende universitet

55. **UiO er en utadventd institusjon som, gjennom aktiv dialog med omgivelsene, bidrar til at forskningsbasert kunnskap kommer til anvendelse for løsning av det 21. århundrets store samfunnsutfordringer.**

Dette betyr at:

- a. UiOs ansatte og studenter bidrar med et kritisk, analytisk, utfordrende og kreativt blikk på samfunnsutviklingen
- b. UiO er en engasjert, men uavhengig samfunnsaktør i bred forstand
- c. forskning, utdanning og samfunnsansvar er knyttet sterkt sammen
- d. UiO utdanner kandidater som er attraktive i et nasjonalt og globalt arbeidsmarked
- e. UiOs forskningsmiljøer, museer og samlinger driver effektiv kunnskapsoverføring gjennom nettverk, mobilitet og samarbeid med private og offentlig virksomheter, for eksempel Helse Sør-Øst
- f. UiO er ledende når det gjelder innovasjon og kunnskapsoverføring i samarbeid med privat og offentlig virksomheter lokalt og globalt

- g. UiO bidrar til utvikling av forsknings- og utdanningsspolitikk nasjonalt og internasjonalt
- h. UiO ligger i front i å ta i bruk nye kommunikasjonsformer, digitale medier og IT-verktøy, både når det gjelder forskning, undervisning og formidling. Bibliotekktjenestene er av høy standard. Forskningsresultatene er tilgjengelige for allmennheten
- i. UiO er aktiv bidragsyter til innovasjon, herunder gjennom Birkeland innovasjon AS

6.5. Et handlekraftig universitet

56. Som ledd i en løpende fagutvikling styrer UiO aktivt sin ressursbruk ved å se alle medarbeiderne, hele infrastrukturen og alle inntektene, både eksterne og interne, i sammenheng.

Dette betyr at:

- a. UiO har god strategisk styringsevne og har et økonomisk handlingsrom for kvalitetsheving og faglig utvikling, både på tvers av og innenfor fag og disipliner
- b. ekstern finansiering anses som en integrert del av UiOs ressurser og brukes som et virkemiddel for fagutvikling, kvalitetssikring og ressursfordeling
- c. UiO sikrer at strategisk forvaltning og fordeling av UiOs samlede ressurser gjennomføres i tråd med rullerende faglige prioriteringer (se dokumentet "Kvalitet og relevans")
- d. UiO har god praksis for håndtering av faglige satsinger som er tidsavgrensede eller tverrfakultære, eller begge deler
- e. at studietilbudet dimensjoneres riktig i forhold til faglige prioriteringer og økonomiske rammer for å sikre kvaliteten
- f. UiO har en profesjonell og effektiv forvaltning og støttefunksjoner

6.6. Det gode universitet

57. For å realisere potensialet hos den enkelte student og medarbeider har UiO et fokus på en bedre oppfølging av alle ansatte og studenter, gjennom en sterk vekt på menneskelige og materielle ressursers bidrag til kunnskapsproduksjonen.

Dette betyr at:

- a. ansatte opplever at UiO har tillit til og respekt for deres evner og motivasjon og legger godt til rette for arbeidsinnsats innen forskning, undervisning, formidling, ledelse og administrasjon uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell legning, etnisitet, religiøs orientering og sosio-politisk bakgrunn.
- b. beslutninger vedrørende fagutvikling tas av fagmiljøene basert på tydelige kriterier og internasjonale/eksterne fagfellevurderinger
- c. det er tydelige kriterier for hvilken kompetanse: faglig, pedagogisk, organisatorisk og administrativ, samt kommunikasjons- og ledelseskompetanse, som kreves i forskjellige stillinger og på de forskjellige trinn i en karriere
- d. UiOs ansatte har en høy grad av institusjonsforståelse og -kompetanse. Organisasjonen er preget av tydelig ledelse basert på medvirkning og demokrati, samt god samhandling på tvers av enheter. UiO oppleves som ett universitet
- e. UiO legger godt til rette for mobilitet mellom fag, sektorer og land
- f. UiO har et helhetlig perspektiv på læringsmiljøet som omfatter både pedagogiske, fysiske og sosiale forhold, universell utforming, samt gode velferdstjenester
- g. UiO holder høy og stabil standard i sitt HMS-arbeid

- h. UiO har en godt innarbeidet HR-politikk som gjør det mulig for ansatte i alle stillinger og livsfaser å heve kompetansen, ivareta helse og trivsel på arbeidsplassen, samt balansere arbeids- og familieliv.
- i. UiO skal fremme likestilling og mangfold
- j. UiO har en velfungerende, oppdatert og bærekraftig infrastruktur og profesjonell forskningsstøtte

7. Hovedutfordringer

58. Med utgangspunkt i de foreslåtte hovedmålene, en realistisk vurdering av UiOs nåsituasjon og hva universitetet selv kan gjøre noe med; hvor er det vi har de største utfordringene de nærmeste årene?

59. Mens hovedmålene tenkes å ligge fast i 10-årsperioden vil utfordringene nedenfor forhåpentlig bli møtt raskere. Det settes derfor opp milepæler i løpet av ti-årsperioden hvor vi evaluerer framdriften, og hvor listen over utfordringer blir revidert.

60. Hver av hovedutfordringene som er identifisert nedenfor er ment å: a) identifisere gap mellom nåsituasjon og ønsket situasjon, b) løfte fram kritiske suksessfaktorer og c) innebære en realistisk og nødvendig respons fra UiO.

7.1. UiO skal styrke kvalitetskulturen

- a. En god håndtering av de menneskelige ressursene er en nødvendig betingelse for kvalitet i en kunnskapsorganisasjon. UiO skal derfor bli bedre i å sørge for at den enkelte medarbeider får utvikle sitt potensial gjennom å tenke kvalitet i karriereplanlegging, organisering og samarbeid
- b. Det er for liten bevissthet om hva kvalitet er og hvordan den kan styrkes. Det reageres for lite tydelig på suksess og fremragende resultater, og på aktivitet som har kvalitetsmessige utfordringer
- c. En større del av den faglige aktiviteten ved UiO skal være på et høyt internasjonalt nivå
- d. Evaluering av faglig virksomhet skal gjennomføres basert på tydelige og forutsigbare kriterier og evalueringsprosesser som er godt forankret i ledelsen på alle nivåer
- e. UiOs evne til å opprettholde stor faglig bredde avhenger av at det defineres og forankres klare kvalitetskriterier
- f. UiO kan i større grad enn nå utnytte faglig synergi mellom eksternt og egenfinansierte prosjekter som virkemiddel for å heve kvaliteten
- g. Kvalitetskulturen må i større grad gjennomsyre hele organisasjonen, inklusive studier, samfunnsdialog, administrasjon, møtekultur, drift, HR, bygg, teknologi, læringsmiljø, og annen infrastruktur

61. **UiO har i dag for ujevn faglig kvalitet. Det er ulike, ofte fagspesifikke, kulturforskjeller når det gjelder holdninger til evaluering av kvalitet og produksjon. Det kan være gode grunner til at ulike fagbaserte kulturforskjeller kan leve side om side. Det er imidlertid nødvendig å øke den gjennomgående kvalitetsbevisstheten ved UiO. Dette innebærer at sterke miljøer får utvikle seg videre, mens miljøer med kvalitetsmessige utfordringer gis bistand til forbedring. Når UiOs overordnede ambisjon er å være et fremragende europeisk forskningsuniversitet, betinger det at det må være den faglige målestokken internasjonalt som aktivitetene ved UiO skal måle seg mot. En gjennomgående kvalitetskultur må derfor prege hele universitetet, inkludert samspillet mellom nivåer, disipliner og stillingsgrupper. Dette er en kollektiv utfordring ved UiO.**

62. **Det er for liten bevissthet om hva kvalitet er og hvordan den kan styrkes. Det reageres for utydelig på suksess og eksellens, og på aktivitet som ikke holder mål**

63. UiO er allerede en kvalitetsvurderende institusjon, men trenger å forbedre seg slik at virksomheten blir evaluert på en mer systematisk, forutsigbar og hensiktsmessig måte og at vurderingene blir fulgt opp. De eksisterende faglige evalueringene, i form av disputaser, faglige tilsetninger, bedømmelser og fagfellevurderinger, må suppleres der det er nødvendig og settes i system slik at de kan støtte opp under fagutvikling, faglig konsentrasjon og samhandling, samt internasjonal synlighet innenfor fagfellesskapene. Alle enheter (eller fakulteter) bør jevnlig måle seg

med tilsvarende miljøer i utlandet. UiO skal gjennomføre eller sikre at det blir gjennomført en fagfelleevaluering av alle områder av universitetets forskningsaktivitet og en evaluering av UiO som organisasjon.

64. I enkelte tilfeller kan det være konflikt mellom målene om kvalitet av internasjonal høy standard og bindinger som hindrer effektive grep for å respondere på aktivitet som ikke holder mål. Slike målkonflikter skal erkjennes og vurderes i hvert enkelt tilfelle før det eventuelt aksepteres at kravet om kvalitet skal vike.

65. På utdanningssiden har UiO etablert et kvalitetssystem for som skal avdekke kvalitetssvikt. Her gir årlige kvalitetsrapporter grunnlag for identifisere de gode eksemplene, men utfordringen handler om spredning av god praksis og et mer gjennomgående systematisk arbeid.

66. Profesjonalisering av støttefunksjonene krever også karriereutvikling og et bedre system for oppfølging av ansatte i teknisk-administrative stillinger. Utviklingen mot mer komplekse og krevende søknads-, prosjektutviklings- og rapporteringsprosesser krever også kombinasjon av faglig og administrativ kompetanse. Behovet for en dobbelkompetanse øker og forutsetter en bedre tilrettelegging for mobilitet og kombinasjon av faglig og administrativ arbeidserfaring.

67. En for liten del av aktiviteten forvaltes ved hjelp av faglige prioriteringsprosesser

68. Prosessen rundt faglige prioriteringer og dokumentet "Kvalitet og Relevans" har lagt et godt grunnlag for et sett av kvalitetskriterier som det kan bygges videre på i fremtidige faglige prioriteringsprosesser. Faglige prioriteringer har hittil ikke vært innarbeidet som en kontinuerlig prosess. Måten dette gjøres på og hvilke konsekvenser prioriteringene får, økonomisk og organisatorisk, vil i noen grad variere på tvers av fag og enheter. Det avgjørende er at slike prioriteringsprosesser blir en naturlig del av all faglig ledelse ved UiO. I forholdet mellom kvalitet og relevans ved et forskningsuniversitet bør relevansbegrepet i hovedsak knyttes til samfunnets kunnskapsbehov på områder hvor de enkelte fagmiljøene ved UiO kan bidra i forskningsfronten.

69. En strategi for økt kvalitet må samtidig ta hensyn til den naturlige heterogeniteten mellom fag. Det gjelder selvsagt "naturlig størrelse" for en forskergruppe eller prosjekt, der CERN er det mest ekstreme eksempelet på "Big Science", men også hvordan prioriteringer settes og hvilken grad av gjensidig avhengighet som eksisterer mellom forskere innen et fag¹⁵. Noen fag er også naturlig mer nasjonalt orientert, som eksempelvis store deler av jus. Videre er det viktig å peke på at det i internasjonalisering og global strategi for forskning og utdanning også rommer studier av for eksempel små språk, lokal kultur og 'små og lokale' forskningstemaer. På den annen side må aksept for heterogenitet ikke bli en unnskyldning for uønsket heterogenitet, for eksempel i forventningene til kvalitet og relevans i et forskningsmiljø.

70. Handlingsrom for å ta sjanser

71. Et universitet har ansvar for å utvikle fagkompetanse på et bredt felt. Det er nødvendig for samfunnet at universitetet har forsknings- og undervisningsaktivitet på områder som ikke er en del av en enhets kjerneområder, og som kanskje ikke passer inn i en eller annen overordnet strategi. Det skal være plass til helt nye ideer og nye problemstillinger. En del av det økonomiske handlingsrommet skal benyttes til dette. Som en del av kunnskapsproduksjonen i det moderne samfunnet er det nødvendig med tålmodighet og en viss grad av sjansespill. Dette er viktig både i lys av universitetenes rolle som arena for vitenskap som kultur, men det er også en økende bevissthet om universitetenes ansvar for å romme denne type forskning ("Blue sky research") fordi det anses å være avgjørende viktig for

---

¹⁵ Richard Whitley gir en grundig drøfting av forskjellene mellom ulike disipliner i "The intellectual and social organization of the sciences" (1984, 2000) Oxford University Press

innovasjon og nyskapning. Flere fag og prosjekter ved UiO vil påberope seg denne rollen, og det skal de kunne fortsette med. Imidlertid er det viktig at enhetene blir mer bevisste på hvilke prosjekter som er i denne kategorien og at slike prosjekter underlegges de samme høye kvalitetskrav.

72. UiO bør kunne plassere seg høyere på de globale rangeringene

73. Selv om en må ta i betraktning vesentlige metodeproblemer og at systemet med rangering av verdens universiteter er av nyere dato, har UiO et potensial for å forbedre sin plassering på de globale rangeringene. Til tross for at man kan være skeptiske til slike rangeringer tyder mye på at de både blir viktigere og får en høyere kvalitet og relevans i årene som kommer. For UiO blir det viktig å være oppdatert på denne utviklingen, og utnytte de mulighetene for konstruktiv sammenligning som ligger i de ulike rangeringene. UiOs forskere har for eksempel mer å gå på når det gjelder publikasjoner, siteringer, doktorgrader, Forskningsråds- og EU-tildelinger, andel utenlandske studenter og forskere. Men det handler også om å forbedre kvaliteten på indikatorer som gjøres tilgjengelig for rangeringsinstituttene, samt å bidra aktivt i de ulike internasjonale fora hvor videreutvikling og forbedring av rangeringsmetodene foregår. Samtidig er det viktig at globale rangeringer ikke blir et mål i seg selv, men et resultat av at UiO forbedrer sin kvalitet.

74. UiO skal bruke eksterne prosjekter for å kvalitetssikre og videreutvikle sin virksomhet

75. Å benytte søknadsprosesser med (internasjonal) fagfellevurdering er et uvurderlig virkemiddel for å evaluere og kvalitetssikre egen virksomhet. Bevisstheten om forholdet mellom økonomi og faglig 'merverdi' for eksternt finansierte prosjekter bør heves. Tilslag på og forvaltning av eksternt finansierte prosjekter kan benyttes til å skape en faglig dynamikk internt som hever ambisjonene og kvaliteten i forskningsmiljøene. Dette betinger imidlertid at eksternt finansiert virksomhet og den eksisterende virksomheten sees i sammenheng, og at søknader må være i tråd med de faglige prioriteringene ved den enkelte enhet.

76. Kvalitetskulturen skal prege hele organisasjonen

77. Utvikling av en gjennomgående kvalitetskultur betinger et sterkere fokus på hvordan drift, støttefunksjoner og infrastruktur virker i samspill med den faglig aktiviteten. Alle ved UiO bidrar til den globale kunnskapsallmenningen. Dette handler blant annet om yrkesstolthet og søken etter kvalitet i alle ledd, om å se ting i sammenheng, samt et fokus på 'å gjøre de riktige tingene', ikke bare 'å gjøre tingene riktig'.

78. I forskning har dessuten den enkelte medarbeider, forskningsleder, forskergruppe, enhet og universitetet som institusjon ansvar for at forskningen utføres i samsvar med lover og regler, god forskningsskikk, samt anerkjente vitenskapelige og etiske prinsipper.

7.2. UiO skal samarbeide mer med de mest attraktive miljøene og konkurrere bedre om de beste forskerne og studentene

- a. Flere av UiOs forskere, forskergrupper og enheter har potensial for å integreres tettere i internasjonalt forskningssamarbeid og faglige nettverk
- b. UiO kan bli bedre til å utvikle internasjonalt sterke forskningsområder på tvers av disipliner, enheter og fagområder
- c. UiO har ikke tatt tilstrekkelig konsekvens av det fremvoksende globale arbeidsmarkedet for forskere
- d. UiO er for lite synlig i internasjonale fagmiljøer og deltar for lite i strategiske nettverk som genererer god rekruttering

- e. Flere av studieprogrammene bør rettes inn mot å tiltrekke seg internasjonale studenter og den internasjonale dimensjonen i utdanningsprogrammene kan styrkes. UiO mangler en strategi for dette
- f. UiO bør fokusere mot å rekruttere de beste og mest motiverte blant de norske studentene
- g. UiO kan bli langt bedre til praktisk tilrettelegging for utenlandske ansatte og studenter

79. Å tiltrekke seg og beholde de beste forskerne og studentene er en viktig suksessfaktor. Hva som bidrar til å gjøre UiO attraktiv som arbeids- og studiested handler først og fremst om at UiOs fagmiljøer må være faglig interessante og synlige. I tillegg handler det om arbeids- og læringsmiljøet ved UiO, om lønns- og arbeidsbetingelser, velferdstilbud, samt karrieremuligheter. Det handler også om en god variasjon blant ansatte med hensyn til opprinnelsessted, kjønn, alder osv. Praktiske forhold, både på arbeidsplassen og knyttet til livet ellers (byen, bolig, familie, skole) spiller inn.

80. UiO skal engasjere flere av sine forskere, studenter og miljøer i internasjonalt forskningssamarbeid og faglige nettverk

81. Et aktivt og reelt internasjonalt samarbeid skal være en naturlig del av alle UiO-forskere og studenters hverdag. Det aller viktigste virkemiddelet for å få dette til er at UiOs forskere har gode faglige bidrag til den internasjonale forskningsfronten. Det er også viktig at forskerne og den enkelte enhet gjør seg og UiO mer synlige globalt. Det må legges til rette for aktiv deltakelse i faglige og fagstrategiske fora hvor ideer og nettverk utvikles. Dette, sammen med økt internasjonal rekruttering og finansiering, vil styrke både kvalitet og samarbeid i miljøene.

82. UiO skal styrke globalt samarbeid i grenseflaten mellom fagområder

83. En større del av det globale forskningssamarbeidet fremover vil preges av et økt samarbeid mellom ulike forskningsområder. Mye potensial for faglig innovasjon ligger i grenseflatene mellom humaniora/samfunnsfag og realfag/naturvitenskapene. For eksempel bygger veksten innen Life Science-området på nye fag-, tema og teknologikombinasjoner. De store samfunnmessige utfordringene, blant annet på klima og energi, forutsetter globalt forskningssamarbeid på tvers av en rekke fag. Her har universitetene et unikt fortrinn - ikke minst et breddeuniversitet som UiO.

84. UiO skal ta bedre vare på kompetansen innenfor spissmiljøene og samtidig utvikle nye

85. UiO har de siste årene fått flere faglige spissmiljøer, både innenfor og mellom de etablerte enhetsgrensene. Det skal etableres bedre mekanismer for å håndtere tidsavgrensede satsinger, særlig når det gjelder å ivareta den beste kompetansen og samtidig skape dynamikk og handlingsrom for å utvikle nye. Blant annet må det bli en klarere sammenheng mellom etablerte enheter og de nye satsingene.

86. UiO skal ha en helhetlig politikk for internasjonal rekruttering

87. UiOs fagmiljøer bør i sterkere grad rette oppmerksomheten mot internasjonal rekruttering. For å utnytte potensialet som ligger i det fremvoksende globale arbeidsmarkedet for forskere og den økte konkurransen om de beste studentene, trenger UiO å bygge opp kompetansen på området og allokere nødvendige ressurser.

88. Inn og utgående mobilitet er viktig for å nå UiOs overordnede mål om å styrke sin posisjon som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Fagmiljøene trenger å videreutvikle en tydeligere holdning til rekruttering, gjennom aktive søk i internasjonale fagmiljøer, rekruttering på konferanser og i internasjonale nettverk.

89. For å støtte dette arbeidet trenger UiO å bygge opp kunnskap og formidle kunnskap om internasjonal rekruttering. Dette skal baseres på gode erfaringer og god praksis i de enhetene som allerede har en aktiv internasjonal rekruttering. Dette forutsetter også oppbygging av bedre kunnskap

om hvordan utlysninger og ansettelser må legges opp for å sikre godt internasjonalt tilfang av søkere og hvordan utnytte Oslos særpreg, UiOs faglige styrker og arbeidsforhold.

90. UiO skal ha sterkere internasjonalisering av studieprogrammene

91. Det er behov for å styrke den internasjonale dimensjonen i utdanningsprogrammene og at UiO tiltrekker seg flere internasjonale studenter. UiO har ennå mange studieprogram som ikke har en internasjonal profil. Internasjonalisering er et virkemiddel for å oppnå økt kvalitet og relevans i utdanningen. Dette handler blant annet om innhold, innretning, språk, praktisk organisering og synliggjøring.

92. Gode og synlige fagmiljøer er det viktigste grunnlaget for at de beste studentene skal tiltrekkes UiO. I tillegg er det avgjørende at det er en utpreget global profil på UiOs utdanningsprogrammer og en campus som har et internasjonalt preg.

93. Når det gjelder nasjonal studentrekruttering er det ikke åpenbart at UiO skal ha ambisjoner om å ta en like stor andel som tidligere av de nye studentkullene som forventes i de nærmeste årene. Store studentkull gir en bedre mulighet for UiO til å rekruttere de aller beste, samt å se rekrutteringen i sammenheng med de faglige prioriteringene.

94. UiO skal legge enda bedre praktisk til rette for internasjonale ansatte og studenter

95. UiO har de siste årene lagt mye vekt på de praktiske sidene ved internasjonal rekruttering og dermed kommet mye lenger på dette området. Det er imidlertid viktig å utvikle dette arbeidet videre for å få en mest mulig sømløs innflytting av nye medarbeidere og studenter. Nettsider, boligjeneste og ektefelleoppfølging er viktig i så måte.

7.3. UiO skal integrere utdanningen og forskningen bedre og heve utdanningsambisjonene

- a. Samspillet mellom forskning på høyt internasjonalt nivå og UiOs studieprogram bør defineres klarere
- b. Studenter skal i større grad delta aktivt i forskningsprosjekter. Studentarbeid som ressurs i forskningsvirksomheten bør utnyttes bedre
- c. Studenter bør i større grad undervises av de beste forskerne – det bør bli bedre oppfølging av hver enkelt student
- d. UiO bør i større grad anvende forskningsbasert kunnskap om læring i undervisning og veiledning og i utvikling av studietilbudet
- e. Kunnskapsgrunnlaget for beslutninger på utdanningsområdet bør utvikles bedre
- f. Vi har ikke tilstrekkelige insentiver til å satse på utdanningskvalitet på institusjonelt eller individuelt nivå, verken med tanke på utdanningsledelse eller karriereutvikling
- g. Potensialet for etter- og videreutdanning er stort men mangler en klar strategi
- h. Som en stor og sammensatt organisasjon lærer vi for lite av hverandre og av andre om faglig og administrativ organisering og effektiv forvaltning

96. **Det er den forskningsledede undervisningen som særpreger studietilbudet ved et forskningsuniversitet. Internasjonalt orienterte studieprogram som utvikles med utgangspunkt i den beste forskningen gir faglig avkastning både for forskerne og studentene. Studentene får bedre resultater og står sterkere i arbeidslivet og eventuelt i en begynnende forskerkarriere, samt at slike studieprogrammer skaper godt omdømme for ny rekruttering. Ikke minst sikrer forskningsledet utdanning at kandidatene utrustes med solid akademisk, analytisk og kritisk kompetanse.**

97. Forskningsuniversitetets utdanningsutfordringer er ikke klart nok definert

98. Studietilbudet ved UiO preges i økende grad av å være en del av et globalt utdanningssystem. Ved å forsterke det forskningsmessige grunnlaget for deler av utdanningen ved UiO sikrer en at utdanningen også er en del av et helhetlig kvalitetssystem. Særlig gjelder dette masternivået, hvor behovet - og muligheten for - en tettere kobling mot forskning er størst. I tillegg bør det være en økt dynamikk i utviklingen av nye utdanningstilbud, basert på våre sterkeste forskningsområder.

99. Vi skal heve kvaliteten på utdanningen, både institusjonelt og individuelt

100. Universiteter vi ønsker å sammenlikne oss med tar en større grad av institusjonelle strategiske grep og styring på utdanningsområdet enn hva det har vært tradisjon for ved UiO (for eksempel universitetene i Lund og Helsinki). Her vektlegges utdanningsledelse og faglig pedagogisk kompetanse, samt støttefunksjoner til lærerne. Det settes tydelige krav til læringsmål som studieprogrammene må strekke seg etter. De ansatte involveres og engasjeres bredt i utdanningsspørsmål, og institusjonene har incentiver som gjør at innsats innen utdanningsfeltet blir belønnet karrieremessig. Ved UiO gjøres også viktig innsats for å løfte utdanningsvirksomheten, men innsatsen på tvers av institusjonen er ujevn, og det settes ingen overordnede mål og krav.

101. UiO skal utnytte studentens forskningsarbeider bedre

102. En måte å integrere forskning og utdanning på er å utnytte forskningspotensialet hos masterstudentene bedre. På de aller fleste fagområder vil en masteroppgave kunne knyttes til pågående forskning hos en veileder. Det ville bidra til økt kapasitet og bredde for forskningsprosjektet, bidra til økt kvalitet på masteroppgaven og skape økt sannsynlighet for forskerrekuttering fra studentene.

103. Studentene skal møte flere av de beste forskerne tidlig i studieløpet, og la seg engasjere av forskningen senere i studieløpet

104. For å skape motivasjon, engasjement og innsikt er det viktig at de beste forskerne bidrar til undervisning på alle nivåer. I mange fag er det i dag slik at de beste forskerne i større grad underviser på høyere nivå, mens rekrutter og yngre forskere underviser på bachelornivå. Det er viktig at det blir en bedre balanse på dette området. Videre er det helt vesentlig at studentene på høyere nivå gradvis blir involvert og inspirert av det siste innenfor de ulike forskningsområdene. Dette krever en mer dynamisk organisering av utdanningsprogrammene enn i dag.

7.4. UiO skal være mer åpen, synlig og aktiv som samfunnsinstitusjon, nasjonalt og globalt

- a. UiO skal bli en mer aktiv og synlig samfunnsaktør
- b. Samspillet mellom forskning, utdanning og innovasjon skal styrkes betydelig
- c. Samarbeidet med offentlige og private partnere for å bidra til ny, bærekraftig verdiskapning skal styrkes
- d. Studieprogrammernes innhold og innretning skal knyttes sterkere opp mot innovasjon i bred forstand
- e. UiO skal delta mer aktivt i den globale kunnskapsdugnaden og legge bedre til rette for deling av vitenskapelig informasjon
- f. UiO skal ligge i front på nye digitale medier og IT-verktøy, både når det gjelder læring og formidling

105. UiO oppfattes i altfor stor grad som en institusjon som er seg selv nok og som er langt tydeligere i sitt budskap om hvordan samfunnet kan bidra til å løse UiOs utfordringer, enn hvordan UiO bidrar og kan bidra til å løse samfunnets utfordringer. Delvis handler dette om realiteter, delvis handler det om inntrykk vi selv kan påvirke. Uansett har UiO mye å tjene på å bli en tydeligere samfunnsaktør, som anerkjennes for det ansvaret institusjonen tar for håndtering av eksisterende og fremtidige samfunnsutfordringer.

106. UiO skal bli mer aktiv og synlig

107. For at Universitetet i Oslo skal utvikle operative og samlende mål for sin virksomhet må UiO klargjøre sin rolle som en sentral samfunnsaktør. Hva er egentlig samfunnsoppdraget for et universitet i dag vis a vis de politiske institusjonene, næringslivet, organisasjonslivet og befolkningen forøvrig? Hva er universitetets identitet, nasjonalt og globalt? Hva skiller et hovedstadsuniversitet med ambisjoner om å bidra mer til den globale kunnskapsallmenningen fra et regionsuniversitet eller en høyskole? Hva betyr den historiske arven Universitetet som institusjon bygger på? Hva er balansen mellom UiOs ansvar og forpliktelse overfor Norge, de norske samfunnsutfordringene og norsk næringsliv, og på den annen side de globale utfordringene i det internasjonale samfunnet? For et universitet bør dette ikke være motsetninger, men anspore til kreativ arbeidsdeling, samarbeid og konkurranse i en global kunnskapssektor.

108. UiO skal bli en bedre dialogpartner med eiere og viktige samarbeidspartnere

109. Som landets største lærested bør UiO være med å prege de nasjonale rammevilkårene for drift og forvaltning av et internasjonalt orientert universitet i Norge. UiO bør opptre tydeligere og mer strategisk overfor eiere, forskningsråd og andre aktører, som for eksempel Helse Sør-Øst. Dette forutsetter en bevisstgjøring av hva et (norsk hovedstads)universitet skal og bør være, samt en styrking av UiOs profil. Dessuten: jo bedre UiO hevder seg internasjonalt, dess tydeligere og tyngre kan UiO opptre nasjonalt. Målet må være at UiO i større grad blir en strategisk medspiller og samarbeidspartner sammen med nasjonale (og europeiske) myndigheter.

110. UiO-identiteten skal styrkes

111. Videre er det viktig for en sterkere profilering av UiO nasjonalt og internasjonalt at tilhørigheten til institusjonen styrkes både blant studenter og ansatte. Det er viktig å skape stolthet og bidra til å forme UiOs identitet. Dette gjelder ikke minst når UiOs medarbeidere deltar i offentlig debatt om faglige eller forskningspolitiske spørsmål, hvor referansen til UiO i dag ofte mangler eller er ufullstendig.

112. UiO skal utnytte potensial for å bidra til nytenkning og innovasjon i samfunnet

113. Det er behov for en bevisstgjøring av sammenhengen mellom forskning, utdanning og innovasjon (kunnskapstrianglet). Vi bør bruke et bredere innovasjonsbegrep som omfatter nyskaping, kreativitet og nytte i et nært samspill mellom UiOs fagmiljøer og næringsliv, offentlige samarbeidspartnere, forvaltning og allmennhet. Innovasjon bør med andre ord omhandle læring, nytenkning og omstilling i bred forstand, og ikke bare knyttes til at en oppfinnelse skal komme til anvendelse eller utvikles til et produkt. UiO bør derfor gjennomgå sine virkemidler med sikte på å oppnå en innovasjonsgevinst, slik at innovasjon (bredt forstått) integreres i UiOs løpende faglige virksomhet. Samtidig er det viktig at UiO fortsetter sitt arbeid med entreprenørskap og kommersialisering av forskningsresultater.

114. Øke samarbeidet med offentlige og private virksomheter for å bidra til ny kunnskap og bærekraftig verdiskapning

115. UiO bør i større grad dra nytte av kunnskaper, erfaringer og kompetanse fra omgivelsene til utdanning og forskning. Det er en svak tradisjon for fruktbart faglig samarbeid og samhandling med næringslivets og instituttsektorens forskningsmiljøer. UiO er for lite bevisst de fortrinn regionen har og

hvordan disse fortrinnene kan utnyttes strategisk av forskningsmiljøene. UiO har en strategisk interesse i inngå et tettere samspill med offentlige og privat virksomheter der det kan bidra til UiOs forskning og utdanning. I tillegg bør UiO videreutvikle samarbeidsavtaler med strategiske samfunns partnere også når det gjelder utvikling av studietilbud.

116. UiO skal dele mer av sin kunnskap

117. UiO må i større grad være med i den globale dugnaden om å utvikle og dele felles kunnskap. UiO bør innta en solidarisk holdning til digitalt innhold som preges av åpenhet, synlighet og delingskultur, og bør ha løsninger og regelverk som fremmer dette. Deling er en produktiv tilnærming til innovasjon og kunnskapsutvikling. Deling er i tråd med den akademiske ånd og er en del av vårt samfunnsoppdrag som 'kunnskapsbank'. Arbeidet med bevaring og synliggjøring av UiOs vitenskapelige publisering i åpne, institusjonelle arkiver og Open Access-publisering bør derfor prioriteres. UiOs egen web bør dessuten utnyttes bedre til formidling av kunnskapsproduksjonen.

118. UiO skal utnytte gevinstene og mulighetene som ligger i bruk av nye elektroniske kommunikasjonsformer

119. IKT gir universitetet nye muligheter for formidling, nye uttrykksformer, nye fora og nye kanaler for å nå, involvere og engasjere våre målgrupper med forskningsbasert innsikt og refleksjon. På helt nye måter enn for få år siden gir web, nettbasert multimedia, mobile løsninger og sosial programvare muligheter for å ivareta vårt samfunnsoppdrag. Dette er dessuten et område hvor tempoet i utviklingen går meget raskt. UiO bør ha ambisjoner om å delta aktivt i deler av dette feltet.

120. Videre vil internett bli en stadig viktigere arena for rekruttering av studenter og ansatte, for kommunikasjon og informasjon, for forskningsformidling og som arbeidsverktøy for forskere, administrativt ansatte og studenter. Nettet skal utvikles videre som møteplass for universitetets omfattende virksomhet.

7.5. UiO skal skaffe seg et større økonomisk handlingsrom gjennom å utnytte sine samlede ressurser mer strategisk

- a. UiO trenger økonomisk handlingsrom og styringsevne for å kunne videreutvikle seg som et forskningsuniversitet
- b. UiOs rammebetingelser bør forbedres: det er nå et misforhold mellom forventninger og ressurstildeling
- c. UiO bør styrke sin evne til å fordele ressurser på faglig grunnlag
- d. UiO bør utnytte handlingsrommet som ligger i naturlig mobilitet og at mange ansatte går av for aldersgrensen i ti-årsperioden
- e. UiO bør tiltrekke seg mer og bedre ekstern finansiering, særlig knyttet til større prosjektmidler, og se ekstern og egenfinansiert forskning mer i sammenheng
- f. UiO bør styrke og koordinere bedre sin administrative kompetanse for innhenting og forvaltning av ekstern finansiering
- g. UiO mangler gode mekanismer for tidsavgrensede satsinger, særlig når det gjelder å ivareta kompetansen fra disse satsingene og samtidig skape dynamikk og handlingsrom for å utvikle nye
- h. UiO har en svak tradisjon for å samarbeide om langsiktig forskning med næringsliv og filantroper og er for lite aktiv overfor fremtidige finansieringskilder
- i. UiO må sikre god og effektiv forvaltning

121. UiO blir ofte, og stadig sterkere, utfordret på sine på hvordan ressursene blir utnyttet. De økonomiske utsiktene i årene fremover tyder ikke på at UiO kan regne med vesentlig bedring i de økonomiske rammebetingelsene. Skal UiO makte å realisere målet om å være et fremragende europeisk forskningsuniversitet må hovedvekten legges på å øke de eksterne inntektene. Disse må sees i sammenheng med universitetets egne midler og det må etableres en langt bedre kultur for en faglig begrunnet omfordeling av de samlede ressursene. I tillegg må UiO arbeide for å bedre forholdet mellom mål og midler som gis av universitetets eiere.

122. Handlingsrom og omstillingsevne

123. Et universitet med ambisjoner skal omstille seg: Ny aktivitet må inn og gamle aktiviteter må vike. UiO å håndtere omstillinger bedre. I perioden 2006 – 2010 har UiO, på bakgrunn av økt ansvar som eiere har gitt oss, omdisponert 500 mill. kr. av egne ressurser, tilsvarende 3% av rammen årlig. Det økte ansvaret er knyttet til egenandeler for eksterne prosjekter, fullfinansiering av stipendiatstillinger, underkompensasjon av lønn og økte krav særlig til forvaltning og vedlikehold på bygningsmassen. I stor grad er denne omstillingen blitt dekket inn ved at man har kuttet der det budsjettmessig er mulig på kort sikt (undervisning, driftsmidler til forskning samt at stillinger inndras ved ledighet). Et viktig spørsmål blir derfor hvordan UiO ønsker å håndtere denne type omstillinger fremover? Hvor stor grad av omstilling er det rimelig å forvente at UiO skal ha for å gi rom for økt ansvar og oppgaver våre eiere definerer? Hvor stor grad av omstilling bør vi ha for å gi rom for interne prioriteringer?

124. Ekstern finansiering skal brukes mer strategisk for å øke kvalitet og skape mer handlingsrom

125. Manglende økonomisk handlingsrom har sammenheng med tre faktorer; a) basisfinansiering, b) ekstern finansiering og c) evne til å forvalte det strategiske forholdet mellom disse. Det ligger et viktig potensial for kreativitet, forskningskvalitet og samfunnsmessig bidrag i *kombinasjonen* av de ulike finansieringskildene. På denne måten vil ekstern finansiering bidra til å gjøre UiO-forskningen bedre, mer uavhengig og, ikke minst, gi mer handlingsrom.

126. Et sentralt utgangspunkt er at ekstern finansiering i større grad bør brukes strategisk, både internt og eksternt. Bevisstheten om forholdet mellom faglig og økonomisk 'merverdi' for eksternt finansierte prosjekter bør heves.

127. Det er også avgjørende at vi sikrer best mulig finansiering for det enkelte prosjekt slik at enhetens samlede økonomi blir bærekraftig. Eksempelvis bør egne ansattes tid i større grad finansieres av de eksterne finansieringskildene, selv om det kan medføre at prosjektet blir mindre eller dyrere. UiO skal vinne konkurransen om eksterne midler fordi vi er best, ikke fordi vi er billig. Dette vil kreve en mer solidarisk kultur der prosjektledere i større grad ser sitt prosjekt som en del av en helhet.

128. UiO skal ha et sterkere fokus på sammenhengen mellom fagstrategi og ressurser i sine styrings- og ledelsesformer

129. En slik praksis krever at UiO endrer med måten universitetet styres på. Det innebærer at fagstrategisk arbeid blir en naturlig del av ledelse på alle nivå og at enheters og forskergruppers mulighet til å utvikle seg knyttes til vilje, evne og suksess i å koble sammen tilgjengelige ressurser. Dette gjelder både de eksternt og internt finansierte og det gjelder ikke minst å utnytte handlingsrommet som ligger i naturlig mobilitet og avgang for aldersgrensen¹⁶. Det er et lederansvar å meisle ut hva som er det enkelte miljøes sterke sider, potensial og ambisjonsnivå, og gjøre valg ut fra det. Å bygge sterke levedyktige fagmiljøer ved hjelp av kombinasjonen av intern og ekstern finansiering krever dessuten at prosjektplanleggingen løftes fra den enkelte forsker til enhetsnivå, at

---

¹⁶ I 2008 hadde UiO personer tilsvarende ca 450 årsverk i vitenskapelige stillinger som var 60 år eller mer (Tall fra DBH).

forskere på tvers går sammen om å utvikle nye ideer eller at enkeltforskere lykkes i å utvikle gode grupper rundt seg. Ledelsens oppgave blir dessuten å stimulere og legge til rette for gode og åpne prosesser, samt et profesjonelt administrativt apparat som kan bistå med strategiutvikling, søknadshåndtering og praktisk prosjektforvaltning som avlaster forskerne.

130. UiO skal arbeide for bedre samsvar mellom forventninger og tildelinger fra UiOs eiere

131. Som landets største lærested bør UiO være med å prege de nasjonale rammevilkårene for drift og forvaltning av et internasjonalt orientert universitet i Norge. Når det gjelder UiOs basisfinansiering fra Kunnskapsdepartementet er det et økende gap mellom myndighetenes og vår egen opplevelse av handlingsrommet. Dette bunner i at det i økende grad bevilges midler som er bundet opp i politiske føringer, samtidig som myndighetene ser på universitetene som helt vitale institusjoner for å skape det fremvoksende kunnskapsfunnet og for å løse fremtidens hovedutfordringer.

132. UiO skal være aktiv allerede når premisene for eksterne satsinger og programmer legges, og utvikle en bedre dialog med flere mulige finansieringskilder

133. Mange av premisene for å søke eksterne prosjekter legges i planleggingsfasen i de nasjonale eller europeiske utlysningene. Her skal UiOs fagmiljøer bidra med flere og bedre innspill til kommende programmer og utlysninger. Dette er ikke minst viktig for å skape et bedre samsvar mellom UiOs egne sterke sider og den faglige innretningen på de eksterne midlene.

134. Universitetet i Oslo skal også styrke arbeidet med å hente inn sponning, gaver og donasjoner, og være i tettere kontakt med næringslivet og alumni.

135. UiO har ikke tilstrekkelig effektiv forvaltning

136. UiO har betydelige administrative ressurser. Sammenlignet med NTNU og UiB har UiO omtrent de samme administrative ressursene sentralt og ved fakultetene, mens ressursene på instituttnivå er betydelig større. Samtidig mangler tilstrekkelig med rutiner og støtteverktøy som sikrer at disse ressursene utnyttes godt nok og på en standardisert måte. Effektiv forvaltning innbefatter også de administrative aktiviteter som gjennomføres av vitenskapelig ansatte.

7.6. UiO skal etablere et helhetlig program for menneskelige og materielle ressursers bidrag til kunnskapsproduksjonen

- a. Mer og bedre ledelse
- b. Medvirkning, samspill og nettverk
- c. HR strategi basert på tillit og kvalitetskultur i tråd med Charter og Code-prinsippene:
  - i. Aktiv rekruttering som støtter vedtatte faglige prioriteringer
  - ii. Kompetanseutvikling og karriereløp for alle ansattegrupper og livsfaser
- d. Profesjonalisering av søknadsutvikling og prosjekthåndtering
- e. Det skal investeres mer og bedre i fornyelse og oppgradering av bygningsmasse, arbeids- og læringsmiljø og infrastruktur
- f. Bedre utnyttelse av IKT i organisasjonen
- g. Integre miljøperspektivet, både i daglig drift og innen den akademiske sfære

137. I dag har ikke UiO noen HR-policy for ansatte som tar hensyn til vitenskapens egenart som organisasjonsform og som forener både personalpolitikk og faglig utvikling. Dermed mangler vi en strategi for kunnskapsproduksjonen. Universitetet må kombinere rollen som en ansvarlig arbeidsgiver underlagt norsk lov og regelverk og som effektiv tilrettelegger for fagutvikling på en god måte. Dette forutsetter en hensiktsmessig oppfølging av ansatte som virker i flere utfordrende roller samtidig: som forskere, forelesere, formidlere, ledere og administratorer.

138. Mer og bedre ledelse

139. UiO har behov for mer og bedre ledelse. For det første er det behov for videreutvikling av linjelederrollen. Her er utfordringen stor ved flere enheter, hvor enkelte ledere har direkte ansvar for inntil 200 personer. Men minst like viktig er det å øke kompetansen og bevisstheten rundt ledelse i forskningsgrupper og i nettverk på tvers. Å utvikle tilstrekkelig lederkompetanse vil være en kritisk faktor ved flere miljøer. Programmene for instituttledere og forskningsledere er en god og nødvendig start. På studiesiden er det dessuten nødvendig med en tydelig og mer systematisk utdanningsledelse, som en forutsetning for utvikling av programporteføljene og kvalitet i utdanningene.

140. Faglig ledelse blir ofte rubrisert som "administrasjon" og de omfattende oppgavene rundt faglig utvikling, organisasjon og ledelse blir ikke tilstrekkelig synliggjort. Etablering, vekst og endring i et fagmiljø er derfor ofte tilfeldig og i liten grad en del av en samlet strategi. For å løfte en større del av aktiviteten opp på et internasjonalt nivå er vi avhengig av kreativitet, motivasjon og entusiasme fra den enkelte forsker og forskergruppe.

141. Et universitet skal i større grad enn andre læresteder kunne 'ta sjanser' ut fra gode ideer, begavede enkeltforskere eller lovende prosjekter. Det er dessuten avgjørende, både for samfunnets evne til nytenkning og for demokratiet, at det er rom for alternative stemmer ved et universitet. Det må imidlertid etableres og forankres operative og fagspesifikke kvalitetskriterier slik at det er mulig å vurdere på hvilke områder en gjør framskritt og hvor det er tilbakegang. Økt fokus på kvalitet krever bedre ledelse på *alle* nivåer ved UiO, både faglig og administrativt, ikke minst for å etablere et fruktbart samspill mellom viktige faglige initiativ på enhets- og forskergruppenivå og på tvers av styringsnivåer.

142. Medvirkning, samspill og nettverk

143. For at institusjonens felles mål og prioriteringer skal bli en realitet, forutsetter det at alle ansatte har et høyt nivå av organisasjonskompetanse – en betydelig utfordring i en så sammensatt organisasjon som universitetet. Lojalitet mot beslutninger forutsetter kunnskap om, når og hvordan disse kan påvirkes, gode kanaler og prosesser for medvirkning samt tydelig ledelse og oppfølging. En bedre avklaring av roller, ansvar og myndighet, samt mer bruk av nettverksorganisering på tvers i organisasjonen, kan danne grunnlaget for større vilje til å følge felles mål og muligheten til å oppleve stolthet over felles resultater.

144. HR-strategi basert på tillit og kvalitetskultur i tråd med Charter og Code-prinsippene

145. En HR-strategi for vitenskapelig ansatte må ta utgangspunkt i vitenskapens egenart som organisasjonsform, dvs. fagfelleevalueringens sentrale rolle. UiO har sluttet seg til det europeiske Charter for Researchers og Code of Conduct for the Recruitment of Researchers, som inneholder en rekke prinsipper for god praksis og rolleavklaring ved U&H-institusjoner. Blant annet omhandler de akademisk frihet, etikk, mobilitet og forebygging av diskriminering. EU oppmuntrer universitetene til å utarbeide konkrete planer for hvordan prinsippene nedfelt i disse dokumentene skal implementeres. I første omgang anbefales det at man utformer en to-årig HR-strategi basert på en analyse hvor godt gjeldende regelverk og praksis oppfyller kravene nedfelt i Charter og Code. Arbeidet vil være del av den overordnede strategiprosessen, men skal munne ut i en egen to-årig HR-strategi.

146. Aktiv rekruttering i tråd med faglige prioriteringer

147. Et viktig område i Charter og Code er rekruttering. Ved UiO er rekrutteringen til vitenskapelige stillinger ikke tilstrekkelig aktiv, hverken når det gjelder internasjonalisering eller når det gjelder dimensjonering av forskerutdanningen og videreutviklingen av spisskompetanse opp mot fremtidig behov for ekspertise både ved UiO og i samfunnet for øvrig. Rekrutteringen må også avspeile de vedtatte faglige prioriteringene. Rekrutteringen til alle stillinger ved UiO skaper grunnlaget for

fremtidig heving av universitetets standard ved å bringe frem høyt kvalifiserte søkere. Tilrettelegging for gode ansettelsesprosesser krever også et hensiktsmessig regelverk og prosedyrer. Det er også behov for videre satsing for å ivareta likestillings- og mangfoldsperspektiv i rekruttering.

148. Kompetanseutvikling og karriereløp

149. Et annet viktig tema i Charter og Code er tilrettelegging for at forskere av begge kjønn, i forskjellige livsfaser og med forskjellig bakgrunn skal kunne utføre sine arbeidsoppgaver best mulig. UiO har en særlig utfordring når det gjelder kjønnsbalansen i faglige toppstillinger.

150. *Faste vitenskapelige ansatte:* For at UiO skal kunne nå sitt overordnede mål trenger vi å legge bedre til rette for at alle ansatte skal realisere sitt potensial uavhengig av om området er forskning, undervisning, formidling eller forvaltnings- og støttefunksjoner. En mer systematisk oppfølging av de vitenskapelig ansattes innsats og resultater vil muliggjøre en bedre anerkjennelse av god innsats og identifisere behov for oppfølgingstiltak.

151. *Midlertidig vitenskapelig ansatte:* Det store antallet midlertidig ansatte – i rekrutteringsstillinger og i stillinger knyttet til eksternt finansierte prosjekt - innebærer et spesielt oppfølgingsansvar overfor grupper som opplever sitt ustabile ansettelsesforhold som en påkjenning. I første runde er det aktuelt med en spesiell innsats for postdoktorer og midlertidig ansatte forskere. Denne gruppen må ha større forutsigbarhet i karriereløpet. UiO vil støtte arbeidet for å utvikle et system med innstegsstillinger. Men institusjonen og fagmiljøene må også være tydelige på at få av de midlertidige ansatte vil kunne komme inn i en fast stilling, ikke bare fordi tilgangen på stillinger er begrenset men også fordi mobilitet er viktig for fagutviklingen. Samtidig må denne gruppen tilbys tiltak som kan styrke og kvalitetssikre deres kompetanseheving, både i forhold til akademisk forskningsvirksomhet ved andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt og i forhold til virksomhet i andre sektorer (innovasjon og næringsliv, forvaltning, kunnskapsformidling) og slik ruste dem til en videre karriere.

152. *Teknisk og administrativt ansatte:* Kravene til økt profesjonalisering av denne gruppen ansatte som universitetets mål og virksomhet stiller, betyr at det er stort behov for kompetanseutvikling og attraktive karriereveier slik at UiO kan rekruttere, utvikle og holde på dyktig administrativt personale. Potensialet i en økt mobilitet mellom vitenskapelige og administrative karrierer bør også undersøkes. Som for vitenskapelig ansatte bør det skapes større forutsigbarhet i karriereløpet mot fast stilling.

153. Profesjonalisering av søknadsutvikling og prosjekthåndtering

154. Sterkere satsing på eksternt finansiering betinger bedre forskningsadministrativ kompetanse og kapasitet. Ambisjonen om fremragende forskning forutsetter en aktiv og strategisk forskningsadministrasjon og et nært samarbeid mellom forskning og administrasjon. For å dra fordel av eksternt finansierte prosjekter og unngå at prosjektledere og forskningsledere bruker unødvendig tid på administrativ forvaltning av søknader og prosjektoppfølgning, bør UiOs forskningsadministrasjon profesjonaliseres og organiseres bedre. Også i denne sammenheng bør eksterne og interne ressurser sees i sammenheng.

155. Bedre og jevnere standard for HMS-arbeidet

156. UiO har de senere år opplevd kritikkverdige episoder og forhold innen arbeidsmiljø og HMS. For et universitet med UiOs aspirasjoner det viktig at standarden innen HMS holdes høy og at man opptrer kollegialt ovenfor hverandre. HMS bør være et fast punkt på agendaen i formelle møter.

157. Et grønt universitet

158. UiO skal være et grønt universitet som innebærer at miljøperspektivet skal prege hele virksomheten. UiO vil utvikle tverrfaglig samarbeid knyttet til miljø, både innen forskning, utdanning og formidling. I tillegg skal UiO styrke sitt miljøbidrag gjennom drift, innkjøp, rehabilitering og nyinvesteringer, og ved sertifiseringer av institusjonens enheter.

159. Konkurransedyktig læringsmiljø

160. Et universitetsstudium består av mye i tillegg til det å tilegne seg en viss faglig kompetanse. Skal UiO konkurrere om de beste studentene handler det også om det fysiske og det sosiale læringsmiljøet. Det handler om sosiale kompetanser som nettverksbygging, internasjonal forståelse og ferdigheter, samarbeid og den læringen som foregår i ulike studentorganisasjoner og frivillige studentforeninger. UiO bør ha som mål å legge til rette for alle disse formene for læring både fordi de er nyttige og relevante for våre studenter. De gir oss et konkurransefortrinn i forhold til en helhetlig læringstilnærming (der koblingen mellom fag, pedagogikk og IKT og andre moderne læringsformer er i fokus) og det vil hjelpe oss å rekruttere dyktige og motiverte studenter.

161. Offensiv forvaltning av bygningsmasse og infrastruktur

162. UiO har en utfordring når det gjelder egen bygningsmasse. Samtidig har vi god oversikt over situasjonen. Store deler av UiOs egen bygningsmasse er teknisk utdatert og lite funksjonell. Mange av bygningene tilfredsstillende ikke lenger dagens lover og forskrifter, blant annet på HMS-området, og heller ikke nye krav til universell utforming. Det er også behov for funksjonell oppgradering og tilpassing til ny virksomhet i forhold til forskning, vitenskapelig infrastruktur, nye undervisningsformer, læringsmiljø og optimal bruk av bygningene. Det er dessuten utfordringer når det gjelder ivaretagelse av kulturhistoriske bygninger og UiOs omfattende samlinger. Kostnadene for dette etterslepet er beregnet til mer enn 5 mrd kr. I tillegg vil ambisjonene om flere gode eksternt finansierte prosjekter og flere studenter kreve økte arealer. Dette kan ikke UiO håndtere innenfor eget budsjett. Derfor må vi arbeide systematisk og målrettet for å finansiere dette i tråd med egen masterplan og i nær dialog med myndighetene. UiO må også gjøre en klar prioritering blant de store byggeprosjektene som krever bevilgninger over statsbudsjettet.

163. Bedre og mer strategisk bruk av IKT-basert infrastruktur

164. Universitetet skal ligge helt i forkant når det gjelder å nyttiggjøre seg av nye elektroniske kommunikasjonsformer, digitale medier og IT-verktøy i alle deler av virksomheten. Dette gjelder både i primærvirksomheten (forskning og undervisning) og som strategisk verktøy når det gjelder dialog, styring og formidling internt og eksternt. De nye kommunikasjonsverktøyene muliggjør blant annet en større fleksibilitet i organisasjonen som, med en felles forståelse av UiOs hovedmål og strategi, kan åpne for en større frihet til egne prioriteringer og virkemidler i hele organisasjonen.

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 010/10
Sakstittel: Høring: prinsippprogram NSO

Arbeidsutvalgets forslag til hørings svar ettersendes.

Vedlagt:
1. Høring prinsippprogram

Høringsbrev

Prinsippprogramkomiteen leverer med dette sitt høringsutkast til prinsippprogram for NSO. Det har vært en lang prosess fra vi ble valgt i april 2009 til vårt nåværende forslag.

Landsstyrene i NSU og StL har vært aktive som referanseorgan på begge felles landsstyremøter i høst. Først i september med fokus på hva et prinsippprogram skal være og hvilke konsekvenser det får for rammer og struktur. På møtet i november la vi frem et utkast til prinsippprogram der vi fikk videre innspill på struktur og politikkområder.

Vi har lagt vekt på å utarbeide et utviklende, opplærende og begrensende dokument som ser fremover, beskriver en ønsket situasjon og hvor hver enkelt setning kan dras ut av dokumentet og være meningsbærende i seg selv.

Nå er tiden kommet til at dere skal få komme med innspill på hele prinsippprogrammet. Vi i komiteen håper det strukturelle er på plass etter to runder i landsstyrene slik at dere kan fokusere på det viktige, nemlig politikken. Vi har prøvd å se fremover ved å fokusere på hvilke prinsipper en ny studentorganisasjon skal ha og ikke skule så mye på de gamle prinsippene til StL og NSU, vi håper at dere også kan ha det i bakhodet når dere formulerer endringsforslag. Vi ønsker at endringsforslagene i så stor grad som mulig kommer som ferdig formulerte setninger vi eventuelt kan kopiere rett inn i vårt forslag, men for at vi skal se sammenhenger er det også ønskelig med en kort begrunnelse for forslagene.

Etter at alle forslag har kommet inn vil de bli vurdert av oss i komiteen før vår endelige innstilling til prinsippprogram blir sendt ut sammen med sakspapirene til stiftelsesmøtet. Vi har et punkt hvor vi i dag har skrevet to alternative forslag, dette kommer vi også til å gjøre i vår endelige innstilling, både der det er dissens i komiteen og der vi ser i høringssvarene at det er stor uenighet i organisasjonen.

Våre siste formaninger:

- Se fremover
- Tenk visjonært
- Fokuser på hvilken fremtid dere ønsker
- Husk, det er nå dere har størst innflytelse
- Lever høringen i løpet av 31. januar
  - Innspill levert for sent vil ikke bli vurdert
- Send høringsinnspill til ppk@stlognsu.no

Martin, Sine, Solveig, Trond, Lasse og Erlend

Høring
Prinsippprogram for NSO 2010-2013

Høringsfrist: 31. Januar

Martin Gustavsen

Lasse Juliussen

Sine Halvorsen

Solveig Tesdal

Trond Løfgren

Erlend Horn

Innhold

1	1. Organisering av høgere utdanning.....	3
2	Statens ansvar	3
3	Kvalitetssikring.....	3
4	Institusjonens ansvar.....	3
5	Dimensjonering og arbeidsdeling.....	3
6	Private tilbydere	4
7	2. Medvirkning og ansvar, rettigheter og plikter.....	5
8	Studentmedvirkning.....	5
9	Studentenes ansvar.....	5
10	Lik rett til utdanning	5
11	3. Utdanningskvalitet.....	6
12	Heltidsstudenten	6
13	Studietilbud	6
14	Forkunnskaper og opptakskrav	6
15	Lærefrihet for studenter	6
16	Veiledning og rådgivning av studenter.....	6
17	Praksis.....	7
18	Eksamens- og undervisningsformer	7
19	Tilrettelegging av studieløp.....	7
20	4. Forsknings- og utviklingsarbeid	8
21	Forskningbasert utdanning og studentaktiv forskning.....	8
22	Formidling.....	8
23	Akademisk frihet, redelighet og etikk	9
24	Ansettelsesforhold i akademia	9
25	Likestilling i vitenskapelige stillinger	9
26	Stipendiat og veileder.....	9
27	5. Finansiering av høgere utdanning.....	10
28	Finansiering av utdanningsinstitusjonene.....	10
29	Finansiering av forskning, publisering og formidling	10
30	6. Studentvelferd og læringsmiljø.....	11
31	Studiestøtte	11
32	Studentsamskipnadene	11
33	Helsetilbud.....	12
34	Rettigheter ved avbrutte studier.....	12
35	Læringsmiljø	12
36	Studentrabatter.....	12
37	Studentkultur.....	12
38	7. Internasjonalt	13
39	Studentmedvirkning i internasjonale og overnasjonale prosesser	13
40	Studentmobilitet	13
41	Norske studenter i utlandet	14
42	Internasjonale studenter i Norge	14
43		
44		

45 **1. Organisering av høyere utdanning**

46 **Statens ansvar**

47 Et statlig ansvar for utdanning skal sikre lik mulighet til utdanning gjennom fravær av diskriminering
48 og brukerbetaling.

49 Statlig ansvar for utdanning skal sikre et helhetlig utdanningstilbud basert på nasjonale og
50 internasjonale kunnskaps- og kompetansebehov fremfor utdanning tilbudt basert på ideologi, snevre
51 sektorinteresser eller kortsiktige økonomiske interesser. Staten må ha det overordnede ansvaret for
52 finansiering av høyere utdanning.

53 Finansieringen av høyere utdanning skal bidra til stabilitet for utdanningsinstitusjonene og legge til
54 rette for akademisk frihet. Det er et mål at institusjonene skal prioritere sine strategiske
55 satsningsområder.

56 **Kvalitetssikring**

57 Institusjonenes utdanningskvalitet skal evalueres av et faglig uavhengig organ, gjennom vurderinger
58 gjort av eksterne sakkyndige komiteer. Krav til utdanningskvalitet og kvalitetssikring skal fastsettes i
59 forskrift, og utdanningsinstitusjoner som ikke tilfredsstill disse kravene skal miste retten til å tilby
60 studiet. Det uavhengige organet skal også evaluere enkeltutdanninger for å bidra til en
61 kvalitetsutvikling i sektoren.

62 **Institusjonens ansvar**

63 Samfunnet endrer seg i et stadig raskere tempo og behovet for livslang læring er stort. Institusjonene
64 må sørge for at studenter i alle aldre har mulighet til å tilegne seg kunnskap både gjennom ordinær
65 utdanning og etter- og videreutdanning av høy kvalitet.

66 Institusjonene skal stimulere til åpen dialog med omgivelsene som en del av sitt formidlingsmandat,
67 og være en pådriver for samfunnsengasjement blant studenter og ansatte. Institusjonene skal søke
68 samarbeid med relevante parter i samfunnet, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt, for å styrke
69 sin egen utdannings- og forskningsvirksomhet.

70 **Dimensjonering og arbeidsdeling**

71 Staten har det overordnede ansvaret for å sikre et utdanningssystem som ivaretar samfunnets behov
72 for arbeidskraft, samtidig som det skal være fremsynt og bidra til faglig utvikling. Det må utvikles en
73 nasjonal strategi som ivaretar fremtidens kompetansebehov, samtidig som at dette ikke kan gå på
74 bekostning av institusjonenes faglige satsninger. Små og smale fagmiljøer må inngå i denne
75 strategien, for å sikre deres eksistens og utvikling.

76 Organisering av høyere utdanning må styres slik at alle regioner har studietilbud som tilfredsstill
77 deres behov for arbeidskraft. Ved vurdering av lokalisering av utdanningsinstitusjoner og
78 dimensjonering av utdanningstilbud skal utdanningskvalitet være styrende. Distriktshensyn kan ikke
79 være overordnet kvaliteten på utdanningen som tilbys. Desentraliserte studietilbud og nettstudier
80 skal underlegges de samme krav til kvalitetssikring som ordinære studietilbud.

81 Utdanningsinstitusjonene har ansvar for å bidra til å heve Norge som kunnskapsnasjon. Staten skal
82 arbeide for å sikre en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom utdanningsinstitusjonene, og uavhengig
83 av institusjonskategori skal høy utdannings- og forskningskvalitet være deres viktigste oppgave.

84 Utdanning og forskning er gjensidig avhengig av hverandre, og det må finnes incentiver og ordninger
85 som stimulerer til fremragende utdanning så vel som forskning.

86 Institusjonskategori og et eventuelt bytte av denne skal være basert på klare kriterier, og en
87 akkreditering skal gjøres av et faglig uavhengig organ. Et ønske om bytte av institusjonskategori skal
88 komme fra institusjonenes ansatte og studenter for på best mulig måte sikre en inkluderende
89 prosess og opprettholdelse av høy kvalitet på eksisterende studietilbud.

90 Det er behov for et mangfold blant høyere utdanningsinstitusjoner i Norge. Dette sikrer reell
91 valgfrihet for studentene og sikrer at studiers egenart kan ivaretas gjennom organisering av
92 institusjonen. Det er uheldig om institusjonene blir svært like hverandre, da det vil stimulere til økt
93 konkurranse heller enn kvalitetsutvikling og -sikring gjennom arbeidsdeling og samarbeid.
94 Kvalitetsutvikling i det enkelte fagmiljø er avhengig av eksterne impulser og samarbeid. Det skal
95 legges godt til rette for tverrinstitusjonelle samarbeid, nettverksmodeller og annet, der dette er godt
96 fundert i fagmiljøene, og der det gir et bedre læringsutbytte for studentene.

97 **Private tilbydere**

98 Private tilbydere av utdanning kan fungere som et supplement til det offentlige, men de bør derimot
99 ikke være enetilbyder av utdanningen.

100 Private tilbydere skal underordnes samme krav til kvalitetssikring som de statlige, men statlig
101 tilskudd og frikjøp av studieplasser skal kun være mulig for de institusjoner som ikke tar utbytte av
102 driften.

103

104 **2. Medvirkning og ansvar, rettigheter og plikter**

105 **Studentmedvirkning**

106 Studentene skal utfordre, bidra til å utvikle og definere samfunnets sannheter og grenser.

107 Studentmedvirkning skal bidra til at norsk utdanning kombinerer høy kvalitet og stor bredde. Norsk
108 høyere utdanning skal gi studentene den kompetansen de trenger for å dekke både individets og
109 samfunnets kompetansebehov og ivareta norsk identitet i en internasjonal kontekst.

110 Institusjonenes styre har ansvaret for all institusjonens aktivitet. For at studentenes medvirkning skal
111 være reell må de tas med i hele beslutningsprosessen og behandles som en likeverdig part. For at
112 studentenes stemme skal bli hørt skal de være representert med minst 20 % og to representanter i
113 alle organ.

114 Ved siden av representasjon i institusjonens organer skal det legges tilrette for at studentene kan
115 opprette et studentdemokrati, organisert slik studentene selv ønsker, dette gjelder også på nasjonalt
116 og internasjonalt nivå. For at studentorganisasjonene skal ha legitimitet er det viktig at studentene
117 blir informert, at de stemmer ved valg og blir inkludert i arbeidet gjennom hele studietiden.

118 **Studentenes ansvar**

119 Høyere utdanning skal være utfordrende og stille krav til studentene. Studentene skal oppfordres til
120 refleksjon, diskusjon og deltakelse i det faglige utviklingsarbeidet. Den enkelte student har en rett og
121 en plikt til å delta aktivt i prosesser som påvirker utdanningen. Det skal legges til rette for at
122 studentene får være med i utarbeidelsen av studieplaner og læringsmål for hvert enkelt fag.

123 Akademisk redelighet gjelder også for studenter. Institusjonene må utarbeide klare og rettferdige
124 retningslinjer for hva som er fusk og hvordan fuskesaker skal behandles. Disse skal formidles til
125 studentene.

126 **Lik rett til utdanning**

127 Det er en styrke for samfunnet at mennesker med forskjellig bakgrunn og forutsetninger tar høyere
128 utdanning og er en del av academia. Det er derfor et tegn på styrke og kvalitet når academia er
129 mangfoldig. Det kreves et kontinuerlig arbeid på alle nivåer for å sikre at retten til utdanning er lik for
130 alle, og at underrepresenterte grupper stimuleres til å delta i høyere utdanning. Alle former for
131 rasisme og diskriminering, herunder favorisering av enkeltgrupper, er uakseptabelt.

132 Det er et offentlig ansvar å sikre lik rett til utdanning for alle, først og fremst gjennom å tilrettelegge
133 for et helhetlig og tilgjengelig offentlig utdanningssystem som ikke baseres på brukerbetaling. Det at
134 samfunnets individer tar en utdanning og tilegner seg kompetanse, kommer også samfunnet i sin
135 helhet til gode.

136

137 **3. Utdanningskvalitet**

138 Investering i høyere utdanning er en investering i fremtiden. En investering for å sikre kompetent
139 arbeidskraft til privat og offentlig sektor, sikre kunnskapsutvikling i samfunnet og utdanne gode
140 samfunnsborgere.

141 Hovedfokus for norsk høyere utdanning skal være utdanningskvalitet. For å sikre en kontinuerlig
142 forbedringsprosess er det viktig at sektoren stimuleres til nytenkning og har ambisiøse mål for
143 utdanningskvaliteten. Utdanningskvalitet skal måles ved studentenes læringsutbytte og oppnådd
144 kompetanse. Læringsmål for studieprogram og emner skal ta utgangspunkt i nasjonale rammer og
145 kommuniseres til studentene.

146 **Heltidsstudenten**

147 Å studere på heltid uten å måtte finne seg et betalt arbeid i tillegg skal være et reelt alternativ
148 uavhengig av hvor i landet man studerer. Prinsippet om at utdanning i Norge skal være gratis er et av
149 de viktigste virkemidlene i denne sammenheng, og er et grunnleggende prinsipp for NSO. Det er et
150 offentlig ansvar å bidra med gode ordninger for studiefinansiering for å realisere retten til å være
151 fulltidsstudent. NSO ser verdien av å kombinere studier med jobb, men dette må være basert på et
152 ønske fra studentens side, heller enn tvunget frem av en vanskelig økonomisk situasjon. Dette kan gi
153 nyttig arbeidserfaring og kan være et viktig supplement til det man studerer.

154 **Studietilbud**

155 Utdanningene ved norske universiteter og høyskoler skal preges av høy kvalitet og et bredt
156 studietilbud. Samtidig som man sikrer opprettholdelse og videreføring av etablerte fagområder, må
157 utdanningssektoren være tilpassningsdyktig overfor nye behov i samfunnet.

158 **Forkunnskaper og opptakskrav**

159 Nivået på lavere grads studier skal sees i sammenheng med de forkunnskapene studentene har med
160 seg fra videregående opplæring. Det skal være et mål at beståtte fag fra videregående skole gir
161 kompetanse til å starte på høyere utdanning. Generell studiekompetanse skal kunne erstattes av
162 realkompetanse der det blir vurdert som likestilt.

163 **Lærefrihet for studenter**

164 Lærefrihet for studenter innebærer en rett til å stille spørsmål, bidra i faglig diskusjon, samarbeide
165 med fagmiljøet ved valg av pensum, obligatoriske aktiviteter og undervisningsform. Lærefrihet
166 innebærer også en rett til å medvirke i valg av teoretisk og metodisk ramme for fag og studier, og til
167 og selv sette opp pensum for fag på høyere nivå. Lærestedene har en plikt til å tilrettelegge for
168 studentenes lærefrihet. Obligatoriske oppgaver og oppmøte skal kun brukes der det er en del av
169 vurderingsformen eller at kunnskapen ikke kan opparbeides på annen måte.

170 **Veiledning og rådgivning av studenter**

171 For å sikre faglig utvikling i en presset studiesituasjon er det viktig at studentene får oppfølging
172 gjennom hele studieløpet. Veiledning og rådgivning skal gjøre studenten i stand til å gjennomføre
173 utdanningen på en god måte som fører til relevant jobb etter endt utdanning.

174 Skikkethetsvurdering skal reguleres i forskrift for relevante utdanninger. Studentens egnethet og
175 skikkethet skal vurderes kontinuerlig i løpet av utdanningen. Vurderingen skal ta hensyn til både

176 faglige og personlige forutsetninger for å utøve yrket man er utdannet til. Alle involverte parter har
177 ansvar for å melde fra ved tvil om skikkethet.

178 **Praksis**

179 Det skal legges til rette for at alle studenter i løpet av studietiden får mulighet til å opparbeide seg
180 praksis innenfor sitt fagfelt. Utdanningsinstitusjonene har det overordnede ansvaret for praksis
181 innenfor de fagområder der pålagt praksis er en del av utdanningen. Praksis som er en del av
182 utdanningen skal underlegges like stor grad av kvalitetssikring som resten av studiet. Pålagt praksis
183 skal ikke føre til merutgifter for studentene.

184 **Læremidler**

185 Læremidler skal bygge opp under god utdanningskvalitet og bidra til at studentene kan reflektere
186 over emnets innhold. Læremidler skal bidra til at norsk identitet opprettholdes samtidig som
187 studentene utdannes til å kunne jobbe i en globalisert verden. Tilrettelagte læremidler skal være
188 tilgjengelig for studenter som har behov for det. Studentene skal ikke alene bære kostnaden ved at
189 studiet krever dyre læremidler i forhold til det normale.

190 **Eksamens- og undervisningsformer**

191 Undervisningsformen skal bidra til et godt læringsutbytte og forskjellige fagområder krever
192 forskjellige undervisningsformer. Undervisningen bør legge opp til deltagelse og diskusjon fra
193 studentene. Lærestedene bør tilstrebe en kombinasjon av ulike undervisningsformer også innenfor
194 rammen av enkeltemner. Studentene skal gjennom studietiden få testet sine kunnskaper innenfor et
195 relevant spekter av eksamensformer som tar hensyn til fremtidig arbeidssituasjon.

196 Uavhengig av eksamensform skal vurderingen være objektiv, rettferdig, etterprøvbar og studentene
197 skal ha en reell klagemulighet.

198 **Tilrettelegging av studieløp**

199 Studenter med særskilte behov skal ha krav på tilrettelagt studieløp. Denne tilrettelegging skal ikke
200 føre til lavere læringsutbytte eller lavere utdanningskvalitet.

201 Avkorting av studiet skal være en mulighet for studenter med relevant realkompetanse.

202

203 **4. Forsknings- og utviklingsarbeid**

204 Forsknings- og utviklingsarbeid er avgjørende for utviklingen av samfunn og academia. FoU-arbeid
205 må sikres gode rammevilkår og gjenspeile samfunnets behov. Det vil innebære svekking av dette hvis
206 enkelte typer FoU-arbeid nedprioriteres.

207 Høyere utdanning skal være basert på det fremste innen forsknings- og utviklingsarbeid. På samme
208 måte som høy utdanningskvalitet forutsetter høy kvalitet på forsknings- og utviklingsarbeid,
209 forutsetter også høy kvalitet på forsknings- og utviklingsarbeidet høy utdanningskvalitet. Forskning
210 og undervisning skal skje i tett samhandling, og utføres på en så nøytral og objektiv måte som mulig.

211 **Forskningsbasert utdanning og studentaktiv forskning**

212 Det å videreutvikle fagfelt og stille seg åpen til ny kunnskap er avgjørende både for utviklingen av en
213 kunnskapsnasjon og for enkeltindividers utvikling. Studentene skal derfor sikres innsikt i og kunnskap
214 om eget fagfelt, relevant forsknings- og utviklingsarbeid og utviklingen av disse. Forskningsbasert
215 utdanning er viktig for at studentene selv skal kunne være en premissleverandør for god utøvelse og
216 kontinuerlig utvikling av feltet.

217 Studentaktiv forskning er et viktig virkemiddel for å gi studentene den nødvendige innsikt i forsknings
218 og utviklingsarbeid. Studentene må presenteres for aktive forskere og gis mulighet til selv å bidra i
219 forsknings- og utviklingsarbeid. Studenter skal møte studentaktiv forskning tidlig i
220 bachelorutdanningene, da dette vil stimulere til videre studier og rekruttere til en forskningskarriere.
221 I tillegg gir innsikten en større endringskompetanse og bidrar til en større nærhet mellom teori og
222 praksis. Det må likevel stilles ulike krav til forskningsforankring på lavere og høyere grad.

223 Offentlige myndigheter må støtte opp om forskningsbasert utdanning, blant annet gjennom
224 incentiver i forhold til økt forskningsaktivitet, kompetanseheving og rekruttering til forskning.
225 Vitenskapelig ansatte i undervisningsstillinger skal ha formell pedagogisk kompetanse. For å heve
226 institusjonenes utdanningskvalitet må alle deres forskere være aktivt tilknyttet undervisningsmiljøet.

227 Det vil kreve svært store ressurser og langsiktig arbeid å bli verdensledende innenfor et
228 forskningsområde. Norge har tradisjon for stor bredde innenfor forskning samtidig som vi har klart å
229 kombinere behovet for å bygge en nasjonal kompetansebase med vilkår som har tillat internasjonal
230 toppforskning. Det må settes av tilstrekkelige ressurser til fri grunnforskning, og det er viktig at
231 strategisk forskning og strategier som skal styrke sterke forskningsmiljøer ikke undergraver evnen til
232 å opprettholde bredde. For å hindre dette bør man i større grad definere en ramme for strategisk
233 toppforskning.

234 **Formidling**

235 Hovedvekten av samfunnets kunnskapsutvikling og kunnskapsbygging skjer i academia. For sikre at
236 samfunnet i størst mulig grad får utbytte av dette, og ikke bare de ansatte og studentene, må
237 universiteter og høyskoler også fokusere på formidling utenfor de tradisjonelle formidlingskanalene.

238 Åpen publisering (Open Access) gjør kunnskapsdeling lettere og støtter opp under akademiske ideal
239 om åpen vitenskapelig diskusjon og bred spredning av forskningsresultater. Det er en forutsetning for
240 slik åpen og tilgjengelig formidling at finansieringsmodellene legger til rette for dette.

241 Eierskapsrettigheter til kunnskap kan i et fordelingsperspektiv være problematiske og må derfor
242 være ha begrenset varighet og ikke gå på bekostning av formidlingsaspektet.

243 **Akademisk frihet, redelighet og etikk**

244 Akademisk frihet er et prinsipp som skal gjelde for både studenter, stipendiater, forskere og
245 institusjoner. Akademisk frihet innebærer rett til å velge forskningstema og metode, til å velge
246 organisering av FoU arbeidet og til å velge tidspunkt for og sted for publisering av resultater.

247 Akademisk frihet forutsetter akademisk redelighet. Akademisk redelighet sikres gjennom formidling
248 av tydelige etiske forskningsprinsipper både gjennom studier og gjennom forskerutdanningene.
249 Uavhengige nemnder bør drive kontroll der det oppstår tvil om forskerens redelighet.

250 **Ansettelsesforhold i akademia**

251 Forskerrekruttering må være basert på høye kompetansekrav. Gode ansettelsesforhold er vesentlig
252 for realisering av akademisk frihet, men midlertidige ansettelser bør være en mulighet der
253 ansettelsene er en kombinasjon av utdanning og arbeid og der arbeidsforholdet munner i et
254 kompetansenivå som gir grunnlag for å søke fast vitenskapelig stilling.

255 Ved ansettelser i akademia må likevel ikke praksisen være slik at man får et svært høyt innslag av
256 midlertidige stillinger og en svært høy snittalder på dem som får faste vitenskapelige stillinger. Det
257 skal være et sterkt arbeidstakervern i akademia som innebærer forutsigbare arbeidsforhold og godt
258 stillingsvern. Rekrutteringspolitikken skal være slik at den tillater kombinasjon av et vanlig familieliv
259 og en akademisk karriere. Institusjonene har et ansvar for å sikre nulltoleranse for diskriminering i
260 ansettelsesprosedyrer.

261 **Likestilling i vitenskapelige stillinger**

262 Lik kjønnsbalanse skal etterstrebtes blant phd-stipendiater, post-doc og faste vitenskapelige stillinger.
263 Det skal iverksettes tiltak for å sikre kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger på norske universiteter
264 og høyskoler.

265 Der det er svært skjev kjønnsbalanse på studier eller hvor skjev kjønnsbalanse oppstår i løpet av
266 studieløpet må institusjonen sette inn tiltak både for å kartlegge hva som bidrar til denne skjevheten
267 og tiltak for å hindre skjev rekruttering til vitenskapelige stillinger.

268 **Stipendiat og veileder**

269 Stipendiatenes forhold til veileder er avgjørende for videre forskerkarriere. Ved mistanke om seksuell
270 trakassering eller andre kritikkverdige forhold må det finnes smidige ordninger for bytte av veileder
271 som sikrer at stipendiaten ikke må bære hele byrden av å melde fra om forholdet og under avklaring
272 av saken.

273

274 **5. Finansiering av høgere utdanning**

275 **Finansiering av utdanningsinstitusjonene**

276 Staten har det overordnede ansvaret for finansiering av høgere utdanning. Denne finansieringen skal
277 bestå av en basisbevilgning og en mindre, resultatbasert komponent.

278 Basisbevilgningen skal sikre stabilitet og forutsigbarhet i institusjonenes økonomi, og må være
279 betraktelig større enn den resultatbaserte komponenten. Basiskomponenten skal gi institusjonene
280 anledning til å tilby tildelte studieplasser, til å opprettholde et nøkternt nivå på drift og
281 forskningsaktivitet uten ekstern finansiering. Det er et statlig ansvar å gi institusjonene et finansielt
282 grunnlag som gir mulighet til å oppfylle sitt samfunnsmandat uten at dette er avhengig av ekstern
283 finansiering eller øremerkede midler.

284 Den resultatbaserte komponenten skal være et incentiv slik at utdanningsinstitusjonene
285 tilrettelegger for utdanning som gir studentene et godt læringsutbytte, som igjen bidrar til at
286 studenter fullfører på normert tid. Størrelsen på komponenten må derimot ikke bidra til at
287 institusjonens økonomiske situasjon settes under press, da en konsekvens kan være senking av
288 faglige krav eller faglige innsnevring for å sikre studiepoengsproduksjon. Staten har ansvar for å
289 sikre at finansieringsordningene ikke har slike konsekvenser.

290 **Finansiering av forskning, publisering og formidling**

291 Staten skal være den overordnede finansielle aktøren innenfor forskningsfinansieringen, for å sikre
292 bredde og kvalitet i forskningen, institusjonell autonomi og akademisk frihet. Ekstern finansiering
293 skal være et supplement til grunnbevilgningen fra staten, men må ikke gå på bekostning av
294 forskningens uavhengighet. Det er et statlig ansvar å gi institusjonene et finansielt grunnlag som gir
295 mulighet til å oppfylle sitt samfunnsmandat uten at dette går på bekostning av ekstern finansiering
296 eller øremerkede midler.

297 Forskningspublisering og -formidling skal sikre samfunnets behov for innsikt i den kunnskap og viten
298 som utdanningsinstitusjonene akkumulerer, og fagmiljøene må få økonomiske rammer som
299 stimulerer til dette arbeidet. For å forhindre en favorisering av forskning fremfor undervisning,
300 publisering av artikler i utvalgte tidsskrift fremfor åpen publisering, fagartikler fremfor utvikling av
301 lærebøker og annen formidlingsvirksomhet, og en favorisering av visse typer FoU-arbeid innenfor
302 enkelte felt og fag, må det finnes virkemidler som stimulerer institusjonene til utadrettet virksomhet.

303

304 **6. Studentvelferd og læringsmiljø**

305 **Studiestøtte**

306 Det er et offentlig ansvar å sikre gode ordninger for studiestøtte gjennom Lånekassen. Målsetningen
307 med studiestøtte til livsopphold er å sikre adgang til utdanning uavhengig av egen eller foreldres
308 økonomi. Det skal kun gis studiestøtte for akkrediterte utdanninger. Stipendandelen skal være
309 høyere enn låneandelen ved tildeling av studiestøtte, og studiestøtten må være tilstrekkelig til å
310 dekke et normalt livsopphold. Studiestøtten må følge normal lønns- og prisstigning i samfunnet.

311 **Forslag 1:**

312 Stipend skal være uavhengig av studieprogresjon. Målsetningen med stipend er å redusere
313 de samlede kostnadene ved å studere, og studenter bør ikke straffes økonomisk om de
314 prøver seg på en studietilværelse som det viser seg at de ikke mestrer. Slik kan en senke
315 terskelen for å ta høyere utdanning, og øke mangfoldet blant studentene.

316 **Forslag 2:**

317 Stipend skal være knyttet til studieprogresjon. Lånekassen må ha egne ordninger for
318 studenter med spesielle behov. Studenter skal ikke miste stipend dersom de får redusert
319 progresjon på grunn av sykdom eller graviditet.

320 Renten på studielån skal ikke løpe under studietiden. Renten skal være politisk styrt.

321 Lavinntektsgrupper skal kunne få avskrevet hele eller deler av sitt studielån ved varig lavinntekt.

322 Funksjonshemmede studenter skal ha en egen studiefinansieringsordning under Lånekassen som
323 sikrer fleksibilitet i forhold til sykdom og redusert studieprogresjon.

324 Det må finnes tilfredsstillende ordninger som sikrer at studenter med barn kan ha et normalt
325 livsopphold som heltidsstudenter.

326 **Studentsamskipnadene**

327 Studentsamskipnadene skal være studentstyrt og skal gi et så godt velferdstilbud som mulig til
328 studentene samtidig som driften er økonomisk bærekraftig.

329 Studentsamskipnadenes tilbud til studentene skal bidra til at de får muligheten til å yte maksimalt
330 faglig. Dette innebærer et tilbud innenfor bolig, mat, fysisk og psykisk helse, rådgivning, idrett,
331 barnehager, pensumbøker og annen virksomhet som bidrar til studentenes velferd. Tilbud ut over
332 dette og til andre enn studenter skal kun tilbys når det bidrar til at primærtilbudet blir billigere for
333 studentene.

334 Studentboliger og studentbarnehager er utdanningspolitiske virkemidler som bidrar til lik rett til
335 utdanning, og skal derfor finansieres gjennom egne poster på statsbudsjettet. Studentbarnehagene
336 skal tilby fleksible ordninger tilpasset studenter med barn. Studentboliger er et rimelig tilbud, og gir
337 en dempende effekt på et presset privat boligmarked. For at alle skal ha lik rett til å studere er det
338 viktig at staten gjennom studentsamskipnadene tilbyr billige boliger som er tilpasset studentenes
339 behov. Vertskommunen har et ansvar for å tilby rimelige tomter til studentboliger.

340

341 **Helsetilbud**

342 Det er avgjørende å ha nasjonale strategier for å få på plass best mulig tiltak for å bedre studentenes
343 helsetilbud. Det skal derfor være nasjonale handlingsplaner for arbeid med studenthelse, både når
344 det gjelder studentenes fysiske og psykiske helse.

345 **Rettigheter ved avbrutte studier**

346 Studenter skal ikke lide økonomisk tap som følge av langvarig sykdom eller skade i løpet av
347 utdanningen. Dette innebærer at studenter må ha tilgang til de samme trygdeordninger som
348 arbeidstakere.

349 **Læringsmiljø**

350 Det er viktig med en sterk lovgivning relatert til studenters læringsmiljø. Studenter skal beskyttes på
351 samme måte som arbeidstakere beskyttes av arbeidsmiljøloven

352 Det fysiske læringsmiljøet må utvikles i samsvar med utviklingen av standarder for helse, miljø,
353 sikkerhet og generell kvalitet ellers i samfunnet. Institusjonene har ansvaret for at studentene har et
354 godt læringsmiljø. Studentene må ha tilgang til alt fra sosiale samlingspunkter til organisasjonsarbeid
355 og atspredelse.

356 Norske utdanningsinstitusjoner skal være tilgjengelig for alle. Dette innebærer at bygninger må
357 utformes etter prinsippet om universell utforming. Det skal finnes handlingsplaner som formulerer
358 konkrete krav til utdanningsinstitusjonene universelle utforming.

359 **Studentrabatter**

360 Studenter befinner seg i en vanskelig økonomisk situasjon. Det er derfor positivt med
361 studentrabatter på tjenester til studenter i Norge uavhengig av alder.

362 **Studentkultur**

363 Studentforeningene er viktige arenaer for å fremme den frivillige studentkulturen. Det å delta på
364 slike arenaer kan gi en viktig kompetanse utover akkurat det man studerer.

365 Utdanningsinstitusjonene, studentsamskipnadene og kommunene skal støtte opp under og legge til
366 rette for studentfrivillighet.

367

368 **7. Internasjonalt**

369 I en stadig mer globalisert verden blir det internasjonale aspektet ved høyere utdanning hele tiden
370 viktigere. Internasjonalisering av høyere utdanning skal bidra både til økt forståelse for en globalisert
371 verden og til økt faglig utbytte for studenter og ansatte. Høyere utdanning har i økende grad blitt et
372 globalt tema der nye internasjonale og overnasjonale avtaler legger sterke føringer på nasjonal
373 utdanningspolitikk. Det er viktig at norske utdanningsmyndigheter i samråd med
374 studentorganisasjoner og andre aktører i norsk høyere utdannings nøyve vurderer konsekvensene for
375 norsk høyere utdanning før eventuelle avtaler inngås. Norge skal bidra aktivt i internasjonale
376 prosesser som påvirker høyere utdanning.

377 **Studentmedvirkning i internasjonale og overnasjonale prosesser**

378 Studentorganisering er en grunnleggende rettighet for studenter, både på nasjonalt og overnasjonalt
379 nivå. Studentorganisasjoner skal kunne påvirke i alle prosesser som angår studentene både nasjonalt
380 og internasjonalt. Solidaritet med studenter over hele verden, skal være en del av NSOs grunnlag ved
381 deltagelse i internasjonale prosesser og organer.

382 Prinsippet om at alle skal ha tilgang på høyere utdanning uten brukerbetaling må også gjelde
383 internasjonalt. Ekskludering av unge mennesker fra utdanning på grunn av kjønn, etnisitet,
384 funksjonsevne, legning, religion eller kultur er uakseptabelt, og lik rett til utdanning må gjelde alle.
385 Det må finnes gode finansieringsordninger for studenter som gir reell lik rett til utdanning.

386 God kvalitet i utdanning er en rettighet. Studenter har rett på ekstern vurdering av sin
387 utdanningsinstitusjon og kvaliteten på utdanningen de tar. Studenter må selv være representert på
388 alle nivå i slike kvalitetssikringsorganer og bli hørt i vurdering av kvalitet og behov for endringer.

389 Studenter har rett på god informasjon om studier. Både i forkant av og under studieløpet.
390 Internasjonale og nasjonale rangeringer er ikke en god kilde til informasjon om kvalitet på
391 utdanningsinstitusjoner og er ikke egnet som kilde til å orientere seg mellom utdanningstilbud. Bruk
392 av rangeringer bidrar til standardisering og flytter fokus fra utdanningskvalitet til å innrette
393 virksomheten etter kriterier som ikke har dokumentert effekt på utdanningskvalitet.

394 Transnasjonale utdanningsinstitusjoner må følge nasjonal lovgivning og nasjonale retningslinjer for
395 kvalitetssikring i landet der de er lokalisert. Nasjonale myndigheter bør ha mulighet til å reservere
396 seg mot private utdanningsinstitusjoner om dette truer et gratis offentlig utdanningstilbud. Såkalte
397 degree mills svekker tilliten til høyere utdanning. Det er nødvendig både med god informasjon til
398 studenter, slik at de ikke betaler for en verdiløs utdanning eller et verdiløst vitnemål, og med økt
399 innsats mot slike fenomener fra nasjonale og overnasjonale kvalitetssikringsorganer.

400 **Studentmobilitet**

401 Inn- og utveksling av studenter bidrar til økt kvalitet i høyere utdanning gjennom utveksling og
402 utvikling av kunnskap, ideer og kultur. Alle studenter skal derfor ha mulighet til å ta hel- eller
403 delgradsstudier i utlandet, og institusjonene må sørge for gode overganger mellom fag tatt i utlandet
404 og fag tatt på egen institusjon.

405 Internasjonalisering hjemme må være en sentral del av institusjonenes internasjonale strategier. Det
406 innebærer både internasjonalisering av pensum/og kulturutveksling mellom norske og internasjonale
407 studenter.

408 **Norske studenter i utlandet**

409 Det må legges bedre til rette for at studenter med barn og studenter med funksjonsnedsettelse får
410 reell mulighet til å studere i utlandet. Rammeplaner, regelverk og byråkrati skal ikke være til hinder
411 for studentmobilitet.. Institusjonene har et ansvar for studentene også når de er på utveksling.
412 Lærestedet har ansvar for god veiledning og oppfølging av studentene, og studentene skal ha krav på
413 en forhåndsgodkjenning av studier i utlandet. Institusjonene må gis incentiver for å bidra til
414 studentmobilitet. Det bør finnes støtteordninger som muliggjør utenlandsopphold av ulik varighet.

415 Å unngå brukerbetaling bør være et mål for institusjonelle avtaler. Ved utvikling av fellesgrader/joint
416 degrees har norske institusjoner et ansvar for å sikre at norske studenter ikke betaler skolepenger
417 ved samarbeidsinstitusjonene. Utveksling bør være gratis og like tilgjengelig for alle, og studenter
418 skal derfor ha mulighet til å få støtte til skolepengefinansiering..

419 Studiefinansieringen skal legge til rette for utenlandsstudier, og alle utenlandsstudier som er faglig
420 tilfredsstillende skal likestilles i forhold til finansiering fra Lånekassen

421 Utdanningsinstitusjonene må ta ansvar for studentmobilitet ved å inngå et bredt spekter av
422 utvekslingsavtaler. Avtalene må sikre kvalitet og faglig utbytte for studentene. Hver institusjon må
423 tydeliggjøre hvordan kvalitet skal sikres og hvordan utvekslingsstudenter skal følges opp.
424 Internasjonale mastergrader, fellesgradsprogrammer og andre programmer må ha klare mål og lett
425 tilgjengelig informasjon, og være kvalitetssikret og forutsigbare for studentene.

426 **Internasjonale studenter i Norge**

427 Ansvar for å sørge for inkludering av utenlandske studenter kan ikke utelukkende ligge hos
428 studentsamskipnadene og studentene. Utdanningsinstitusjonene er nødt til å være med og ta et
429 helhetlig ansvar. God inkludering av internasjonale studenter handler både om studentvelferd, det
430 studentsosiale, inkluderende språkvalg, tett og nær kontakt med fagmiljøet og tilgang på bolig.

431 Gjennomført etter hensikten er kvotestudentordningen med på å forhindre hjerneflukt, og bidrar til
432 utvikling gjennom utdanning. Kvotestudentordningen bør utvides og antall kvotestudenter økes.
433 Kvotestudenter må sikres økonomisk sikkerhet og bolig ved ankomst.

Til: Studentparlamentet
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 010/09
Sakstittel: Forslag til hørings svar NSO prinsippprogram

Innledning

Studentparlamentet NSU-Oslo skal gi et hørings svar til NSOs utkast til prinsippprogram

Studentparlamentet NSU-Oslo (heretter SP) takker for muligheten for å komme med innspill til NSOs foreslåtte prinsippprogram.

SP vil i hovedsak fokusere på forbedringspotensialet i dokumentet, men vil berømme dokumentet for allerede tidlig å fokusere på sektoren som helhet. Vi finner det nødvendig for NSOs troverdighet at vi har et sektorperspektiv og ikke blir oppfattet som navlebeskuende og kun opptatt av studentenes egeninteresser.

En av dokumentets styrker er dens bredde, men SP finner at den mangler en enhetlig tilnærming til de forskjellige temaene. Der noen temaer har fått forholdsvis stor plass har andre temaer blitt avkortet uforholdsmessig mye. Det varierende detaljnivået bør reduseres så langt det er mulig.

Vi finner også at det i noen tilfeller gjentas prinsipper flere steder i dokumentet. Mest tydelig er statens rolle og gratisprinsippet. SP deler selvsagt oppfatningen om at utdanning skal være gratis, men det bør ikke være nødvendig å gjenta det. Vi ser derfor at man med fordel kunne listet opp noen hovedprinsipper i begynnelsen av dokumentet og fjernet eventuelle referanser til disse senere i dokumentet, dette for å gjøre dokumentet mest mulig tilgjengelig og konsist.

Dette prinsippet gjelder også for overlappende temaer i dokumentet. For eksempel er «heltidsstudenten» og «lånekassen» innholdsmessig så like at de med fordel kunne kombineres. Dette burde gjennomgås slik at man får et dokument som er kortere, men mer leservennlig og presist.

Noen temaer burde ikke være med i dokumentet, i det minste i sin nåværende form. Dette gjelder spesielt «stipendiat og veileder» - SP deler dokumentets oppfatning av at dette kan være et problem, men det er mindre heldig er det at man ikke nevner forholdet mellom *studenter* og veileder – et felt som bør være av minst like stor, hvis ikke større, interesse for

NSO. Vi finner utelatelsen merkelig. SP finner det også uheldig at man i tilfeller ved kritikkverdige forhold, slik som seksuell trakassering, skal «[finne] smidige ordninger for bytte av veileder [...]». Dette kan være en av flere mulige tiltak, men vitner om en noe ambisjonsløs holdning til uholdbare og/eller lovstridige forhold.

Vi kan heller ikke se at kvalitetssikring er et «prinsipp» - det er et virkemiddel, og bør derfor ikke være med i et prinsippprogram.

Videre ønsker SP at linje 97-102 «private tilbydere» skal strykes. Utdanning er et offentlig gode og bør forbli et statlig ansvar. Private institusjoner uthuler gratisprinsippet i høyere utdanning og går på akkord med prinsippet om lik rett til utdanning.

Man bør også se på muligheten for å fjerne linje 82-83 fra «[...] og uavhengig av [...]» til utsetningen. I en ny organisasjon vil det være forskningstunge og mindre forskningstunge institusjoner. Å anta at alle skal ha «høy [...] forskningskvalitet som sin viktigste oppgave» er i all ærlighet uoppnåelig for noen institusjoner og fagområder.

Videre ser SP også at det er noen tematiske mangler i dokumentet. Blant de viktigste er tilbakemelding, studenters rettigheter, og studenters plikter.

Dersom NSO, slik som ambisjonen tilsynelatende er, ønsker at dokumentet skal være visjonært, bør man gjøre mer enn å referere til eksisterende lovverk. Dette gjelder for hele dokumentet, man bør øke ambisjonene til å gå utover å opprettholde allerede eksisterende rettigheter.

SP ønsker at dokumentet skal si noe om studenters rett til tilbakemelding. Det bør klargjøres at NSO ønsker mer, bedre og skriftlige tilbakemeldinger, basert på sensorveiledning. Det bør også være et uttalt mål at studenter får tilbakemelding på kvalifiseringsoppgaver.

Dokumentet bør si noe om studenters rettigheter, *utover* de vi allerede har. SP finner det vanskelig å tro at NSO ikke har ambisjoner utover allerede oppnådde rettigheter på dette punktet. Dette gjelder ikke minst under tematikken læringsmiljø, som bør utvides betraktelig.

Dokumentet bør si mer om studenters plikter. NSO bør ikke oppfattes som en organisasjon som bør ha som mål å gjøre studentenes liv bedre, uten at det forventes noe av studenter. Dokumentet bør si noe av hva vi som studenter mener vi kan og bør tilføre en høyskole eller et universitet, og om hvilke krav som kan/skal settes til studentene, spesielt akademisk.

Ambisjonsøkningen gjelder ikke utelukkende nevnte felter. Man bør i hele dokumentet se på hvilket nivå man ønsker bedring. Eksempelvis er pedagogisk kompetanse et område der institusjonene har et stort forbedringspotensiale, og der NSO bør forvente ikke bare

«formell pedagogisk kompetanse» man for eksempel regelmessig *oppdatering* av denne kompetansen.

Likeledes er det for lite offensivt å påpeke at det «er positivt med studentrabatter på tjenester for studenter i Norge uavhengig av alder». For det første er dette ikke bare «positivt» det er et reelt og rettferdig krav. For det andre bør man sette seg som mål at stadig *mer* skal være rabbatert og i større grad enn nå.

Avslutningsvis mener SP at noe av språkbruken må ut av dokumentet. Det er uheldig at man bruker begreper som gir et inntrykk av studenter som man selv formodentlig ikke deler. At NSO ikke ønsker «brukerbetaling» impliserer at studenter er brukere, men ikke skal betale for det. Studenter er ikke brukere, og bør heller ikke omtales som det.

SP er skeptiske til at læremidler skal «bidra til at norsk identitet opprettholdes», både fordi det skal være kvalitative ,ikke kulturelle kriterier som skal være styrende for pensum, og fordi begrepet er så vidt at det kan nyttes i utallige sammenhenger, positive og negative.

Forslag til vedtak:

Forslaget vedtas og sendes til NSU/StL.

(Mari Mamre og Julie Ness fra AU var ikke til stede under behandlingen av saken på AU-møtet)

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 011/10
Sakstittel: Høring: navn ny studentorganisasjon

Innledning

Den 1. desember 2009 kom høringen fra styringsgruppa til NSU/StL på hvilket navn den nye sammenslåtte studentorganisasjonen skal ha. Det har vært en åpen forslagsrunde hvor studenter ble bedt om å komme med forslag på navn til den nye organisasjonen, det kom inn til sammen 60 forslag. Styringsgruppen har vedtatt følgende kriterier for navn på den nye studentorganisasjonen:

Navnet skal:

- være lett å huske
- gjenspeile organisasjonens virke
- ta hensyn til at det kan komme andre organisasjoner (For eksempel bruke norsk og ikke Norges i navnet)
- gi liten sjanse for å stave feil (for eksempel bruk av små bokstaver midt inne i navn eller evt. forkortelse)
- Ikke diskriminere utenlandske studenter (for eksempel bruke norske studenters...)
- gjøre at studenter skjønner at det er deres organisasjon
- være nøytralt i forhold til de to tidligere navnene
- ha en eventuell forkortelse som ikke er mye brukt fra før, som ikke gir assosiasjoner til andre organisasjoner eller som virker belastende

Man ønsker også innspill på om det er andre kriterier som bør ligge til grunn for valg av navn.

Følgende navneforslag som oppfyller kriteriene er sendt ut på høring av Styringsgruppen:

- Norsk studentorganisasjon (NSO)
- Studentenes Hovedorganisasjon (SHO)
- Studentorganisasjonen (STO)
- Studentene
- Studentalliansen

Forslag til vedtak:

Studentparlamentet ved Univeristetet i Oslo, NSU Oslo takker for muligheten til å svare på høring om navn på den nye studentorganisasjonen. NSU Oslo synes kriteriene som er lagt til grunn for valg av navn er gode og har ingen tilføyninger til disse. NSU Oslo ønsker at Norsk studentorganisasjon (NSO) skal bli navnet på den nye nasjonale studentorganisasjonen. Dette fordi navnet allerede er godt kjent internt i begge organisasjonene, det er et lett navn å huske og er det forslaget som best beskriver organisasjonen. Ved bruk av navn lokalt er også navnet lett å bruke ved at Studentparlamentet kan bruke NSO UiO.

Vedlagt ligger:

1. Innkomne forslag på navn

Innkomne forslag

Den norske studentorganisasjon
Folkeaksjon mot den til enhver sittende forsknings- og høgere utdanningsminister
Forbund av Studenter - FaS
Foreningen av norske studenter – FANS
Forente Studenter - FS
Hovedorganisasjon for Studentene - HOfS
Høyere Utdanning blant Studentene - HUbS
Høyere Utdanning i Norge - HUN
Interesseorganisasjonen for Studentene - IOS
Landsalliansen for studenter - LAS
Landsorganisasjonen for Norske studenter - LNS
Landsorganisasjonen for Studentene - LOS
Landsunion av Studenter - LUS
Nasjonal Studentsamling
Norges StudentOrganisasjon
Norges Studentorganisasjon – (NSO)
Norges Studentråd
Norges Studentting
Norges Union av Studenter
Norsk Studentforbund /Norsk studentfylking - NSF
Norsk StudentOrganisasjon
Norsk Studentorganisasjon - NSO
Norsk StudentSamling
Norsk Studentsamling - NSS
Norsk StudentUnion
Norsk Studentunion - NSU
Norsk Studentunion - NSO
Norske studenter - NS
Norske studenters interesseforbund - NoSI
Interesseforbundet for norske studenter – InoS
Norske Studenters Landsforbund
Organiserte Studenter - OS
Samling av Studentinteresser - SaSi
Samskipnaden av studentene - SaS
Student Unionen
Studentunionen
Studentalliansen - SA
Studenten
Studentforbundet - SF Studentene
Studentenes Allting - SAllt
Studentenes FellesForbund
Studentenes FellesForening
Studentenes Hovedallianse - SHA
Studentenes Hovedorganisasjon - SHO

Studentenes hovedsamskipnad - SHS
Studentenes Hovedting - SHoT
Studentenes Landsforbund
Studentenes Landsunion
Studentenes Landsunion - SLU
Studentenes Lobby
Studentenes Talerør
Studentenes Union
Studenter i Høyere Utdanning - SiHU
Student i Norge – StNo
Studenter i Norge - SiN
Studenters Utdanning og Velferd - SUV
StudentForbundet
Studentforbundet
Studentforbundet - SFo
Studentfylkingen - SF
Studentorganisasjonen - SO
StudentOrganisasjonen
Studentunionen - SU
Union av studenter - US
Unionen av norske studentforbund

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 012/10
Sakstittel: Valg av varaer til Velferdstinget

Følgende fremmes som varaer til Velferdstinget:

- Ingvild Brox Kielland for Blå liste
- Dag Johansen for Realistlista
- Håvard Vederhus og Kristoffer Berg for Sosialdemokratene

Til: Studentparlamentet i Oslo
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 013/10
Sakstittel: Endring av datoer for Studentparlamentsmøter

Studentparlamentet vedtok på ett av sine tidligere møter at konstituerende møte i 2010 skal finne sted på torsdag, 20.mai.

Konstituerende møte i Studentparlamentet avholdes vanligvis i Gamle Festsal på Juridisk fakultet. Det er ønskelig å fortsette med denne tradisjonen.

Det viste seg nylig at salen ikke var ledig til ønsket dato. Den er derimot ledig til onsdag, 19.mai, som nå er booket.

Neste Studentparlamentsmøte er satt opp 11. februar, men pga. tett mellomrom mellom 21. januar og 11. februar ønsker AU å flytte møtet en uke frem til 18.februar.

Vedtaksforslag fra Arbeidsutvalget:

Konstituerende møte 2010 flyttes fra torsdag 20.mai til onsdag 19.mai

Neste Studentparlamentsmøte flyttes fra torsdag 11. februar til torsdag 18. februar